OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA „BEZPIECZNA ZAGRODA”

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

KARTA INFORMACYJNA *)

DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA „BEZPIECZNA ZAGRODA”

LP	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
1.	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 1 ust. 3–9, § 2, § 3, § 10, § 14, § 15, § 16, § 17, § 18, § 19, § 20, § 22, § 23, § 24, § 25, § 27, § 28, § 29, § 31, § 32, § 33, § 35, § 36, § 38, § 39, § 40, § 41, § 43, Klauzula nr 1 – § 44, Klauzula nr 2 – § 45, Klauzula nr 3 – § 46, Klauzula nr 4 – § 47, Klauzula nr 5 – § 48, Klauzula nr 6 – § 49, Klauzula nr 7 – § 50, Klauzula nr 8 – § 51, Klauzula nr 9 – § 52, Klauzula nr 10 – § 53, Klauzula nr 11 – § 54, Klauzula nr 12 – § 55, Klauzula nr 13 – § 56, Klauzula nr 14 – § 57, Klauzula nr 15 – § 58, Klauzula nr 16 – § 59, Klauzula nr 17 – § 60, Klauzula nr 18 – § 61, Klauzula nr 19 – § 62, Klauzula nr 20 – § 63.
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 4, § 9 ust. 6, 19–21, § 14 ust. 8–9, § 17 ust. 4, § 18 ust. 2 i 3, § 19 ust. 12–14, § 20, § 21, § 23 ust. 8–13, § 25 ust. 2–5, § 26, § 29 ust. 2 i 3, § 30, § 33 ust. 3–4, § 34, § 36 ust. 3–7, § 37, § 38 ust. 3, § 40 ust. 1, § 41 ust. 1, § 42, Klauzula nr 1 – § 44 ust. 2–5, Klauzula nr 2 – § 45 ust. 2–4, Klauzula nr 3 – § 46 ust. 3–4, Klauzula nr 4 – § 47 ust. 3, Klauzula nr 5 – § 48 ust. 4–5, Klauzula nr 6 – § 49 ust. 2, 4–6, Klauzula nr 7 – § 50 ust. 3–8, Klauzula nr 8 – § 51 ust. 8–14, Klauzula nr 9 – § 52 ust. 4–6, 11, Klauzula nr 10 – § 53 ust. 6–10, Klauzula nr 11 – § 54 ust. 5, 8–10, Klauzula nr 12 – § 55 ust. 4, 8, 11, Klauzula nr 13 – § 56 ust. 2–8, Klauzula nr 14 – § 57 ust. 2 i 3, Klauzula nr 15 – § 58 ust. 3–5, Klauzula nr 16 – § 59 ust. 4, Klauzula nr 17 – § 60 ust. 3–5, Klauzula nr 18 – § 61 ust. 3, 5, 8, 10, Klauzula nr 19 – § 62 ust. 3, Klauzula nr 20 – § 63 ust. 2, 3.

**) Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.*

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE ... 3
§ 1 Postanowienia ogólne ... 3
§ 2 Definicje ... 4
§ 3 Przedmiot umowy ubezpieczenia ... 7
§ 4 Wyłączenia ogólne z zakresu ubezpieczenia ... 8
§ 5 Zawarcie umowy ubezpieczenia ... 8
§ 6 Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa ... 8
§ 7 Składka ubezpieczeniowa ... 9
§ 8 Obowiązki Towarzystwa ... 9
§ 9 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego ... 10
§ 10 Wypłata odszkodowania ... 11
§ 11 Roszczenia regresowe ... 11
§ 12 Rozpatrywanie reklamacji ... 11
§ 13 Rozwiązywanie sporów ... 12

ROZDZIAŁ II Ubezpieczenie mienia ... 12
§ 14 Ubezpieczenie od pożaru i innych zdarzeń losowych w wariancie ryzyka nazwane ... 12
§ 15 Ubezpieczenie w wariancie wszystkie ryzyka ... 13
§ 16 Ubezpieczenie od powodzi ... 13
§ 17 Ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku, rabunku mienia osobistego poza miejscem ubezpieczenia oraz kradzieży ... 13
§ 18 Ubezpieczenie szyb i elementów szklanych od stłuczenia ... 13
§ 19 Suma ubezpieczenia ... 14
§ 20 Limity odpowiedzialności ... 15
§ 21 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia ... 15
§ 22 Wymagane zabezpieczenia ... 17
§ 23 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania ... 17

ROZDZIAŁ III Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym ... 18
§ 24 Przedmiot i zakres ubezpieczenia ... 18
§ 25 Suma gwarancyjna i limity odpowiedzialności ... 19
§ 26 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym ... 19
§ 27 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości świadczenia ... 19

ROZDZIAŁ IV Ubezpieczenie ochrony prawnej ... 19
§ 28 Przedmiot i zakres ubezpieczenia ... 19
§ 29 Suma ubezpieczenia ... 20
§ 30 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia ochrony prawnej ... 20
§ 31 Ustalenie wysokości odszkodowania ... 20

ROZDZIAŁ V Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) ... 20
§ 32 Przedmiot i zakres ubezpieczenia ... 20
§ 33 Suma ubezpieczenia ... 20
§ 34 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków ... 20
§ 35 Wymagane postępowanie ... 21
§ 36 Ustalenie wysokości świadczenia ... 21
§ 37 Tabel urazów ciała dla potrzeb ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków na podstawie OWU „Bezpieczna Zagroda” ... 21

ROZDZIAŁ VI Ubezpieczenie Dom Assistance ... 23
§ 38 Przedmiot i zakres ubezpieczenia ... 23
§ 39 Definicje w ubezpieczeniu Dom Assistance ... 23
§ 40 Zakres świadczeń w wariancie Standard ... 24
§ 41 Zakres świadczeń w wariancie Premium ... 25
§ 42 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia Dom Assistance ... 26
§ 43 Wymagane postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego ... 27

ROZDZIAŁ VII Klauzule dodatkowe ... 27
§ 44 Klauzula nr 1 – Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia budynków rolniczych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego – wariant ryzyka nazwane ... 27
§ 45 Klauzula nr 2 – Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia budynków mieszkalnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego – wariant wszystkie ryzyka ... 27
§ 46 Klauzula nr 3 – Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez przenikanie wody z gruntu ... 28
§ 47 Klauzula nr 4 – Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez zwierzęta dzikie ... 28
§ 48 Klauzula nr 5 – Ubezpieczenie kosztów najmu lokali i pomieszczeń zastępczych ... 28
§ 49 Klauzula nr 6 – Ubezpieczenie mienia na tarasie i w ogrodzie ... 28
§ 50 Klauzula nr 7 – Ubezpieczenie przenośnego sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia ... 29
§ 51 Klauzula nr 8 – Ubezpieczenie budynków i budowli w budowie ... 29
§ 52 Klauzula nr 9 – Ubezpieczenie mikroinstalacji OZE ... 30
§ 53 Klauzula nr 10 – Ubezpieczenie domu letniskowego ... 30
§ 54 Klauzula nr 11 – Ubezpieczenie nagrobka ... 31
§ 55 Klauzula nr 12 – Ubezpieczenie uli pszczelich oraz pszczół ... 32
§ 56 Klauzula nr 13 – Ubezpieczenie pszczół od padnięcia na skutek zatrucia środkami ochrony roślin ... 32
§ 57 Klauzula nr 14 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania koni w celach rekreacyjnych ... 33
§ 58 Klauzula nr 15 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu sprzedaży żywności, prowadzonej w ramach RHD ... 33
§ 59 Klauzula nr 16 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej kombajnisty ... 33
§ 60 Klauzula nr 17 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy ... 34
§ 61 Klauzula nr 18 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia usług agroturystycznych ... 34
§ 62 Klauzula nr 19 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pszczelarza ... 35
§ 63 Klauzula nr 20 – Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków turystów ... 35
§ 64 Postanowienia końcowe ... 35

ROZDZIAŁ I
POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia „Bezpieczna Zagroda” – zwane dalej OWU, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, zwane dalej Towarzystwem z Ubezpieczającym na zasadach określonych tymi warunkami.
2. Umowy ubezpieczenia Towarzystwo zawiera z Członkami Towarzystwa. Towarzystwo może zawierać umowy ubezpieczenia także z osobami niebędącymi Członkami Towarzystwa.
3. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU, z zastrzeżeniem, że wszelkie zmiany będą odnotowane na polisie lub w dodatkowych klauzulach do umowy ubezpieczenia pod rygorem ich nieważności.
4. Ubezpieczeniem objęte są tylko te przedmioty ubezpieczenia, które wskazano w umowie ubezpieczenia z określeniem sumy ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia.
5. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek. W takim przypadku postanowienia niniejszych OWU dotyczące Ubezpieczonego odnoszą się odpowiednio do Ubezpieczającego.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w § 9 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na cudzy rachunek, Ubezpieczający zobowiązuje się do doręczenia Ubezpieczonemu OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia, natomiast Towarzystwo na żądanie Ubezpieczonego zobowiązane jest udzielić mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia i OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
8. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia składane są przez strony tej umowy, mogą być dokonywane na piśmie albo drogą elektroniczną, jeżeli Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia wyraził na to zgodę.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz inne przepisy prawa powszechnie obowiązującego.
10. Towarzystwo posiada status dużego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Definicje

§ 2

Użyte w OWU określenia oznaczają:

1) **antyki** – przedmioty dawne o wartości zabytkowej, których wiek przekracza 100 lat i wartość jest określana na podstawie aktualnej wyceny rzeczoznawców posiadających uprawnienia Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ekspertów domów aukcyjnych, historyków sztuki zrzeszonych w Stowarzyszeniu Historyków Sztuki lub osób będących biegłymi sądowymi;
2) **budowa** – wykonywanie budynku lub budowli we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia, a także modernizacja, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa lub remont budynku lub budowli oraz urządzeń budowlanych i stałych elementów wykończeniowych związanych z tymi budynkami/budowlami; budowa może być realizowana siłami własnymi Ubezpieczonego lub przez zatrudnionego do tego celu wykonawcę (inwestora zastępczego);
3) **budowle** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, niebędące budynkami, wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi związanymi z budowlą, zapewniającymi możliwość jej użytkowania zgodnie z przeznaczeniem oraz stałymi elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową, wybudowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym:
   a) obiekty małej architektury, tj. obiekty znajdujące się na terenie tego samego siedliska, spełniające funkcje ozdobne lub rekreacyjne, w tym: murki ogrodowe, pergole, altany, fontanny, baseny, korty i boiska, piaskownice, grille murowane, huśtawki, drabinki i zjeżdżalnie,
   b) obiekty budowlane niebędące budynkami, w tym: szklarnie ogrodowe, ogrody zimowe i oranżerie o powierzchni nie większej niż 100 m^2, wiaty, silosy inne niż do przechowywania ziarna, nasion i pasz, ogrodzenia, bramy, podjazdy, wagi najazdowe,
   c) silosy do przechowywania ziarna, nasion i pasz,
   d) hale pokryte brezentem,
   e) hale namiotowe łukowe, również takie, które nie są trwale związane z gruntem, pod warunkiem, że są posadowione na gruncie zgodnie z wytycznymi producenta, w sposób zapewniający ich stabilność;
4) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wybudowany i oddany do użytkowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach, wraz z instalacjami i urządzeniami budowlanymi, tj. urządzeniami technicznymi związanymi z budynkiem, zapewniającymi możliwość jego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem (w tym: studnie i instalacje studzienne, osadniki, stacjonarne zbiorniki na gaz płynny i paliwa płynne, mikroinstalacje OZE) oraz stałymi elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową;
5) **budynek gospodarczy** – trwale związany z gruntem budynek wolnostojący przeznaczony na cele gospodarcze, w tym do niezawodowego wykonywania prac warsztatowych oraz do przechowywania materiałów, narzędzi, sprzętu i płodów rolnych, a także garaż wolnostojący;
6) **budynek mieszkalny** – budynek przeznaczony na cele mieszkalne, przy czym garaż stanowiący jedną bryłę z budynkiem mieszkalnym jest traktowany jako jego integralna część i jest współubezpieczony z budynkiem mieszkalnym;
7) **choroba** – reakcja organizmu na działanie czynnika chorobotwórczego lub w związku z wystąpieniem nieszczęśliwego wypadku, prowadząca do zaburzeń czynnościowych, zmian organicznych w tkankach, narządach, układach lub całym ustroju;
8) **deszcz** – opad atmosferyczny w postaci kropel wody;
9) **dewastacja** – celowe uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia dokonane przez osoby trzecie bez zgody Ubezpieczonego, w tym graffiti, tj. pomalowanie, porysowanie lub umieszczenie napisów na całości lub części powierzchni przedmiotu ubezpieczenia;
10) **dobrostan zwierząt** – stan zdrowia fizycznego i psychicznego osiągany w warunkach pełnej harmonii ustroju w jego środowisku; taki system hodowli i chowu zwierząt zaspokajający ich podstawowe potrzeby w zakresie: żywienia, dostępu do wody, potrzebnej przestrzeni życiowej, zapewnienia towarzystwa innych zwierząt, leczenia, higieny utrzymania, mikroklimatu pomieszczeń, warunków świetlnych, który jednocześnie nie pozwala na okaleczanie zwierząt oraz zapewnia im schronienie przed złymi warunkami klimatycznymi;
11) **dym i sadza** – stała pozostałość będąca bezpośrednim skutkiem:
   a) spalania, która nagle wydobyła się z urządzeń znajdujących się w miejscu ubezpieczenia, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi przy sprawnym działaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających,
   b) pożaru, niezależnie od miejsca jego powstania;
12) **dzieła sztuki** – przedmioty o wartości artystycznej, historycznej lub muzealnej, dzieła plastyczne (obrazy, kolaże, ikony, malowidła, grafiki, rysunki, rzeźby, posągi, meble) oraz dzieła rzemiosła artystycznego i sztuki ludowej, których wartość jest określana na podstawie aktualnej wyceny rzeczoznawców posiadających uprawnienia Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ekspertów domów aukcyjnych, historyków sztuki zrzeszonych w Stowarzyszeniu Historyków Sztuki lub osób będących biegłymi sądowymi;
13) **fala ponaddźwiękowa** – bezpośrednie działanie fali ciśnieniowej wywołanej przez statek powietrzny przekraczający barierę dźwięku;
14) **franszyza redukcyjna** – ustalona kwota, o którą pomniejsza się wysokość odszkodowania;
15) **grad** – opad atmosferyczny w postaci bryłek lodu;
16) **gospodarstwo rolne** – obszar użytków rolnych, leśnych, gruntów pod stawami oraz gruntów pod zabudowaniami, niezależnie od powierzchni, stanowiący własność lub będący w prawnym posiadaniu Ubezpieczonego;
17) **hala namiotowa łukowa** – sezonowy lub całoroczny obiekt budowlany o konstrukcji nośnej wykonanej z elementów łukowych (stalowych lub aluminiowych), tworzących samonośną strukturę pokrytą poszyciem z powlekanych tkanin technicznych (np. PCV), przeznaczony do celów magazynowych i inwentarskich związanych z produkcją rolną, który jest trwale związany z gruntem lub posadowiony na gruncie zgodnie z wytycznymi producenta w sposób zapewniający jego stabilność;
18) **hala pokryta brezentem** – całoroczny obiekt budowlany trwale związany z gruntem, pokryty grubą tkaniną lnianą, bawełniano-lnianą lub z dodatkiem włókien syntetycznych, nasyconą środkami hydrofobowymi (wodoodporną) lub materiałami wytworzonymi na bazie polichlorku winylu (PVC), wybudowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, spełniający normy przewidziane dla tego typu obiektów;
19) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów, w wyniku nagłej samoistnej utraty wytrzymałości jego elementów konstrukcyjnych takich jak fundamenty, ściany, podłogi, stropy, słupy i belki,
20) **Klient** – Ubezpieczający, Ubezpieczony, uprawniony z umowy ubezpieczenia oraz poszukujący ochrony ubezpieczeniowej;
21) **Konsument** – osoba fizyczna dokonująca z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową;
22) **kradzież stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku mieszkalnego** – zabór stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku mieszkalnego wskazanych w § 2 pkt 59 lit. b w celu przywłaszczenia, po uprzednim usunięciu ich siłą lub przy pomocy narzędzi;
23) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczeń lub ogrodzonego terenu miejsca ubezpieczenia zabezpieczonych zgodnie z postanowieniami dotyczącymi zabezpieczeń określonymi w OWU lub ogrodzonego terenu miejsca ubezpieczenia, po uprzednim usunięciu ich siłą lub przy pomocy narzędzi pozostawiających ślady włamania na istniejących zabezpieczeniach lub po otworzeniu istniejących zabezpieczeń przy użyciu podrobionego lub dopasowanego klucza lub klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek kradzieży z włamaniem do innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku lub rabunku poza miejscem ubezpieczenia;
24) **lawina** – gwałtowne zsuwanie lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota ze zboczy górskich lub falistych;
25) **limit odpowiedzialności** – ustalona kwotowo lub procentowo wartość zawierająca się w sumie ubezpieczenia lub sumie gwarancyjnej, ograniczająca odpowiedzialność Towarzystwa dla danego rodzaju mienia lub zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, na które udzielono ochrony ubezpieczeniowej;
26) **materiały i zapasy** – składowane lub przechowywane pasze (niebędące ziemiopłodami), odżywki dla zwierząt, opakowania na produkty rolne i palety, części zamienne do sprzętu rolniczego oraz zakupione na użytek własny materiały budowlane, materiały opałowe, nawozy sztuczne i środki ochrony roślin, produkty gotowe i półprodukty pochodzące z działalności rolniczej itp.;
27) **miejsce ubezpieczenia** – miejsce, w którym przedmiot ubezpieczenia jest objęty ochroną;
28) **mienie** – budynki, budowle, ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe oraz mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
29) **mienie powierzone** – ruchomości domowe, z wyłączeniem przedmiotów wartościowych i wartości pieniężnych, czasowo znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we

wspólnym gospodarstwie domowym, jeżeli zostały im użyczone lub wypożyczone przez zakład pracy, wypożyczalnie, kluby i inne podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych), pod warunkiem udokumentowania faktu użyczenia lub wypożyczenia przez te podmioty;

30) **mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego** – ziemiopłody, zwierzęta gospodarskie, sprzęt rolniczy, materiały i zapasy;
31) **mikroinstalacja OZE** – instalacja o łącznej zainstalowanej mocy nie większej niż 50 kW, która jest przyłączona do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, stanowiąca wyodrębniony zespół urządzeń służących do wytwarzania energii elektrycznej lub/i cieplnej z odnawialnych źródeł energii a także magazyn energii elektrycznej przechowujący wytworzoną energię elektryczną, połączony z tym zespołem urządzeń;
32) **nieszczęśliwy wypadek:**
    a) zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, nie wynikające ze stanu zdrowia, w wyniku którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli doznał obrażeń ciała, rozstroju zdrowia lub które spowodowało zgon,
    b) zawał serca i udar mózgu wywołany przyczyną wewnętrzną, w wyniku którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli doznał obrażeń ciała, rozstroju zdrowia lub które spowodowały zgon;
33) **obiekt budowlany** – budynek, budowla lub obiekt małej architektury, wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość jego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
34) **odnawialne źródła energii (OZE)** – odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów;
35) **osoba bliska** – osoba pozostająca z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym;
36) **osoba trzecia** – osoba niebędąca Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym oraz osoba niepozostająca z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym;
37) **osuwanie się ziemi** – ruch ziemi na stokach lub zboczach naturalnych, nie spowodowany działalnością człowieka;
38) **pasieka stacjonarna** – pasieka utrzymywana w tym samym, ogrodzonym w sposób ciągły ze wszystkich stron miejscu, zarówno w okresie aktywności pszczół, jak też w okresie zimowym;
39) **pasieka wędrowna** – pasieka zmieniająca w czasie sezonu miejsce postoju w celu podniesienia wydajności poprzez podwożenie do skupisk roślin dostarczających pożytku lub pasieka utrzymywana w miejscu nieogrodzonym;
40) **porażenie prądem** – działanie prądu elektrycznego, które spowodowało śmierć lub konieczność uboju porażonego zwierzęcia gospodarskiego;
41) **powódź** – zalanie terenu w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących oraz w zbiornikach wodnych na skutek:
    a) opadów atmosferycznych,
    b) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i pagórkowatych,
    c) topnienia śniegu i lodu,
    d) tworzenia się zatorów lodowych,
    e) podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych spowodowanego przez sztorm;
42) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał poza paleniskiem i rozprzestrzenił się o własnej sile;
43) **produkty rolnicze** – produkty z działalności rolniczego handlu detalicznego (RHD) wytworzone przez rolnika w ramach gospodarstwa rolnego, zgodnie z przepisami dotyczącymi RHD, m.in.:
    a) ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
    b) ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego,
    c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności,
    d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 852/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia;
44) **przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze** – niezbędne w procesie leczenia następstw nieszczęśliwych wypadków środki wspomagające, zalecone przez uprawnionego lekarza, takie jak: protezowe wkładki do butów, protezy, ortezy, pasy biodrowe z szyną/szynami, kosze biodrowe, szyny, gorsety odciążająco – stabilizujące, gorsety korekcyjne, pasy stabilizujące, kołnierze sztywne/półsztywne, obuwie ortopedyczne, rękawy uciskowe, nogawice uciskowe, soczewki okularowe i kontaktowe, protezy oka, lupy, monookulary, okulary, aparaty słuchowe, wkładki uszne, systemy wspomagające słyszenie, aparaty wspomagające mowę, rurki tracheostomijne wraz z zapasowymi wkładami, cewniki do odsysania górnych dróg oddechowych, cewniki zewnętrzne, cewniki urologiczne i sprzęt urologiczny, worki stomijne, aparaty z maską do leczenia obturacyjnego, nebulizatory, sprężarki powietrza, inhalatory membranowe, sprzęt do indywidualnej fizjoterapii układu oddechowego, pończochy kikutowe, pasy przepuklinowe, pasy brzuszne, poduszki i materace przeciwodleżynowe, kule, trójnogi, czworonogi, laski dla niewidomych, balkoniki i podpórki, pionizatory, stabilizatory w pozycji siedzącej i leżącej, wózki inwalidzkie, siedziska ortopedyczne, pełzaki, zestawy infuzyjne do pompy insulinowej, zbiorniki na insulinę, glukometry i systemy ciągłego monitorowania glikemii, peruki, pieluchomajtki;
45) **przepięcie** – przejściowe, gwałtowne zjawisko elektryczne, charakteryzujące się krótkotrwałą zmianą napięcia, która doprowadziła do uszkodzenia lub zniszczenia ubezpieczonych urządzeń lub instalacji elektrycznych;
46) **rabunek** – zabór mienia w celu przywłaszczenia, po zastosowaniu przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub osób przebywających w miejscu ubezpieczenia lub z doprowadzeniem ich do stanu nieprzytomności lub bezbronności;
47) **rabunek mienia osobistego poza miejscem ubezpieczenia** – zabór mienia wskazanego w § 17 ust. 3 poza adresem lokalizacji wskazanym jako miejsce ubezpieczenia w celu przywłaszczenia, po zastosowaniu przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub z doprowadzeniem ich do stanu nieprzytomności lub bezbronności;
48) **rabunek przenośnego sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia** – zabór przenośnego sprzętu elektronicznego, określonego w § 50 ust. 2, poza adresem lokalizacji wskazanym jako miejsce ubezpieczenia, w celu jego przywłaszczenia, po zastosowaniu przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub z doprowadzeniem ich do stanu nieprzytomności lub bezbronności;
49) **reklamacja** – wystąpienie skierowane do Towarzystwa przez jego Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo;
50) **rolniczy handel detaliczny (RHD)** – sprzedaż żywności, zarówno nieprzetworzonej jak i przetworzonej, pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu, konsumentowi końcowemu lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego, zgodnie z przepisami dotyczącymi RHD; m.in.:
    a) ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
    b) ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego,
    c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności,
    d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 852/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia;
51) **ruchomości domowe** – następujące grupy przedmiotów znajdujące się wewnątrz budynku wskazanego jako miejsce ubezpieczenia:
    a) meble, dywany, wykładziny podłogowe, żyrandole, kinkiety i lampy, urządzenia i przedmioty służące do prowadzenia gospodarstwa domowego,
    b) zapasy gospodarstwa domowego,
    c) odzież, obuwie, książki, przedmioty wspólnego i osobistego użytku, wózki dziecięce,
    d) sprzęt gospodarstwa domowego, audiowizualny, komputerowy, fotograficzny, optyczny, telefoniczny, nośniki danych, urządzenia do nawigacji GPS, instrumenty muzyczne, drony, których używanie nie wymaga posiadania odrębnych uprawnień,
    e) przedmioty wartościowe, tj. dzieła sztuki, antyki, biżuteria, kamienie szlachetne, perły, przedmioty wykonane w całości lub w części ze złota, platyny lub srebra, medale, numizmaty, broń i trofea myśliwskie, futra naturalne,
    f) wartości pieniężne, tj. krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę,

elektroniczne instrumenty płatnicze (w tym karty płatnicze i kredytowe), bilety na środki publicznego transportu zbiorowego, karty telefoniczne,
g) dokumenty, tj. dowód osobisty, paszport, dowód rejestracyjny pojazdu, prawo jazdy, świadectwo, dyplom, certyfikat potwierdzający uprawnienia zawodowe, akt notarialny, decyzja administracyjna,
h) sprzęt turystyczny i sportowy (w tym rowery, także stacjonarne) sprzęt rehabilitacyjny, wózek inwalidzki, chodzik, kule, laska, proteza ortopedyczna, orteza, holter, implant ślimakowy, aparat słuchowy, pompa insulinowa, glukometr, ciśnieniomierz,
i) lotnie i paralotnie oraz drobny sprzęt pływający, tj. deski surfingowe z żaglem i bez żagla, kajaki, rowery wodne, łodzie wiosłowe i pontony, z wyłączeniem ich silników,
j) narzędzia służące do uprawy i pielęgnacji działki oraz drobny sprzęt ogrodniczy, tj. taki, którego moc nie przekracza 10 kW,
k) rośliny doniczkowe, akwaria, terraria, zwierzęta domowe,
l) narzędzia, dodatkowy komplet kół lub opon sezonowych, foteliki samochodowe dla dzieci, bagażniki montowane na samochodzie,
m) materiały budowlane i wykończeniowe zakupione w celu wykonania remontu budynku;

52) **sejf** – schowek stalowy wbudowany w mur lub trwale przymocowany do podłoża/sufitu lub ściany i posiadający zamek atestowany lub szafa stalowa o ciężarze co najmniej 200 kg zamykana na zamek z atestem;
53) **siedlisko** – działka pod budynkami wchodzącymi w skład gospodarstwa rolnego, obejmująca także przestrzeń komunikacyjną (podwórze, dojazdy) oraz ogród przydomowy;
54) **silny wiatr** – działanie wiatru o sile powodującej zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia; pojedyncze szkody przyjmuje się za spowodowane przez silny wiatr, gdy w najbliższym sąsiedztwie miejsca ubezpieczenia stwierdzono jego działanie; ochroną ubezpieczeniową objęte są również następstwa szkód spowodowanych przez uderzenie części budynków, drzew i ich części lub inne przedmioty powalone lub unoszone przez silny wiatr;
55) **sporty o charakterze wyczynowym** – sporty uprawiane w celu uzyskania, w drodze indywidualnej lub zbiorowej rywalizacji, maksymalnych wyników sportowych w ramach uczestnictwa w imprezach sportowych jak również treningach, zawodach, zgrupowaniach, obozach kondycyjnych i sportowych, przez osoby niezrzeszone lub będące członkami klubów, związków i organizacji sportowych;
56) **sporty o charakterze zawodowym** – sporty uprawiane przez:
a) osoby, które są członkami klubów i biorą udział w rozgrywkach o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym, organizowanych przez właściwy dla danej dyscypliny związek sportowy, niezależnie od tego, czy sport jest uprawiany indywidualnie czy zespołowo,
b) osoby uprawnione na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej do otrzymywania w związku z uprawianiem sportu wynagrodzenia w dowolnej formie; do wynagrodzenia zalicza się także stypendium oraz zwrot kosztów związanych z uprawianiem sportu w postaci diet i zasiłków, niezależnie od tego, czy sport jest uprawiany indywidualnie czy zespołowo,
c) sportowców indywidualnych, nie zrzeszonych i niemających umowy o pracę lub zlecenie, otrzymujących w związku z uprawianiem sportu wynagrodzenie w dowolnej formie;
57) **sporty wysokiego ryzyka** – sporty, których uprawianie wiąże się z działaniem w warunkach dużego ryzyka utraty życia lub zdrowia, a w szczególności: abseiling (zjeżdżanie na linie), alpinizm, baloniarstwo, bouldering (wspinaczka bez użycia asekuracji liną), baseball, biegi długodystansowe, biegi na orientację w terenie, cliff jumping (skoki z klifów), dosiadanie i jazda na zwierzętach wierzchowych i pociągowych, downhill (zjazd rowerem po stromych, naturalnych stokach), flyboard, football amerykański, free skiing (jazda na nartach poza oznaczonymi trasami), free snowboarding (jazda na snowboardzie poza oznaczonymi trasami), heliboarding (zjazd na desce poza wyznaczonymi trasami ze stoku, na który transport odbywa się helikopterem), heliskiing (zjazd na nartach poza wyznaczonymi trasami ze stoku, na który transport odbywa się helikopterem), hydrospeed (spływ górską rzeką na plastikowej desce), hokej podwodny, jazda quadem, jazda motocyklem lub samochodem po zamkniętym torze wyścigowym, jazda rowerem po górach (mountain biking), jazda w snowparku (miejscu przeznaczonym do uprawiania sportów zimowych dla snowboardzistów oraz narciarzy), kajakarstwo górskie, kitesurfing (ślizg na przystosowanej do tego desce po wodzie, przy użyciu specjalnego latawca), kolarstwo górskie, longboard skateboarding (jazda na wydłużonej deskorolce), lotniarstwo, motocross (jazda motocyklem po torze terenowym do tego przystosowanym), motocyklowe i samochodowe rajdy terenowe, motolotniarstwo, myślistwo, nurkowanie z automatem oddechowym na głębokość większą niż 30 m p.p.m., parasailing (szybowanie przy użyciu miękkopłatu), parkour, pilotowanie samolotów silnikowych, pływanie jachtem żaglowym/jachtem motorowym w odległości powyżej 20 mil morskich od brzegu, polo, paralotniarstwo, polowanie z użyciem broni palnej lub pneumatycznej, psie zaprzęgi, rafting (spływ rzeką na tratwach, łodziach, kajakach, pontonach), rekonstrukcje historyczne, rock jumping, skoki na bungee (skoki na gumowej linie), skoki narciarskie, spadochroniarstwo, speedway (sport żużlowy), speleologia (eksploracja jaskiń), speedrower, skoki do wody, surfing i wszystkie jego odmiany, szybownictwo, trekking (wędrówka) z użyciem sprzętu zabezpieczającego (liny, raki, czekan, uprząż), triathlon, wakeboarding (ślizg na przystosowanej do tego desce po wodzie na wyciągu lub za motorówką), windsurfing, wspinaczka indoorowa, wspinaczka lodowa, wspinaczka wysokogórska (powyżej 5.500 m n.p.m.), wyprawy do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi (obszary podbiegunowe, dżungle, lodowce, pustynie);
58) **sprzęt rolniczy:**
a) maszyny rolnicze samojezdne (w tym kombajny), ciągniki i przyczepy rolnicze,
b) maszyny, narzędzia i urządzenia techniczne stosowane do wykonywania czynności i zabiegów technologicznych w procesie produkcji rolnej, w tym systemy pojenia, karmienia, paszociągi, zbiorniki mleka, elektroniczne systemy sterujące, agregaty prądotwórcze, zbiorniki na olej napędowy,
c) sprzęt budowlano/warsztatowy na potrzeby własne Ubezpieczonego;
59) **stałe elementy wykończeniowe** – zamontowane lub zabudowane na stałe w sposób uniemożliwiający ich odłączenie bez ich uszkodzenia lub bez uszkodzenia substancji budynku/budowli lub bez użycia narzędzi:
a) stałe elementy wykończeniowe wewnętrzne – powłoki malarskie, tynki wewnętrzne ścian i sufitów, przegrody i ścianki działowe, glazura, terakota, tapety i inne okładziny ścian, podłóg, schodów, sufitów i słupów, stolarka drzwiowa i okienna wraz ze szkleniem i zamknięciami, zabezpieczenia przeciwwłamaniowe drzwi i okien (w tym kraty okienne i drzwiowe, rolety i żaluzje przeciwwłamaniowe), meble wbudowane, meblościanki, zabudowy wnęk, pawlaczy i ścian, obudowy instalacji i grzejników, sufity podwieszane wraz z zamontowanymi w nich elementami (w tym oprawy oświetlenia i wentylatorów), urządzenia stanowiące osprzęt do instalacji (w tym elementy urządzeń wodno-kanalizacyjnych, tj. krany, baterie, armatura łazienkowa, piece centralnego ogrzewania, kuchenki gazowe i elektryczne, wkłady kominkowe, klimatyzatory, urządzenia i czujki alarmu) oraz przenośne piece i kominki,
b) stałe elementy wykończeniowe zewnętrzne – rynny i rury spustowe, parapety zewnętrzne, zabudowy balkonów, loggi lub tarasów, balustrady, zewnętrzne elementy oświetleniowe, anteny wszelkiego rodzaju (w tym satelitarne, telewizyjne i radiowe), markizy, kraty, rolety i okiennice, natynkowe elementy instalacji: odgromowej, alarmowej, domofonowej, wideodomofonowej, klimatyzacji i mikroinstalacji OZE, pompy ciepła, jak również inne elementy na stałe związane z ubezpieczonym budynkiem/budowlą;
60) **stopień zużycia technicznego** – określona w procentach zmiana stanu technicznego mienia zależna od okresu eksploatacji, jakości wykonania, trwałości zastosowanych materiałów i elementów, ustalona z Ubezpieczającym w umowie ubezpieczenia; przy czym przez okres eksploatacji rozumie się także okres, w którym mienie jest przechowywane a nieużytkowane;
61) **szkoda na osobie** – uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć na skutek zdarzenia ubezpieczeniowego;
62) **szkoda rzeczowa** – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia na skutek zdarzenia ubezpieczeniowego;
63) **śnieg i lód** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiadującego na ubezpieczone mienie;
64) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne, niewywołane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu;
65) **Ubezpieczający** – podmiot, który zawarł umowę ubezpieczenia na podstawie OWU i zobowiązany jest do zapłaty składki ubezpieczeniowej;
66) **Ubezpieczony** – podmiot, na którego rachunek została zawarta umowa ubezpieczenia na podstawie OWU;
67) **udar mózgu** – (TIA – transient ischaemic attack) trwałe, trwające dłużej niż 24 godziny, uszkodzenie tkanki mózgowej przebiegające

nagle, powstałe w wyniku uszkodzenia naczyń krwionośnych lub zaburzeń przepływu krwi (zakrzep, zator, krwotok);

68) **uderzenie pioruna** – następstwa bezpośredniego wyładowania atmosferycznego pozostawiające ślady na ubezpieczonym obiekcie lub na obiekcie, w którym znajduje się ubezpieczone mienie;

69) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie pojazdu, także będącego w prawnym posiadaniu Ubezpieczonego lub będącego w jego użytkowaniu w momencie powstania szkody, rozumianego jako środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane, jego części lub przewożonego w nim ładunku;

70) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie się w całości lub upadek na ubezpieczone mienie oderwanych części drzew, a także masztów, słupów, latarni, kominów i innych budowli, jeżeli na Ubezpieczonym nie spoczywał obowiązek ich konserwacji;

71) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku;

72) **usługi agroturystyczne** – usługi świadczone przez Ubezpieczonego dla turystów, polegające na odpłatnym udostępnianiu miejsc noclegowych, tj. pokoi gościnnych, kwater, kempingów ze stałą bazą noclegową i bez stałej bazy noclegowej, a także pól biwakowych (miejsc na ustawienie namiotów lub przyczep samochodowych), oraz świadczeniu usług z tym związanych, realizowane w ramach funkcjonującego gospodarstwa rolnego;

73) **Ustawa** – ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych;

74) **wartość mienia:**
   a) **odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego ale nie ulepszonego:
      i. dla budynków, budowli i stałych elementów wykończeniowych – wartość odpowiadająca kosztom naprawy/wymiany, remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, wymiarów, konstrukcji i materiałów lub zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży,
      ii. dla ruchomości domowych – wartość odpowiadająca kosztom naprawy, zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży,
   b) **rynkowa** – wartość odpowiadająca cenie zakupu mienia możliwej do uzyskania na rynku lokalnym,
   c) **rzeczywista** – wartość odtworzeniowa pomniejszona o stopień zużycia technicznego, w całym okresie eksploatacji (od dnia wybudowania lub nabycia do dnia wystąpienia szkody);

75) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników; warunkiem uznania zdarzenia za wybuch jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż że wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego będącego pod ciśnieniem zewnętrznym;

76) **zabezpieczenia elektroniczne** – system alarmowy założony przez autoryzowaną firmę i serwisowany zgodnie z instrukcją użytkowania, chroniący wszystkie pomieszczenia, w których znajduje się przedmiot ubezpieczenia:
   a) alarm lokalny – system sygnalizacji miejscowej, przeznaczony do ochrony przed włamaniem, składający się z elektronicznej centralki, czujników oraz zewnętrznego sygnalizatora akustycznego i optycznego,
   b) monitoring – system urządzeń przeznaczony do ochrony przed włamaniem, zapewniający powiadomienie licencjonowanej agencji ochrony oraz przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia,
   c) alarm lokalny z monitoringiem – system sygnalizacji miejscowej przeznaczony do ochrony przed włamaniem, składający się z elektronicznej centralki, czujników, zewnętrznego sygnalizatora akustycznego i optycznego oraz z systemu urządzeń zapewniających powiadomienie licencjonowanej agencji ochrony oraz przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia;

77) **zakres rozszerzony** – określenie sumy ubezpieczenia budynków rolniczych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, ubezpieczonych na podstawie Ustawy, w wartości odtworzeniowej, gdy stopień zużycia technicznego budynku przekracza 10%;

78) **zalanie** – zalanie wodą lub inną cieczą wskutek:
   a) awarii instalacji, tj. nagłego, niespodziewanego, niezależnego od woli Ubezpieczonego, samoistnego pęknięcia lub rozszczelnienia instalacji: wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej lub klimatyzacji,
   b) awarii urządzeń typu pralki, wirówki, zmywarki, piecyki łazienkowe, bojlery,
   c) cofnięcia się wody lub ścieków z instalacji wodociągowej lub kanalizacyjnej,
   d) samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowej lub zraszaczowej, z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, testowania prawidłowości działania, naprawy, przebudowy, modernizacji instalacji lub budynku,
   e) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w czasie przerwy w dostawie wody,
   f) pęknięcia, stłuczenia lub samoistnego rozszczelnienia się akwarium lub uszkodzenia jego osprzętu,
   g) opadów atmosferycznych i szybko topniejących mas śniegu lub lodu,
   h) zalania wodą lub inną cieczą pochodzącą spoza miejsca ubezpieczenia za które odpowiada osoba trzecia;

79) **zapadanie się ziemi** – obniżenie się terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, które powstały w sposób naturalny, a nie w wyniku działalności człowieka;

80) **zawał serca** – (infarctus myocardii) martwica fragmentu mięśnia sercowego w wyniku nagłego przerwania dopływu krwi, potwierdzona przez typowe bóle stenokardialne w wywiadzie, sugerujące chorobę niedokrwienną serca, zmiany w EKG charakterystyczne dla świeżego zawału serca oraz podwyższony poziom enzymów sercowych; wszystkie powyższe objawy muszą wystąpić łącznie;

81) **zdarzenie ubezpieczeniowe:**
   a) w ubezpieczeniu mienia – nagłe i niepewne zdarzenie, wywołane przyczyną zewnętrzną niezależną od woli Ubezpieczonego, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę objętą zakresem ubezpieczenia,
   b) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej (OC) – działanie lub zaniechanie, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę na osobie lub rzeczową,
   c) w ubezpieczeniu ochrony prawnej – wystąpienie przyczyny wszczęcia postępowania w okresie ubezpieczenia,
   d) w ubezpieczeniu NNW – wystąpienie nieszczęśliwego wypadku w okresie ubezpieczenia;

82) **ziemiopłody** – plony roślin zebrane i złożone w:
   a) budynkach, piwnicach i silosach,
   b) innych przeznaczonych do tego celu budowlach, pod warunkiem że budowle te zostały objęte ubezpieczeniem w Towarzystwie;

83) **zwierzęta domowe** – zwierzęta udomowione: psy, koty, chomiki, świnki morskie, myszoskoczki, szynszyle, koszatniczki, fretki, ptaki, żółwie, ryby akwariowe, króliki, z wyłączeniem zwierząt utrzymywanych w celach hodowlanych, handlowych lub zarobkowych;

84) **zwierzęta dzikie** – zwierzęta nieudomowione, wolnożyjące w warunkach niezależnych od człowieka, z wyłączeniem: kretów, szczurów, myszy, nornic, owadów i wszelkich zwierząt Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym;

85) **zwierzęta gospodarskie** – utrzymywane w celach hodowlanych: bydło, konie, trzoda chlewna, owce, kozy, króliki oraz drób w chowie domowym przez który rozumie się chów służący zazwyczaj samozaopatrzeniu, choć nadwyżki mogą stanowić źródło dodatkowego dochodu.

Przedmiot umowy ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem umowy ubezpieczenia na podstawie niniejszych OWU może być następujące mienie stanowiące własność Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub posiadane przez nich na podstawie innego tytułu prawnego:
   1) mienie:
      a) budynki,
      b) budowle,
      c) ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe,
      d) mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
   2) odpowiedzialność cywilna w życiu prywatnym,
   3) ochrona prawna,
   4) następstwa nieszczęśliwych wypadków,
   5) Dom Assistance.
2. Zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym jest możliwe pod warunkiem objęcia ochroną ubezpieczeniową:
   1) co najmniej jednego z rodzajów mienia wymienionych w ust. 1 pkt 1, albo

2) budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej rolników na podstawie Ustawy.

3. Zawarcie umowy ubezpieczenia ochrony prawnej lub umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków jest możliwe pod warunkiem objęcia ochroną ubezpieczeniową co najmniej jednego z rodzajów mienia wymienionych w ust. 1 pkt 1.
4. Zawarcie umowy ubezpieczenia Dom Assistance jest możliwe pod warunkiem objęcia ochroną co najmniej jeden z poniższych rodzajów mienia:
   1) budynku mieszkalnego,
   2) ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych,
   3) budynku mieszkalnego wchodzące w skład gospodarstwa rolnego, ubezpieczonego na podstawie Ustawy, wraz z innym ubezpieczeniem zawartym na podstawie OWU.
5. Ubezpieczenie mienia można rozszerzyć o klauzule dodatkowe:
   1) Klauzula nr 1 – Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia budynków rolniczych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego – wariant ryzyka nazwane,
   2) Klauzula nr 2 – Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia budynków mieszkalnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego – wariant wszystkie ryzyka,
   3) Klauzula nr 3 – Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez przenikanie wody z gruntu,
   4) Klauzula nr 4 – Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez zwierzęta dzikie,
   5) Klauzula nr 5 – Ubezpieczenie kosztów najmu lokalu i pomieszczeń zastępczych,
   6) Klauzula nr 6 – Ubezpieczenie mienia na tarasie i w ogrodzie,
   7) Klauzula nr 7 – Ubezpieczenie przenośnego sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia,
   8) Klauzula nr 8 – Ubezpieczenie budynków i budowli w budowie,
   9) Klauzula nr 9 – Ubezpieczenie mikroinstalacji OZE,
   10) Klauzula nr 10 – Ubezpieczenie domu letniskowego,
   11) Klauzula nr 11 – Ubezpieczenie nagrobka,
   12) Klauzula nr 12 – Ubezpieczenie uli pszczelich oraz pszczół,
   13) Klauzula nr 13 – Ubezpieczenie pszczół od padnięcia na skutek zatrucia środkami ochrony roślin.
6. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym można rozszerzyć o klauzule dodatkowe:
   1) Klauzula nr 14 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania koni w celach rekreacyjnych,
   2) Klauzula nr 15 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu sprzedaży żywności, prowadzonej w ramach RHD,
   3) Klauzula nr 16 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej kombajnisty,
   4) Klauzula nr 17 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy,
   5) Klauzula nr 18 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia usług agroturystycznych,
   6) Klauzula nr 19 – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pszczelarza.
7. Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków można rozszerzyć o Klauzulę nr 20 – Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków turystów korzystających z usług agroturystycznych.

Wyłączenia ogólne z zakresu ubezpieczenia

§ 4

Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
2) wyrządzone przez Ubezpieczonego na skutek rażącego niedbalstwa, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względom słuszności; niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód powstałych w następstwie rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, którego skutkiem jest pożar, w sytuacji pozostawienia:
   a) włączonego do instalacji elektrycznej: czajnika, grzałki, żelazka, prostownicy, lokówki, suszarki do włosów, grzejnika elektrycznego, termowentylatora, kuchenki elektrycznej, tostera, frytkownicy, grilla elektrycznego i innych elektrycznych urządzeń/sprzętu/narzędzi przeznaczonych do użytku domowego,
   b) naczyń służących do podgrzewania wody lub posiłków: na wolnym ogniu, palniku, włączonej kuchence elektrycznej, włączonej płycie kuchennej elektrycznej lub indukcyjnej,
   c) niewygaszonego kominka,

   oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
3) wyrządzone przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, lub osoby pracujące w gospodarstwie rolnym w stanie po spożyciu alkoholu, będące w stanie nietrzeźwości, po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
4) powstałe w następstwie działań wojennych, rewolucji, niepokojów społecznych, blokady dróg, konfiskat, strajków, zamieszek, rozruchów, sabotażu, manifestacji,
5) powstałe na skutek aktów terrorystycznych, tj. działania jakiejkolwiek osoby lub grupy osób, zarówno działających samodzielnie, jak i w imieniu lub w powiązaniu z jakąkolwiek organizacją lub rządem, z włączeniem użycia siły lub przemocy i/lub groźby ich użycia, popełnionych z przyczyn politycznych, religijnych, ideologicznych, etnicznych lub ekonomicznych, z zamiarem wywarcia wpływu na jakikolwiek rząd i/lub wywołania chaosu, uczucia zagrożenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego,
6) powstałe wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego, promieni jonizujących, laserowych lub maserowych bez względu na przyczynę i źródło ich pochodzenia oraz pola magnetycznego lub elektromagnetycznego,
7) górnicze w rozumieniu prawa geologicznego i górniczego,
8) spowodowane osuwaniem lub zapadaniem się ziemi w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi,
9) powstałe wskutek powolnego działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego lub innego czynnika podobnie działającego, w tym korozji, rdzy, erozji, pary, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu, pleśni, porostów, grzybów i insektów, a także wirusów i bakterii,
10) powstałe na skutek decyzji administracyjnej wydanej na podstawie obowiązujących przepisów, powodującej wywłaszczenie, konfiskatę, zarekwirowanie, nacjonalizację, przejęcie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia z nakazu właściwych organów administracyjnych lub sądowych,
11) powstałe wskutek niedopełnienia obowiązków określonych w § 9 i § 35 lub wynikających z ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane i ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, w zakresie, w jakim nieprzestrzeganie tych obowiązków miało wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody; niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód powstałych wskutek nieprzeprowadzenia okresowych kontroli stanu technicznego określonych w § 9 ust. 9 pkt 3 w budynku mieszkalnym, którego wiek w dniu zawarcia umowy nie przekroczył 50 lat.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 5

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku Ubezpieczającego sporządzonego w formie pisemnej na formularzu wniosko-polisy lub w inny sposób.
2. Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia wniosko-polisą lub innym dokumentem ubezpieczenia.
3. Towarzystwo może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji niezbędnych do oceny ryzyka, w tym przeprowadzenia oględzin i wykonania dokumentacji zdjęciowej mienia oraz miejsca ubezpieczenia.

Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa

§ 6

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres jednego roku, dwóch lub trzech lat, chyba że strony umówiły się inaczej. Towarzystwo dopuszcza możliwość zawarcia umowy ubezpieczenia na okres krótszy niż 12 miesięcy, z zastrzeżeniem że minimalny okres ubezpieczenia wynosi 3 miesiące.
2. Odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu składki lub jej pierwszej raty, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na okres minimum roczny odpowiedzialność Towarzystwa przedłuża się na kolejny roczny okres ubezpieczenia, jeśli w terminie do 30 dni od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia jako koniec okresu ubezpieczenia zostanie zawarta kolejna umowa ubezpieczenia i opłacona składka, z tym że w przypadku ubezpieczenia Dom

Assistance ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia następnego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia. W przypadku zmiany warunków ubezpieczenia w umowie kontynuowanej, za zdarzenia powodujące szkody powstałe do dnia opłacenia składki Towarzystwo ponosi odpowiedzialność na warunkach dotychczasowej umowy. Przedłużenie odpowiedzialności Towarzystwa nie następuje, gdy nie została opłacona w całości określona w umowie ubezpieczenia składka ubezpieczeniowa za mijający okres ubezpieczenia.

3. Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłuższy niż 6 miesięcy w terminie 30 dni jeżeli nie jest przedsiębiorcą lub w terminie 7 dni, jeżeli jest przedsiębiorcą, licząc od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
4. W przypadku ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zajścia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
5. Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli Towarzystwo ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została opłacona w terminie.
6. W razie opłacenia składki ubezpieczeniowej w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki ubezpieczeniowej powoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa, jeżeli po upływie terminu płatności Towarzystwo wezwało Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
7. Odpowiedzialność Towarzystwa kończy się:
   1) z upływem okresu ubezpieczenia,
   2) z dniem doręczenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia, a w przypadku wysłania przez Ubezpieczającego oświadczenia przesyłką listową – z dniem nadania przez niego przesyłki w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe; jeżeli data nadania przesyłki w placówce pocztowej nie będzie możliwa do ustalenia uznaje się, że umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z dniem doręczenia Towarzystwu oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia,
   3) z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia za porozumieniem stron,
   4) z chwilą zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba że, za zgodą Towarzystwa, Ubezpieczający przeniósł na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia prawa i obowiązki z umowy ubezpieczenia,
   5) z dniem śmierci Ubezpieczonego w ubezpieczeniu NNW, o ile śmierć ta nie angażuje odpowiedzialności Towarzystwa z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia.
8. Wypłata odszkodowania lub odszkodowań w wysokości równej sumie ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności na dany rodzaj mienia lub zdarzeń ubezpieczeniowych powoduje zaprzestanie odpowiedzialności w części dotyczącej przedmiotu ubezpieczenia, który uległ szkodzie i stanowi całkowite spełnienie świadczenia z tytułu tej części umowy ubezpieczenia.
9. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga pisemnej zgody Towarzystwa.
10. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
11. W razie przejścia praw z umowy ubezpieczenia, zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki ubezpieczeniowej przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

Składka ubezpieczeniowa

§ 7

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się w oparciu o obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfę stawek do ubezpieczenia „Bezpieczna Zagroda”, uwzględniając: przedmiot i zakres ubezpieczenia, okres ubezpieczenia, wysokość sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, dotychczasowy przebieg ubezpieczenia, rodzaj ubezpieczanego mienia, rodzaj stosowanych zabezpieczeń, warunki płatności składki ubezpieczeniowej oraz przeprowadzoną ocenę ryzyka, a dodatkowo w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków liczbę osób objętych ubezpieczeniem.
2. Składka za ubezpieczenie z rozszerzeniem o ryzyko powodzi zgodnie z zapisami § 16 ust. 1 jest ustalana z uwzględnieniem stopnia zagrożenia powodziowego występującego we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia.
3. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych od określonych w OWU, wysokość składki ubezpieczeniowej ustalana jest indywidualnie w uzgodnieniu z Ubezpieczającym.
4. Na wniosek Ubezpieczającego składka ubezpieczeniowa może być rozłożona na raty.
5. Termin płatności rat i ich wysokość są wskazane we wniosko-polisie.
6. W ubezpieczeniach krótkoterminowych, tj. ubezpieczeniach zawieranych na okres krótszy niż jeden rok, składka ubezpieczeniowa płatna jest jednorazowo.
7. W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty gotówką za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uznaje się datę, w której należna składka ubezpieczeniowa lub jej rata została przyjęta przez pracownika Towarzystwa lub agenta ubezpieczeniowego Towarzystwa.
8. W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub raty składki ubezpieczeniowej przelewem bankowym, przekazem pocztowym lub kartą płatniczą, za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uznaje się datę potwierdzenia przez bank polecenia przelewu, dokonania przekazu w urzędzie pocztowym na wskazany w umowie ubezpieczenia rachunek bankowy Towarzystwa lub datę operacji kartą płatniczą (skutkującą zapłatą składki). W przypadku braku wystarczających środków pieniężnych na rachunku bankowym Ubezpieczającego lub wycofania przelewu w banku, za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej lub raty składki ubezpieczeniowej uznaje się dzień uznania rachunku bankowego Towarzystwa pełną kwotą wymaganej składki ubezpieczeniowej lub jej raty.
9. Składka ubezpieczeniowa za zawarcie umowy uzupełniającej naliczana jest proporcjonalnie do końca okresu ubezpieczenia przy założeniu, że składka ubezpieczeniowa wynosi 1/365 kwoty ustalonej składki ubezpieczeniowej rocznej za każdy dzień udzielonej ochrony ubezpieczeniowej.
10. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 7 pkt 2 i 3 Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
11. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia lub jej rozwiązanie nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

Obowiązki Towarzystwa

§ 8

1. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, Towarzystwo informuje o tym Ubezpieczającego i/lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, a także osobę występującą z roszczeniem, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa i wysokości odszkodowania lub świadczenia oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia. Towarzystwo przekazuje ww. informacje na piśmie lub w inny sposób, o ile dana osoba wyraziła na to zgodę.
2. Jeżeli w terminie określonym w § 10 ust. 2 i 3 Towarzystwo nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia zawiadamia na piśmie osobę występującą z roszczeniem o przyczynach braku możliwości zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a jeśli istnieją podstawy także wypłaca bezsporną część odszkodowania lub świadczenia.
3. Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uprawniony z umowy ubezpieczenia, mają prawo do informacji związanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym będących podstawą ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa oraz ustalenia okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego, jak również wysokością odszkodowania lub świadczenia z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego i ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego

§ 9

1. Ubezpieczający i Ubezpieczony, który wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek, zobowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo pytało przed zawarciem umowy ubezpieczenia na formularzu wniosko-polisy lub w innych pismach.
2. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek wskazany w ust. 1 ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności mu znane.
3. W razie zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia, mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
4. W czasie trwania umowy ubezpieczenia, Ubezpieczający i Ubezpieczony, który wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek, zobowiązany jest zawiadamiać Towarzystwo o zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1 niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
5. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1, 2 i 4 nie zostały podane do jego wiadomości.
6. W razie, gdy Ubezpieczający lub Ubezpieczony podał niezgodne ze stanem faktycznym okoliczności lub zataił fakty istotne do oceny ryzyka, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, jeżeli miało to wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną.
7. W razie utraty kluczy/pilotów (także zapasowych) do budynku stanowiącego miejsce ubezpieczenia Ubezpieczony jest zobowiązany do bezzwłocznej wymiany zamków na własny koszt.
8. Ubezpieczający zawierający umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek zobowiązany jest do poinformowania Ubezpieczonego o treści zawartej umowy ubezpieczenia. Ponadto Ubezpieczający zawierający umowę ubezpieczenia grupowego na cudzy rachunek jest zobowiązany przed przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego, do przekazania osobie zainteresowanej przystąpieniem do takiej umowy informacji o:
   1) firmie zakładu ubezpieczeń oraz adresie jego siedziby,
   2) charakterze wynagrodzenia, w rozumieniu ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, otrzymywanego w związku z proponowanym przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego,
   3) możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.
9. Na Ubezpieczającym jak i Ubezpieczonym, który wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek spoczywa obowiązek:
   1) zawiadamiania o zmianach adresu miejsca ubezpieczenia lub adresu korespondencyjnego oraz wszelkich innych danych osobowych podanych we wniosko-polisie,
   2) podejmowania działań mających na celu zapobieganie powstaniu lub zwiększeniu szkody,
   3) użytkowania i utrzymania obiektów budowlanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w tym poddawaniu okresowym kontrolom stanu technicznego przez osoby uprawnione, o ile taki obowiązek spoczywa na Ubezpieczonym:
      a) przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych) co najmniej raz w roku,
      b) instalacji gazowych co najmniej raz w roku,
      c) instalacji elektrycznej co najmniej raz na 5 lat,
   4) stosowania się do zaleceń straży pożarnej, o ile takie zostały wydane,
   5) eksploatacji urządzeń technicznych zgodnie z ich przeznaczeniem i instrukcją obsługi,
   6) stosowania się do minimalnych wymogów zabezpieczeń określonych w § 22,
   7) stosowania zabezpieczeń określonych w § 50 ust. 5, § 51 ust. 9, § 52 ust. 4 i § 53 ust. 13-15,
   8) stosowania wszystkich zabezpieczeń zadeklarowanych w umowie ubezpieczenia, w tym zamknięcia na zamki wszelkich drzwi i okien oraz włączenia zabezpieczeń elektronicznych,
   9) przestrzegania zaleceń wydanych przez Towarzystwo oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do usunięcia którego Towarzystwo zobowiązało pisemnie Ubezpieczonego; za szczególne zagrożenie uważa się takie, które już wcześniej było przyczyną szkody.
10. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić Towarzystwo o zajściu okoliczności zwiększających prawdopodobieństwo zdarzeń takich jak:
    1) zmiana sposobu użytkowania ubezpieczonego budynku mieszkalnego, w tym pozostawienie budynku mieszkalnego w stanie niezamieszkanym przez okres dłuższy niż 60 dni,
    2) usunięcie, zmiana stanu lub awaria zabezpieczeń istniejących w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia,
    3) rozpoczęcie robót budowlanych w miejscu ubezpieczenia (w tym przebudowy lub remontu), które zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wymagają zgłoszenia do właściwych instytucji lub uzyskania pozwolenia na budowę,
    4) utrata kluczy/pilotów do automatycznego otwierania/zamykania drzwi do budynku stanowiącego miejsce ubezpieczenia.
11. Ubezpieczony, w przypadku pozostawienia budynku mieszkalnego nieużytkowanego ponad 60 dni, zobowiązany jest do:
    1) pisemnego powiadomienia o tym fakcie Towarzystwa,
    2) wyłączenia wszelkich odbiorników i obwodów energii elektrycznej oprócz niezbędnych do ogrzewania i zasilania instalacji alarmowych,
    3) zamknięcia głównego zaworu wody, a w przypadku braku ogrzewania zamknięcia zaworu wody na przyłączu,
    4) zamknięcia dopływu gazu z wyjątkiem zasilania pieca centralnego ogrzewania,
    5) zamknięcia na zamki wszelkich drzwi i okien,
    6) włączenia posiadanych zabezpieczeń elektronicznych,
    7) opłacenia dodatkowej składki za brak zamieszkiwania w budynku mieszkalnym stanowiącym miejsce ubezpieczenia.
12. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, z zastrzeżeniem ust. 13, Ubezpieczony zobowiązany jest:
    1) użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, przez co należy rozumieć również niezwłoczne powiadomienie Policji: o zdarzeniu powodującym ofiary w ludziach, dewastacji (w tym graffiti), kradzieży z włamaniem i rabunku, kradzieży stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku mieszkalnego, rabunku poza miejscem ubezpieczenia oraz o każdym zdarzeniu powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo,
    2) powiadomić niezwłocznie Towarzystwo o powstaniu szkody, nie później niż w ciągu 7 dni od jej powstania lub uzyskania informacji o jej powstaniu,
    3) nie zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem do czasu rozpoczęcia czynności likwidacyjnych przez przedstawiciela Towarzystwa, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia przed dalszą szkodą lub zmniejszenia rozmiaru szkody; Towarzystwo nie może powołać się na to postanowienie, jeżeli przedstawiciel Towarzystwa nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
    4) udzielić Towarzystwu pomocy przy wykonywaniu czynności likwidacyjnych, w tym udostępnić wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru i wysokości odszkodowania,
    5) sporządzić na własny koszt rachunek strat (kosztorys lub wykaz utraconego, zniszczonego lub uszkodzonego mienia objętego ubezpieczeniem z określeniem jego ilości, wartości, roku produkcji, producenta), na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i dokumentów i w ciągu 14 dni od dnia powzięcia informacji o szkodzie złożyć rachunek strat oraz dokumenty uzasadniające wysokość roszczenia (z wyłączeniem szkód z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i następstw nieszczęśliwych wypadków); Towarzystwo zastrzega sobie prawo weryfikacji otrzymanych dokumentów,
    6) wypełnić obowiązki przewidziane w postanowieniach OWU dotyczących poszczególnych rodzajów ubezpieczeń,
    7) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
13. W przypadku ubezpieczenia zwierząt gospodarskich Ubezpieczony zobowiązany jest:
    1) w przypadku jeżeli zwierzę padło:
       a) zawiadomić o tym niezwłocznie lekarza weterynarii w celu określenia przez niego przyczyny padnięcia,
       b) natychmiast, lecz nie później niż w ciągu 20 godzin od padnięcia, powiadomić Towarzystwo o padnięciu zwierzęcia, chyba że wskazany termin wypada w dniu ustawowo wolnym od pracy, wówczas powiadomienie Towarzystwa powinno nastąpić do godziny 12.00 pierwszego dnia roboczego następującego po wymaganym terminie,
       c) nie naruszać zwłok zwierzęcia do czasu przybycia przedstawiciela Towarzystwa, chyba że naruszenia zwłok dokonał lekarz weterynarii lub naruszenie zwłok nastąpiło w związku z obowiązującymi przepisami sanitarnymi;

Towarzystwo nie może powoływać się na te postanowienia, jeżeli nie dokonało oględzin pozostałości w ciągu 20 godzin od otrzymania zawiadomienia o szkodzie,

d) w ciągu 7 dni od dnia padnięcia zwierzęcia dostarczyć do Towarzystwa zgłoszenie szkody wraz z opinią lekarza weterynarii o przyczynie padnięcia zwierzęcia; jeżeli zwierzę padło nagle na skutek zdarzenia nie pozostawiającego śladów jednoznacznie wskazujących na przyczynę padnięcia, Ubezpieczony zobowiązany jest do przedstawienia opinii lekarza weterynarii wskazującej przyczynę padnięcia zwierzęcia,

2) w przypadku uboju zwierzęcia z konieczności – niezwłocznie, lecz nie później niż następnego dnia po zarządzeniu przez lekarza weterynarii przeprowadzenia uboju z konieczności, powiadomić Towarzystwo o powstaniu szkody oraz dostarczyć do Towarzystwa w terminie 7 dni od daty uboju z konieczności:
   a) zgłoszenie szkody,
   b) opinię lekarza weterynarii, w której stwierdza przyczynę i potrzebę przeprowadzenia uboju z konieczności,
   c) opinię odpowiednio, lekarza weterynarii lub urzędowego lekarza weterynarii, przeprowadzającego badania przedubojowe zwierzęcia i poubojowe tusz i narządów wewnętrznych oraz wydającego ocenę mięsa,
   d) rachunek za sprzedane pozostałości po szkodzie wydany przez upoważnioną jednostkę.

14. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego może zgłosić również Ubezpieczony lub jego spadkobiercy.
15. W przypadku wystąpienia poszkodowanego z roszczeniem o odszkodowanie w zakresie objętym ubezpieczeniem na drogę sądową przeciwko Ubezpieczonemu jest on zobowiązany powiadomić o tym Towarzystwo następnego dnia po otrzymaniu pozwu.
16. Ubezpieczony jest zobowiązany także niezwłocznie informować Towarzystwo o wszczętym przeciwko niemu postępowaniu karnym lub administracyjnym, pozostającym w związku z zakresem ubezpieczenia.
17. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczeń poszkodowanego bez uprzedniej pisemnej zgody Towarzystwa nie wywołuje skutków prawnych względem Towarzystwa.
18. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 12 pkt 1 Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, jeżeli miało to wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody.
19. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczonego któregokolwiek z obowiązków, określonych w § 14 ust. 9 pkt 2 i 3, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody lub zwiększenie rozmiaru szkody, a także na ustalenie odpowiedzialności Towarzystwa, okoliczności i rozmiaru szkody, sprawcy szkody, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w części lub w całości.
20. W razie naruszenia obowiązków, o których mowa w ust. 12 i 13, Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie lub odmówić jego wypłaty, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia rozmiaru szkody lub uniemożliwiło Towarzystwu ustalenie okoliczności i rozmiaru szkody.
21. Skutki braku zawiadomienia Towarzystwa o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli Towarzystwo w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

Wypłata odszkodowania

§ 10

1. Wypłata odszkodowania następuje na podstawie uznania roszczenia przez Towarzystwo, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Odszkodowanie wypłaca się w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o zdarzeniu.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie określonym w ust. 2.

Roszczenia regresowe

§ 11

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na Towarzystwo przechodzi prawo dochodzenia roszczeń od osoby odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania.
2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Jeżeli Towarzystwo pokryło część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo w zaspokojeniu roszczeń.
4. Towarzystwu nie przysługuje prawo dochodzenia zwrotu świadczeń wypłaconych z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

Rozpatrywanie reklamacji

§ 12

1. W przypadku zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo, Klientowi i spadkobiercy Klienta posiadającemu interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności lub spełnieniu świadczenia z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia reklamacji na działanie lub zaniechanie Towarzystwa związane z zawieraniem lub wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Reklamacja może być złożona przez osobę fizyczną, osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej:
   1) na piśmie w postaci papierowej:
      a) osobiście w terenowej jednostce Towarzystwa [wykaz tych jednostek jest dostępny na stronie internetowej: **www.tuw.pl** w zakładce Kontakt w sekcji „znajdź na mapie”] lub u agenta Towarzystwa, lub w Centrali Towarzystwa, (ul. Henryka Raabego 13, 02-793 Warszawa), albo
      b) wysłana przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 Ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe albo nadana w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej – na adresy jednostek wskazanych w lit. a) powyżej, albo
   2) na piśmie w postaci elektronicznej:
      a) z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej, w tym za pośrednictwem poczty elektronicznej:
         i. reklamację dotyczącą szkód należy przesyłać na adres **sls@tuw.pl** – w temacie wiadomości należy wpisać numer szkody,
         ii. reklamację dotyczącą dystrybucji ubezpieczeń i obsługi zawartych umów ubezpieczenia należy przesyłać na adres **polisa@tuw.pl** – w temacie wiadomości należy wpisać numer polisy,
         iii. reklamację dotyczącą windykacji należności lub regresu należy przesyłać na adres **windykacja.reklamacje@tuw.pl** – w temacie wiadomości należy wpisać numer sprawy,
         iv. Reklamację dotyczącą kwestii nieujętych powyżej należy przesyłać na adres **skargi@tuw.pl**;
      b) wysłana na adres do doręczeń elektronicznych Towarzystwa wpisany do bazy adresów elektronicznych, zgodnie z ustawą z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, tj. na adres **AE:PL-13946-64818-BTVAU-33**, albo
   3) ustnie:
      a) telefonicznie na numer telefonu Towarzystwa +48 22 545 39 50, albo
      b) osobiście do protokołu podczas wizyty w terenowej jednostce Towarzystwa [wykaz tych jednostek jest dostępny na stronie internetowej: **www.tuw.pl** w zakładce Kontakt] w sekcji „znajdź na mapie”.
3. Towarzystwo rozpatruje reklamację w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania przez Towarzystwo. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie Klientowi odpowiedzi przed jego upływem.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, gdy rozpatrzenie reklamacji nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 3, odpowiedź zostanie udzielona po dokonaniu ustaleń niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, nie później jednak niż w terminie 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W takim przypadku Towarzystwo przesyła Skarżącemu informację z wyjaśnieniem przyczyn opóźnienia, ze wskazaniem okoliczności wymagających wyjaśnienia i przewidywanym terminem rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi.
5. Odpowiedź na reklamację osoby fizycznej sporządzana jest na piśmie i przesyłana osobie ją składającej w poniższy sposób:

1) w postaci elektronicznej – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez klienta na piśmie w postaci elektronicznej, chyba że Klient wniósł o udzielenie odpowiedzi na piśmie w postaci papierowej,
2) w postaci papierowej – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez Klienta na piśmie w postaci papierowej, chyba że Klient wniósł o udzielenie odpowiedzi na piśmie w postaci elektronicznej,
3) w postaci papierowej albo elektronicznej, zgodnie z wnioskiem Klienta – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez Klienta ustnie.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt. 1 odpowiedź jest udzielana:
   1) z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej, za pomocą którego Klient złożył reklamację, albo innego wskazanego przez Klienta środka komunikacji elektronicznej – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez Klienta z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej,
   2) na adres Klienta do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 tej ustawy – w przypadku, gdy reklamacja została wysłana przez Klienta na adres do doręczeń elektronicznych.
7. Odpowiedź na reklamację złożoną przez osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej przekazuje się Klientowi w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku, tj. m.in. pocztą elektroniczną.
8. Ze szczegółową informacją dotyczącą trybu wnoszenia i rozpatrywania reklamacji przez Towarzystwo można zapoznać się na stronie internetowej Towarzystwa lub w każdej jednostce Towarzystwa.
9. W przypadku nieuwzględnienia przez Towarzystwo reklamacji, Klientom będącym osobami fizycznymi, przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego w zakresie zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo. Dodatkowo, w przypadku, jeśli ww. osoby są konsumentami w rozumieniu art. 22^1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, mają możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumentów.

Rozwiązywanie sporów

§ 13

1. Towarzystwo przewiduje możliwość oraz wyraża wolę pozasądowego rozwiązywania sporów.
2. Spór z Towarzystwem może być na wniosek Klienta będącego osobą fizyczną, poddany pozasądowemu postępowaniu w sprawie rozwiązywania sporów pomiędzy Klientem a podmiotem rynku finansowego, które przeprowadza Rzecznik Finansowy. Szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej Rzecznika Finansowego https://rf.gov.pl.
3. Rozstrzygnięcie sporu pomiędzy Towarzystwem a Klientem będącym uczestnikiem rynku finansowego w rozumieniu ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym – może być poddane postępowaniu przed sądem polubownym przy Komisji Nadzoru Finansowego, a szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej KNF https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/sad_polubowny_przy_KNF.
4. Klientom przysługuje prawo do wystąpienia z powództwem do sądu powszechnego. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
5. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

ROZDZIAŁ II
UBEZPIECZENIE MIENIA

Ubezpieczenie od pożaru i innych zdarzeń losowych w wariancie ryzyka nazwane

§ 14

1. Przedmiotem ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych w wariancie ryzyka nazwane może być następujące mienie znajdujące się w miejscu ubezpieczenia:
   1) budynki mieszkalne,
   2) budynki gospodarcze,
   3) budowle,
   4) ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe,
   5) mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.
2. Budynki i budowle są objęte ochroną na terenie siedliska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe, z wyłączeniem przedmiotów określonych w ust. 4, objęte są ochroną pod warunkiem, że znajdują się w budynkach mieszkalnych lub gospodarczych na terenie siedliska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Przedmioty wartościowe, wartości pieniężne, sprzęt gospodarstwa domowego, audiowizualny, komputerowy, fotograficzny, optyczny, telefoniczny, nośniki danych, urządzenia do nawigacji GPS, instrumenty muzyczne objęte są ochroną wyłącznie w budynku mieszkalnym na terenie siedliska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego jest objęte ochroną, o ile jest składowane i przechowywane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z wymogami przewidzianymi dla danego rodzaju mienia, przy czym składowaniem i przechowywaniem nie jest wykorzystywanie mienia w trakcie czynności i zabiegów technologicznych w procesie produkcji rolnej. Mienie to może być ubezpieczone w jednym z poniżej wymienionych wariantów:
   1) **Wariant siedlisko** obejmujący:
      a) ziemiopłody, sprzęt rolniczy oraz materiały i zapasy – na terenie siedliska,
      b) zwierzęta gospodarskie – na terenie gospodarstwa rolnego,
   2) **Wariant gospodarstwo** obejmujący ziemiopłody, sprzęt rolniczy, materiały i zapasy oraz zwierzęta gospodarskie – na terenie gospodarstwa,
   3) **Wariant pełny** obejmujący:
      a) ziemiopłody, sprzęt rolniczy, materiały i zapasy oraz zwierzęta gospodarskie – na terenie gospodarstwa rolnego,
      b) sprzęt rolniczy w trakcie prac polowych poza terenem gospodarstwa rolnego, z wyłączeniem przejazdu do i z miejsca wykonywania prac polowych.

   W Wariancie gospodarstwo i Wariancie pełnym ochroną od ryzyka pożaru objęte są również zebrane ziemiopłody w trakcie ich transportu z miejsca zbioru (na terenie gospodarstwa rolnego) do miejsca ich składowania.
6. Ziemiopłody są objęte ochroną pod warunkiem przechowywania ich w budynkach, piwnicach, silosach lub innych budowlach ubezpieczonych w Towarzystwie, które są przeznaczone do tego celu. Ochroną objęte są także kiszonki i sianokiszonki zabezpieczone przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi specjalistycznymi foliami, znajdujące się terenie siedliska lub gospodarstwa (w zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego).
7. Ubezpieczenie mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem niżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych:
   1) deszcz,
   2) dewastacja, z wyłączeniem dewastacji ziemiopłodów, zgodnie z zapisami § 21 ust. 1 pkt 18,
   3) dym i sadza, z wyłączeniem szkód powstałych wskutek padnięcia lub uboju z konieczności zwierząt gospodarskich będącego wynikiem działania dymu i sadzy, zgodnie z zapisami § 21 ust. 1 pkt 15 lit. a ppkt i,
   4) fala ponaddźwiękowa,
   5) grad,
   6) katastrofa budowlana,
   7) lawina,
   8) osuwanie się ziemi,
   9) pożar,
   10) przepięcie, z wyłączeniem szkód powstałych wskutek padnięcia lub uboju z konieczności zwierząt gospodarskich będącego wynikiem przepięcia w maszynach, urządzeniach lub instalacjach, stanowiących wyposażenie budynku inwentarskiego, zgodnie z zapisami § 21 ust. 1 pkt 15 lit. a ppkt ii,
   11) silny wiatr,
   12) śnieg i lód,
   13) trzęsienie ziemi,
   14) uderzenie pioruna,
   15) uderzenie pojazdu,
   16) upadek drzew lub masztów,
   17) upadek statku powietrznego,
   18) wybuch,
   19) zalanie,
   20) zapadanie się ziemi.
8. Ochrona ubezpieczeniowa dla zwierząt gospodarskich ubezpieczonych w ramach mienia związanego z prowadzeniem

gospodarstwa rolnego obejmuje także szkody powstałe wskutek porażenia prądem, z zastrzeżeniem § 20 ust. 5 pkt 3.

9. Za dopłatą dodatkowej składki ochrona ubezpieczeniowa dla mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego może zostać rozszerzona o szkody w belach lub kostkach słomy i siana złożonego w stogi na terenie gospodarstwa rolnego, powstałe wskutek pożaru, przy czym:
   1) suma ubezpieczenia słomy lub siana w stogach nie może być wyższa niż suma ubezpieczenia mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
   2) zachowana zostanie odległość pomiędzy najbliższymi stogami słomy lub siana wynosząca co najmniej 30 metrów,
   3) wokół stogu słomy lub siana, w ciągu całego okresu ubezpieczenia, utrzymywany będzie pas gleby w „czarnym ugorze" o szerokości co najmniej 10 metrów – dotyczy przypadku, gdy stogi ustawione są na gruntach ornych lub łąkach i pastwiskach.
10. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności określonych w § 19 i § 20.

Ubezpieczenie w wariancie wszystkie ryzyka

§ 15

1. Przedmiotem ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych w wariancie wszystkie ryzyka może być następujące mienie znajdujące się w miejscu ubezpieczenia:
   1) budynki mieszkalne, z wyłączeniem budynków palnych, których wiek przekracza 70 lat, chyba że umówiono się inaczej,
   2) ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe.
2. Ubezpieczenie w wariancie wszystkie ryzyka obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem uszkodzenia, zniszczenia lub utraty mienia wskutek jakiegokolwiek zdarzenia losowego, które nie zostało wyłączone na mocy postanowień określonych w § 4 i § 21.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności określonych w § 19 i § 20.

Ubezpieczenie od powodzi

§ 16

1. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia mienia w wariancie ryzyka nazwane i wariancie wszystkie ryzyka może zostać rozszerzony o ryzyko powodzi.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności określonych w § 19 i § 20.
3. W przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o ryzyko powodzi, odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się 30 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, pod warunkiem opłacenia składki lub jej pierwszej raty w terminie. Postanowienie dotyczące rozpoczęcia odpowiedzialności Towarzystwa nie ma zastosowania do umów ubezpieczenia, które stanowią nieprzerwaną kontynuację ubezpieczenia z włączonym ryzykiem powodzi.

Ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku, rabunku mienia osobistego poza miejscem ubezpieczenia oraz kradzieży

§ 17

1. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ochrona ubezpieczeniowa, określona w § 14, może zostać rozszerzona:
   1) dla ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych o szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku oraz rabunku mienia osobistego poza miejscem ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3,
   2) dla stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku mieszkalnego o szkody powstałe wskutek kradzieży, z zastrzeżeniem ust. 4,
   3) dla zwierząt gospodarskich znajdujących się w budynkach gospodarczych o szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem,
   4) dla sprzętu rolniczego znajdującego się w budynkach o szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ochrona ubezpieczeniowa, określona w § 15, może zostać rozszerzona:
   1) dla ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych o szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku oraz rabunku mienia osobistego poza miejscem ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3,
   2) dla stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku mieszkalnego o szkody powstałe wskutek kradzieży, z zastrzeżeniem ust. 4.
3. Przedmiotem ubezpieczenia od rabunku poza miejscem ubezpieczenia jest mienie osobiste, tj. odzież, torebka, teczka, plecak, torba, walizka, portmonetka, portfel, telefon komórkowy, okulary optyczne i przeciwsłoneczne wraz z etui, parasol, biżuteria, zegarek, gotówka, karty płatnicze i kredytowe, dokumenty, bilety do środków komunikacji, klucze do budynku stanowiącego miejsce ubezpieczenia oraz na teren siedliska na którym się znajdują, a także pilot do automatycznego otwierania/zamykania drzwi i bramy do miejsca ubezpieczenia, kluczyki do samochodu, wózek inwalidzki, chodzik, kule, laska, proteza ortopedyczna, orteza, holter, implant ślimakowy, aparat słuchowy, pompa insulinowa, glukometr, stanowiące własność Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub posiadane przez nich na podstawie innego tytułu prawnego. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za rabunek poza miejscem ubezpieczenia powstały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności określonych w § 19 i § 20.

Ubezpieczenie szyb i elementów szklanych od stłuczenia

§ 18

1. Ochrona ubezpieczeniowa określona w § 14 i § 15 może zostać rozszerzona o ubezpieczenie szyb i elementów szklanych od stłuczenia.
2. W ramach ubezpieczenia szyb i elementów szklanych ochroną są objęte następujące nieuszkodzone i zamontowane na stałe elementy stanowiące wyposażenie budynku mieszkalnego lub budynku gospodarczego, znajdujące się we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia:
   1) szyby okienne i drzwiowe,
   2) oszklenia ścienne i dachowe,
   3) szklane przegrody ścienne,
   4) szklane, ceramiczne i kamienne okładziny ścian i sufitów,
   5) lustra i witraże,
   6) szklane, ceramiczne i kamienne elementy stanowiące część składową mebli,
   7) ceramiczne, szklane lub indukcyjne płyty grzewcze,
   8) oszklenia stanowiące część składową urządzeń AGD,
   9) szklane ścianki łazienkowe, kabiny prysznicowe i parawany łazienkowe,
   10) szklane, ceramiczne i kamienne brodziki, wanny, zlewozmywaki i umywalki, muszle klozetowe i bidety,
   11) szklane balustrady wewnętrzne i zewnętrzne,
   12) szklane zabudowy balkonów, loggii lub tarasów, ogrodów zimowych,
   13) szyby kominkowe,
   14) akwaria i terraria,
   15) oszklenia instalacji fotowoltaicznych i solarnych,

   z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W ubezpieczeniu szyb i elementów szklanych od stłuczenia ochroną nie są objęte:
   1) szkody powstałe podczas przewozu, montażu i demontażu przedmiotu ubezpieczenia w czasie prac konserwacyjnych i naprawczych oraz remontowych,
   2) antyki i dzieła sztuki,
   3) szklane, ceramiczne i kamienne okładziny podłóg i schodów,
   4) szkło stanowiące osprzęt urządzeń technicznych (maszyn, aparatów) z wyjątkiem ceramicznych, szklanych lub indukcyjnych płyt grzewczych i urządzeń AGD,
   5) żarówki i szkło stanowiące osprzęt wszelkiego rodzaju instalacji,
   6) wszelkiego rodzaju oszklenia reklamowe (w tym rurki neonowe, szyby i gabloty),
   7) wszelkiego rodzaju oszklenie szklarni, oranżerii, ogrodów zimowych o powierzchni większej niż 100 m²,
   8) wszelkiego rodzaju oszklenia sprzętu rolniczego i innych środków transportu,
   9) szkody powstałe w budynkach i budowlach w budowie.
4. W ramach ubezpieczenia szyb i elementów szklanych od stłuczenia ochroną są objęte szkody w postaci stłuczenia (rozbicia) lub pęknięcia ubezpieczonego przedmiotu, w tym polegające na przypadkowym zniszczeniu lub uszkodzeniu przedmiotu ubezpieczenia.
5. W ramach ubezpieczenia szyb i elementów szklanych od stłuczenia (rozbicia) lub pęknięcia Towarzystwo pokrywa również uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego:

1) demontażu i montażu,
2) ustawienia rusztowań lub użycia dźwigu, podnośnika, wysięgnika w celu dokonania naprawy lub wymiany,
3) naprawy uszkodzonych w związku z wybiciem szyby elementów mocujących szybę w ramie i muru uszkodzonego w związku z wymianą stłuczonej szyby, jeśli nie ma technologicznej możliwości wymiany stłuczonej szyby bez ich uszkodzenia,
4) transportu uszkodzonego przedmiotu do miejsca naprawy i z powrotem.

Suma ubezpieczenia

§ 19

1. Sumy ubezpieczenia dla poszczególnych rodzajów mienia: budynków, budowli, ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych oraz mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego ustala Ubezpieczający.
2. Suma ubezpieczenia budynku mieszkalnego wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego ubezpieczonego na podstawie Ustawy może zostać określona w wartości odtworzeniowej dla budynku, którego stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%.
3. Suma ubezpieczenia budynku gospodarczego wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego ubezpieczonego na podstawie Ustawy może zostać określona w wartości odtworzeniowej dla budynku, którego stopień zużycia technicznego nie przekracza 20%.
4. Sumę ubezpieczenia budynków ubezpieczonych na podstawie niniejszych OWU Ubezpieczający ustala odrębnie dla każdego rodzaju budynku według jednej z następujących wartości:
   1) odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego budynku mieszklanego nie przekracza 50%, a budynku gospodarczego 20%,
   2) rzeczywistej.
5. Sumę ubezpieczenia budowli Ubezpieczający ustala według wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej.
6. Sumę ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych Ubezpieczający ustala według wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej.
7. Sumę ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych od kradzieży z włamaniem i rabunku, Ubezpieczający ustala kierując się możliwą maksymalną stratą spowodowaną zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem że suma ta nie może być wyższa niż suma ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych.
8. Sumę ubezpieczenia stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku mieszkalnego od kradzieży, Ubezpieczający ustala kierując się możliwą maksymalną stratą spowodowaną zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem że suma ta nie może być wyższa niż suma ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych.
9. Sumę ubezpieczenia przedmiotów wartościowych Ubezpieczający ustala według wartości rynkowej.
10. Sumę ubezpieczenia mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego od pożaru i innych zdarzeń losowych, Ubezpieczający ustala łącznie dla wszystkich rodzajów tego mienia (ziemiopłodów, zwierząt gospodarskich, sprzętu rolniczego oraz materiałów i zapasów), kierując się możliwą maksymalną stratą spowodowaną zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną w okresie ubezpieczenia. Sumę ubezpieczenia zwierząt gospodarskich od kradzieży z włamaniem i sumę ubezpieczenia sprzętu rolniczego od kradzieży z włamaniem, Ubezpieczający ustala odrębnie kierując się możliwą maksymalną stratą spowodowaną zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem że łączna suma ubezpieczenia zwierząt gospodarskich i sprzętu rolniczego od kradzieży z włamaniem nie może być wyższa niż suma ubezpieczenia mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego od pożaru i innych zdarzeń losowych.
11. Sumę ubezpieczenia szyb i elementów szklanych Ubezpieczający ustala kierując się możliwą maksymalną stratą spowodowaną zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną w okresie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości nabycia ubezpieczonych przedmiotów, łącznie z kosztami transportu i zamontowania.
12. W ramach sumy ubezpieczenia Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:
   1) **koszty akcji ratowniczej** – w ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej.
   2) **koszty działań po szkodzie** – w ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie i do limitu 20% tej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20.000 PLN, Towarzystwo pokrywa uzasadnione i uzgodnione z Towarzystwem oraz udokumentowane fakturą, rachunkiem koszty przypadające na:
      a) uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację,
      b) usunięcie awarii instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania,
      c) osuszanie budynku, czyli koszty wykonania usługi osuszania oraz zużytego prądu, a w przypadku nie korzystania z takiej usługi koszty wypożyczenia urządzeń, użytych materiałów i ich transportu oraz zużytego prądu,
   3) **koszty odtworzenia dokumentacji** – w ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie i do łącznego limitu do 20% tej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10.000 PLN, Towarzystwo pokrywa koszty opracowania lub odtworzenia dokumentacji projektowej i geodezyjnej tego przedmiotu (w tym koszty uzyskania kopii dokumentów z materiałów źródłowych, koszty uzyskania kopii lub odpisów we właściwych urzędach i instytucjach),
   4) **koszty poszukiwania miejsca i przyczyny powstania szkody** – do limitu 10.000 PLN na wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia, Towarzystwo pokrywa udokumentowane koszty poszukiwania miejsca i przyczyny powstania szkody oraz usunięcia awarii instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania będącej przyczyną szkody w miejscu ubezpieczenia wskazanym w polisie, wraz z kosztami przywrócenia tych instalacji do stanu sprzed szkody. Towarzystwo pokrywa koszty poszukiwania miejsca i usunięcia awarii instalacji również w przypadku, gdy istnieje realne zagrożenie powstania szkody, a wszelkie działania podjęte są w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Za koszty poszukiwania przyczyny powstania szkody uważa się niezbędne, uzasadnione i udokumentowane koszty odnalezienia:
      a) elementów, których uszkodzenie lub wada były bezpośrednią przyczyną zalania wraz z kosztami usunięcia tych uszkodzeń lub wad, a także w przypadku gdy zalanie wyrządziło szkodę wyłącznie osobie trzeciej, a element którego uszkodzenie lub wada były bezpośrednią przyczyną szkody znajdował się w budynku Ubezpieczonego,
      b) wmurowanych w ściany, sufity i podłogi elementów instalacji dotkniętych skutkami uderzenia pioruna lub przepięcia.
   5) **koszty naprawy zabezpieczeń** – w granicach sumy ubezpieczenia niżej wymienionych przedmiotów ubezpieczenia Towarzystwo zwraca koszty uszkodzonych lub zniszczonych w trakcie lub przy usiłowaniu dokonania kradzieży z włamaniem lub rabunku zabezpieczeń przeciwkradzieżowych oraz okien i drzwi:
      a) do wysokości 15% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych, ustalonej dla ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż 10.000 PLN,
      b) do wysokości 10% sumy ubezpieczenia zwierząt gospodarskich stanowiących mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, ustalonej dla ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem, jednak nie więcej niż 10.000 PLN,
      c) do wysokości 10% sumy ubezpieczenia sprzętu rolniczego stanowiącego mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, ustalonej dla ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem, jednak nie więcej niż 10.000 PLN.
13. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności ustalone dla danego rodzaju mienia lub zdarzeń ubezpieczeniowych stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
14. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o każdorazowo wypłacone odszkodowanie/świadczenie, aż do jej wyczerpania, także w przypadku, jeśli wypłata odszkodowania będzie dotyczyła limitu dla danego rodzaju mienia lub zdarzeń ubezpieczeniowych.
15. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego może nastąpić podwyższenie lub uzupełnienie sumy ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.

Limity odpowiedzialności

§ 20

1. W ramach umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU maksymalna wysokość odszkodowania za wskazany rodzaj mienia lub wskazane zdarzenia ubezpieczeniowe jest ograniczona do z góry określonego limitu odpowiedzialności.
2. W ramach sumy ubezpieczenia budynku mieszkalnego, budynków gospodarczych i budowli, Towarzystwo odpowiada do wysokości następujących limitów:
   1) **przepięcie** – 10% łącznej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 50.000 PLN, z zastrzeżeniem że wysokość odszkodowania za szkody spowodowane przepięciem w danym przedmiocie ubezpieczenia nie może być wyższa niż jego suma ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych i nie więcej niż łączna wysokość limitu odpowiedzialności za szkody spowodowane przepięciem. Podwyższenie limitu odpowiedzialności Towarzystwa za szkody spowodowane przepięciem ponad limit określony w niniejszym punkcie jest możliwe za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej,
   2) **dewastacja** – dla szkód objętych ochroną w ramach dewastacji powstałych na skutek graffiti 2% łącznej sumy ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych, jednak nie więcej niż 2.000 PLN, a dla pozostałych szkód objętych ochroną w ramach dewastacji 5% łącznej sumy ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych, jednak nie więcej niż 10.000 PLN, z zastrzeżeniem że wysokość odszkodowania za szkody spowodowane dewastacją w danym przedmiocie ubezpieczenia nie może być wyższa niż jego suma ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych i nie wyższa niż łączna wysokość limitu odpowiedzialności za szkody spowodowane dewastacją,
   3) **katastrofa budowlana** – w granicach sumy ubezpieczenia danego przedmiotu ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych, jednak nie więcej niż 400.000 PLN.
3. W przypadku, gdy ochroną ubezpieczeniową zostały objęte budowle, Towarzystwo odpowiada również za przepięcie w instalacjach/ osprzęcie elektrycznym ubezpieczonych budowli (w tym napędach/ siłownikach bram).
4. W ramach sumy ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych, Towarzystwo odpowiada do wysokości następujących limitów:
   1) **przepięcie** – 30% sumy ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych, jednak nie więcej niż 30.000 PLN. Podwyższenie limitu odpowiedzialności Towarzystwa za szkody spowodowane przepięciem ponad limit wskazany w niniejszym punkcie jest możliwe za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej,
   2) **dewastacja** – dla szkód objętych ochroną w ramach dewastacji powstałych na skutek graffiti 20% sumy ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych, jednak nie więcej niż 2.000 PLN, a dla pozostałych szkód objętych ochroną w ramach dewastacji 20% sumy ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych, jednak nie więcej niż 10.000 PLN; z zastrzeżeniem że wysokość odszkodowania za szkody spowodowane dewastacją w danym przedmiocie ubezpieczenia nie może być wyższa niż jego suma ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych i nie może przekroczyć łącznej wysokości limitu odpowiedzialności za szkody spowodowane dewastacją,
   3) **ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe w budynku gospodarczym** – 25% sumy ubezpieczenia,
   4) **przedmioty wartościowe** – 20% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10.000 PLN. Podwyższenie limitu odpowiedzialności Towarzystwa za szkody w przedmiotach wartościowych ponad limit wskazany w niniejszym punkcie jest możliwe za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej,
   5) **wartości pieniężne** – 5% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 5.000 PLN,
   6) **mienie powierzone** – 10% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 5.000 PLN,
   7) **rabunek mienia osobistego poza miejscem ubezpieczenia** – 5% sumy ubezpieczenia ustalonej dla kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż 2.000 PLN, w tym 500 PLN na gotówkę, 500 PLN na koszt zakupu zamków w przypadku zrabowania kluczy, 500 PLN na przeprogramowanie centrali alarmowej w przypadku zrabowania pilota oraz 500 PLN na zakup lub naprawę telefonu komórkowego, na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
5. W ramach sumy ubezpieczenia mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, Towarzystwo odpowiada do wysokości następujących limitów:
   1) **przepięcie** – 5% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 30.000 PLN. Podwyższenie limitu odpowiedzialności Towarzystwa za szkody spowodowane przepięciem ponad limit wskazany w niniejszym punkcie jest możliwe za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej,
   2) **dewastacja** – dla szkód objętych ochroną w ramach dewastacji powstałych na skutek graffiti 20% sumy ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych, jednak nie więcej niż 2.000 PLN, a dla pozostałych szkód objętych ochroną w ramach dewastacji 20% sumy ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych, jednak nie więcej niż 10.000 PLN; z zastrzeżeniem że wysokość odszkodowania za szkody spowodowane dewastacją w danym przedmiocie ubezpieczenia nie może być wyższa niż jego suma ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych i nie może przekroczyć łącznej wysokości limitu odpowiedzialności za szkody spowodowane dewastacją,
   3) **katastrofa budowlana** – w granicach sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 400.000 PLN,
   4) **porażenie prądem zwierząt gospodarskich** – 25% sumy ubezpieczenia mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.
6. W ramach sumy ubezpieczenia budynku mieszkalnego, budynków gospodarczych i budowli, ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych oraz mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego Towarzystwo odpowiada **za szkody spowodowane uderzeniem pojazdu, będącego w prawnym posiadaniu Ubezpieczonego** lub będącego w jego użytkowaniu w momencie powstania szkody, maksymalnie do wysokości 10.000 PLN.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia

§ 21

1. Poza ogólnymi wyłączeniami, określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia mienia nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:
   1) w budynkach i budowlach w budowie oraz mieniu w nich się znajdującym, o ile nie umówiono się inaczej,
   2) w budynkach i budowlach wzniesionych lub użytkowanych niezgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane oraz znajdującym się w nich mieniu,
   3) w budynkach i budowlach, których stan techniczny i wyposażenie uniemożliwia ich użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem oraz znajdującym się w nich mieniu,
   4) budynkach i budowlach przeznaczonych do rozbiórki oraz znajdującym się w nich mieniu,
   5) powstałe na skutek niedokonywania okresowych przeglądów kontroli technicznych i wymaganych instrukcją lub zasadami prawidłowej eksploatacji instalacji i urządzeń; wyłączenie to nie dotyczy szkód powstałych wskutek nieprzeprowadzenia w budynkach mieszkalnych, których wiek w dniu zawarcia umowy nie przekroczył 50 lat, okresowych kontroli stanu technicznego określonych w § 9 ust. 9 pkt 3,
   6) powstałe w związku z montażem, demontażem, przebudową, rozbudową, remontem lub rozbiórką, prowadzonymi w obrębie miejsca ubezpieczenia, o ile nie umówiono się inaczej,
   7) w budynkach i budowlach, które zostały zabezpieczone niezgodnie z postanowieniami OWU oraz w znajdującym się w nich mieniu,
   8) w budynku mieszkalnym oraz znajdujących się w nim ruchomościach domowych i stałych elementach wykończeniowych, jeżeli budynek mieszkalny jest nieużytkowany przez Ubezpieczonego lub inną osobę upoważnioną przez okres dłuższy niż 60 dni, chyba że Towarzystwo zostało pisemnie powiadomione o tym fakcie i spełnione zostały obowiązki opisane w § 9 ust. 11,
   9) we wszelkich napowietrznych instalacjach technicznych znajdujących się na zewnątrz budynku lub budowli,
   10) w namiotach, inspektach, tunelach foliowych, PCV i brezentowych oraz mieniu w nich się znajdującym,
   11) w halach łukowych namiotowych i halach pokrytych PCV i brezentem, a także mieniu w nich się znajdującym, o ile nie umówiono się inaczej,
   12) w gruntach, glebie, uprawach na pniu, drzewach, krzewach, w tym także w uprawach w szklarniach, cieplarniach, oranżeriach, namiotach foliowych i tunelach lub inspektach,
   13) w drobiu w chowie fermowym,
   14) w rybach w hodowli i chowie oraz w urządzeniach stawowych,
   15) w zwierzętach gospodarskich - powstałe wskutek padnięcia lub uboju z konieczności, będącego wynikiem:
      a) zaduszenia lub podduszenia zwierząt powstałego w następstwie:

i. działania dymu i sadzy,
ii. uszkodzenia, również w wyniku przepięcia, maszyn, urządzeń lub instalacji, będących wyposażeniem budynku inwentarskiego,

b) choroby,
c) wypadku, powstałego na skutek zdarzeń innych niż wchodzące w zakres ubezpieczenia,

16) w zwierzętach gospodarskich utrzymywanych w warunkach niespełniających dobrostanu,
17) w tytoniu i ziołach w trakcie technologicznego procesu ich suszenia,
18) powstałe wskutek dewastacji ziemiopłodów ubezpieczonych w ramach mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
19) powstałe w czasie transportu zebranych ziemiopłodów z miejsca zbioru do miejsca ich składowania z przyczyn innych niż pożar,
20) powstałe w mieniu nabytym w ramach prowadzenia działalności gospodarczej lub służącym do prowadzenia działalności gospodarczej (za wyjątkiem działalności gospodarczej prowadzonej w gospodarstwie w ramach działu specjalnego produkcji rolnej oraz działalności agroturystycznej, Rolniczego Handlu Detalicznego) lub wykorzystywanym w celach zarobkowych oraz związanym z działalnością handlową, przemysłową, rzemieślniczą oraz usługową; wyłączenie nie dotyczy sprzętu rolniczego objętego ubezpieczeniem w Wariancie pełnym, o którym mowa w § 14 ust. 5 pkt 3 lit. b,
21) w rękopisach, starodrukach, aktach i dokumentach, z wyjątkiem kosztów odtworzenia dokumentów zdefiniowanych w § 2 pkt 51 lit. g,
22) we wszelkiego rodzaju zarejestrowanych pojazdach mechanicznych i przyczepach oraz częściach zamiennych do nich, za wyjątkiem sprzętu rolniczego,
23) w statkach powietrznych i pojazdach wodnych (w tym skuterach wodnych, jachtach żaglowych i motorowych) oraz w częściach zamiennych do nich, z wyjątkiem lotni i paralotni oraz drobnego sprzętu pływającego, zdefiniowanych w § 2 pkt 51 lit. i,
24) w paliwach napędowych,
25) w nośnikach danych, z wyłączeniem programów komputerowych produkcji seryjnej, będących w ciągłej sprzedaży,
26) w ruchomościach domowych znajdujących się na wolnym powietrzu, niezabudowanych balkonach, loggiach, tarasach lub w ogrodzie, o ile nie umówiono się inaczej,
27) powstałe wskutek wgniecenia, wybrzuszenia, porysowania, zadrapania, poplamienia, odpadnięcia części przedmiotu, zmiany zapachu, barwy, pęknięcia ubezpieczonego przedmiotu lub odpryśnięcia kawałków szyb i elementów szklanych niemające wpływu na użyteczność mienia, a pozostawiające wrażenia estetyczne,
28) w mieniu przekazanym Ubezpieczonemu lub osobom pozostającym z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, innym niż określone jako mienie powierzone w § 2 pkt 29,
29) w mieniu, którego nabycie potwierdzone jest fałszywymi dowodami zakupu, wprowadzonym na polski obszar celny lub do obrotu niezgodnie z prawem, albo w mieniu, na którego posiadanie Ubezpieczony nie ma zezwolenia wymaganego przez prawo,
30) powstałe wskutek przypalenia lub osmalenia, jeżeli nie było pożaru lub w wyniku poddania ubezpieczonego mienia działaniu ciepła albo ognia w celu związanym z prowadzoną działalnością gospodarczą,
31) spowodowanych przerwami w zasilaniu prądem elektrycznym maszyn i urządzeń chłodniczych,
32) powstałe wskutek przedostania się opadów atmosferycznych (deszczu, gradu, śniegu lub lodu) przez dach lub ściany lub zawalenie się dachu, które powstało w następstwie złego stanu technicznego, braku konserwacji lub wadliwej konserwacji dachu, instalacji, rynien, stolarki okiennej, drzwiowej lub innych elementów ubezpieczonego budynku lub budowli, jeżeli utrzymywanie w dobrym stanie technicznym lub konserwacja tych instalacji, urządzeń i elementów należała do obowiązków Ubezpieczonego,
33) powstałe wskutek przedostania się deszczu, gradu, śniegu lub lodu przez niezamknięte, niedomknięte, nieszczelne lub niezabezpieczone okna, drzwi zewnętrzne i inne otwory,
34) powstałe wskutek nawilgacania, przemarzania lub zamarzania ścian lub innych elementów budynków/budowli,
35) powstałych wskutek przenikania wody z gruntu przez fundamenty, ściany, posadzki, stropy, o ile nie umówiono się inaczej,
36) powstałe wskutek zamarznięcia instalacji wewnętrznych znajdujących się w nieogrzewanym budynku, jeżeli Ubezpieczony nie zapewnił w sezonie grzewczym należytego ogrzewania pomieszczeń/budynku,
37) powstałe wskutek niezapewnienia przez Ubezpieczonego w sezonie grzewczym należytego ogrzewania pomieszczeń,
38) powstałe wskutek cofnięcia się ścieków, jeżeli nie zastosowano zaworów zwrotnych w instalacji kanalizacyjnej, o ile na Ubezpieczonym spoczywał obowiązek zainstalowania zaworów,
39) w postaci zaginięcia mienia, w tym podczas akcji ratowniczej,
40) będących następstwem kradzieży z włamaniem, rabunku, kradzieży lub rabunku mienia osobistego poza miejscem ubezpieczenia, w którym brała udział osoba pozostająca z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym,
41) spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez wirusy komputerowe oraz wskutek przestępstw elektronicznych i komputerowych,
42) powstałe w wyniku naturalnego zużycia mienia w trakcie jego eksploatacji,
43) w maszynach, urządzeniach, powstałe na skutek awarii i uszkodzenia wynikającego z ich eksploatacji, konstrukcji lub nieprawidłowej obsługi,
44) powstałe wskutek naturalnego osiadania budynków lub budowli,
45) powstałe wskutek drgań spowodowanych ruchem jakichkolwiek pojazdów i maszyn,
46) powstałe w pojazdach typu quad, w tym zarejestrowanych, jako ciągniki rolnicze,
47) powstałe w niewymienionych w umowie ubezpieczenia zawartej w Wariancie gospodarstwo lub Wariancie pełnym:
a) kombajnach zbożowych, prasach i suszarniach mobilnych (bez względu na ich jednostkową wartość),
b) pozostałym sprzęcie rolniczym, innym niż określony w lit. a, i innym niż stanowiący wyposażenie budynków i budowli, o jednostkowej wartości przekraczającej 100.000 PLN,
48) powstałe w okresie gwarancji, za które odpowiada producent, serwisant, sprzedawca lub dostawca.

2. Zakres ubezpieczenia budynków mieszkalnych i ruchomości domowych w **wariancie wszystkie ryzyka** nie obejmuje odpowiedzialności za szkody wskazane w ust. 1 oraz dodatkowo za:
1) szkody powstałe wskutek usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia, podstępu, wymuszenia lub szantażu, wprowadzenia w błąd, poświadczenia nieprawdy, fałszerstwa, defraudacji, sprzeniewierzenia,
2) szkody ujawnione w trakcie inwentaryzacji mienia lub spowodowane błędami księgowymi,
3) szkody spowodowane wadami projektowymi lub materiałowymi,
4) szkody spowodowane błędami wykonawczymi w produkcji, wskutek nieprawidłowej obsługi, awarii maszyny, wad ukrytych,
5) szkody powstałe wskutek korozji, rdzy, erozji, powolnego działania czynników geologicznych, powolnego odkształcania lub wady ukrytej,
6) szkody spowodowane procesami chemicznymi lub fizycznymi zachodzącymi wewnątrz ubezpieczonego mienia, o ile ich przyczyną nie są zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową,
7) szkody w postaci uszkodzenia, zniszczenia lub utraty mienia w niewyjaśniony sposób,
8) straty finansowe, takie jak: utrata zysku lub przychodu, a także kary umowne, kary pieniężne, grzywny sądowe i administracyjne i inne zobowiązania pieniężne,
9) koszty usunięcia wad materiałowych oraz kosztów konserwacji i utrzymania w stanie koniecznym do prawidłowego funkcjonowania mienia,
10) zdarzenia nie mające wpływu na użyteczność mienia, a pozostawiające wrażenia estetyczne, takie jak: poplamienie, zadrapanie, wgniecenie, wybrzuszenie, odpadnięcie części przedmiotu, przebarwienie, zmiana zapachu, pęknięcie,
11) szkody bezpośrednie i pośrednie powstałe w związku z obliczaniem, porównywaniem, rozróżnianiem, porządkowaniem lub przetwarzaniem danych,
12) szkody spowodowane przez rośliny i zwierzęta,
13) nieszczęśliwe wypadki lub śmierć zwierząt domowych,
14) koszty leczenia i zabiegów medycznych zwierząt domowych,
15) szkody w ruchomościach domowych i szkody w stałych elementach wykończeniowych przed ich zamontowaniem, wbudowaniem lub po demontażu spowodowane przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, pomoc domową lub osoby pozostające z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym,
16) szkody, które powstały na skutek stłuczenia (rozbicia) lub pęknięcia przedmiotu ubezpieczenia lub jego elementu wykonanego ze szkła, ceramiki, kamienia, konglomeratu lub tworzywa sztucznego (w tym ekranów, monitorów, matryc, wyświetlaczy, szklanych i ceramicznych płyt grzewczych oraz elementów instalacji fotowoltaicznej lub solarnej),
17) wpadnięcia przedmiotu do wody lub innej cieczy, które spowodował człowiek.

3. O ile nie umówiono się inaczej, zakres ubezpieczenia w wariancie ryzyka nazwane i w wariancie wszystkie ryzyka nie obejmuje również odpowiedzialności za szkody spowodowane:

1) powodzią,
2) kradzieżą z włamaniem lub rabunkiem,
3) rabunkiem mienia osobistego poza miejscem ubezpieczenia,
4) kradzieżą stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych,
5) stłuczeniem szyb i elementów szklanych (za wyjątkiem stłuczenia na skutek zdarzeń losowych objętych ochroną ubezpieczeniową),
6) przenikaniem wody z gruntu,
7) przez zwierzęta dzikie.

4. Towarzystwo nie odpowiada za szkody powstałe w dziełach sztuki i antykach w przypadku nieprzedstawienia przez Ubezpieczonego, w razie szkody następujących dokumentów:
   1) pisemnego potwierdzenia faktu nabycia dzieła sztuki/antyku w postaci umowy kupna, faktury lub rachunku zakupu,
   2) wyceny dzieła sztuki/antyku przez rzeczoznawców posiadających uprawnienia Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ekspertów domów aukcyjnych, historyków sztuki zrzeszonych w Stowarzyszeniu Historyków Sztuki, osoby będące biegłymi sądowymi.
5. Zakres ubezpieczenia zwierząt gospodarskich nie obejmuje:
   1) kosztów leczenia, badania stanu zdrowia zwierząt, sekcji zwłok, zaświadczeń wydawanych przez lekarza weterynarii,
   2) kosztów transportu zwierząt, które padły lub zostały przeznaczone na ubój z konieczności,
   3) kosztów utylizacji padłych zwierząt.

Wymagane zabezpieczenia

§ 22

1. Budynek mieszkalny i budynki gospodarcze oraz te budowle, w których znajduje się mienie objęte ochroną ubezpieczeniową muszą być zabezpieczone w następujący sposób:
   1) podłogi, ściany, stropy i dachy są wykonane z trwałych materiałów, których właściwości i sposób montażu odpowiadają przeznaczeniu tych elementów oraz technologiom stosowanym w budownictwie, a ich zniszczenie lub zdemontowanie nie jest możliwe bez użycia narzędzi lub siły,
   2) wszelkie otwory w ścianach, sufitach, podłogach i dachach są zamknięte i nie jest możliwy dostęp do budynku lub lokalu osób nieuprawnionych bez dokonania włamania,
   3) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku lub lokalu są w należytym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, że nie jest możliwe ich wyłamanie lub wyważenie bez użycia narzędzi lub siły, a otwarcie bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy; sztaby, skoble i zawiasy zewnętrzne są wmurowane w ściany lub przytwierdzone zaklinowanymi śrubami lub zamocowane w inny sposób od wewnątrz ubezpieczonego budynku i nie jest możliwe ich wyłamanie lub wyważenie bez użycia narzędzi lub siły,
   4) w przypadku drzwi dwuskrzydłowych, jedno skrzydło jest dodatkowo unieruchomione za pomocą zasuwy z dołu i z góry od wewnętrznej strony,
   5) wszystkie klucze do zamków, kłódek, karty kodu dostępu, piloty do zamknięć i alarmów są w wyłącznym posiadaniu Ubezpieczonego lub osób uprawnionych do ich przechowywania i przechowywane są w sposób chroniący je przed dostępem do nich osób nieuprawnionych.
2. Jeżeli zakres ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych jest rozszerzony o szkody powstałe na skutek kradzieży z włamaniem, to miejsce ubezpieczenia musi być ponadto zabezpieczone w następujący sposób:
   1) drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku mieszkalnego i budynków gospodarczych oraz tych budowli, w których znajduje się ubezpieczone mienie (z wyłączeniem drzwi balkonowych i tarasowych) spełniają wszystkie następujące warunki:
      a) są pełne, drzwi traktuje się jako pełne również wtedy, gdy zawierają w swej konstrukcji elementy szklane zabezpieczone w sposób uniemożliwiający wejście do pomieszczeń lub otwarcie w tych drzwiach zamka przez otwór wybity w szybie znajdującej się w drzwiach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, jeżeli przeszklenia są wypełnione szkłem antywłamaniowym o klasie odporności co najmniej P2/P2A lub są zabezpieczone stałymi/ruchomymi kratami lub roletami/żaluzjami przeciwwłamaniowymi; ww. postanowienia dotyczące dodatkowych zabezpieczeń oszklonych drzwi nie mają zastosowania w obiektach wyposażonych w sprawne zabezpieczenia elektroniczne,
      b) są zamykane na jeden zamek wielozastawkowy lub jeden zamek wielopunktowego ryglowania lub jeden zamek elektroniczny/mechaniczno-elektroniczny,
   2) jeżeli suma ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych od kradzieży z włamaniem zawiera się w przedziale od 50.001 PLN do 100.000 PLN to budynek mieszkalny lub budynki gospodarcze, z których prowadzi bezpośrednie przejście do budynku mieszkalnego są dodatkowo zaopatrzone w zabezpieczenia otworów okiennych (w tym drzwi balkonowych i tarasowych) szkłem antywłamaniowym o klasie odporności co najmniej P2/P2A lub zabezpieczone na całej powierzchni stałymi/ruchomymi kratami lub roletami/żaluzjami przeciwwłamaniowymi lub okiennicami zamykanymi na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub jeden zamek elektroniczny/mechaniczno-elektroniczny lub kłódkę wielozastawkową; ww. postanowienia dotyczące dodatkowych zabezpieczeń otworów okiennych nie mają zastosowania w obiektach zaopatrzonych w sprawne zabezpieczenia elektroniczne,
   3) jeżeli suma ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych od kradzieży z włamaniem przekracza 100.000 PLN to budynek mieszkalny oraz budynki gospodarcze, z których prowadzi bezpośrednie przejście do budynku mieszkalnego są dodatkowo zaopatrzone w alarm lokalny z monitoringiem z przybyciem załogi interwencyjnej do 25 minut.
3. Jeżeli zakres ubezpieczenia mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego jest rozszerzony o szkody w zwierzętach gospodarskich i szkody w sprzęcie rolniczym powstałe na skutek kradzieży z włamaniem, to miejsce ubezpieczenia musi być zabezpieczone w następujący sposób:
   1) zwierzęta i sprzęt rolniczy znajdują się w budynkach zamkniętych co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową,
   2) drzwi oraz zamknięcia są w należytym stanie technicznym i są tak umocowane, osadzone i zamknięte, że wyłamanie ich lub wyważenie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi.
4. Za równorzędne zabezpieczenie do zamka wielozastawkowego uważa się elektroniczny system zamykania bramy garażowej.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 23

1. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu budynków i stałych elementów wykończeniowych ustala się według cen z dnia powstania szkody, zgodnie z zasadami:
   1) budynki rolnicze ubezpieczone w zakresie obowiązkowym – postanowienia Ustawy,
   2) budynki oraz stałe elementy wykończenia ubezpieczone na podstawie OWU i budynki rolnicze ubezpieczone na podstawie OWU w zakresie rozszerzonym:
      a) przy ubezpieczeniu według wartości odtworzeniowej – na podstawie kosztorysu naprawy/wymiany, remontu lub odbudowy opracowanego w oparciu o Katalogi Nakładów Rzeczowych, przedłożonego przez Ubezpieczonego przed rozpoczęciem naprawy i zweryfikowanego przez Towarzystwo; dla robót nieuregulowanych w Katalogach Nakładów Rzeczowych kosztorys musi obejmować koszty robocizny z podaniem liczby godzin i szczegółowy wykaz materiałów,
      b) przy ubezpieczeniu według wartości rzeczywistej – w wysokości kosztów określonych zgodnie z postanowieniami pkt 2 lit. a z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego w całym okresie eksploatacji budynku (od dnia wybudowania do dnia wystąpienia szkody), z zastrzeżeniem że:
         i. nie uwzględnia się stopnia zużycia technicznego przy szkodach, których wartość nie przekracza 3% sumy ubezpieczenia,
         ii. maksymalne potrącenie z tytułu zużycia technicznego wynosi 80%.
2. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu budowli ustala się według cen z dnia powstania szkody w wartości rzeczywistej lub odtworzeniowej; postanowienia ust. 1 stosuje się odpowiednio.
3. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu ruchomości domowych ustala się według cen z dnia powstania szkody następująco:
   1) ruchomości domowe ubezpieczone w wartości odtworzeniowej – według wartości odtworzeniowej bez potrącania stopnia zużycia,
   2) dzieła sztuki, antyki, biżuteria, kamienie szlachetne, perły, przedmioty wykonane w całości lub w części ze złota, srebra lub platyny, medale, broń, trofea myśliwskie, futra naturalne – według wartości rynkowej,
   3) znaczki pocztowe – według wartości nominalnej, jeżeli znaczki stanowią prawny sposób uiszczenia opłaty za przesyłkę

pocztową lub według wartości rynkowej; odszkodowanie jest ustalane według wartości wyższej,
4) banknoty, monety – według wartości nominalnej, jeżeli stanowią prawny środek płatniczy lub według wartości rynkowej; odszkodowanie jest ustalane według wartości wyższej,
5) gotówka – według wartości nominalnej; walutę obcą przelicza się według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego,
6) papiery wartościowe – według ceny sprzedaży, w przypadku papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu giełdowego według ich ceny giełdowej pomniejszonej o prowizję maklerską,
7) karty płatnicze i kredytowe – według kosztów odtworzenia,
8) mienie powierzone – na podstawie dokumentów księgowych potwierdzających wartość mienia i obciążenie kosztami przez zakład pracy, wypożyczalnie, kluby lub inne podmioty,
9) ruchomości domowe ubezpieczone według wartości rzeczywistej – według wartości odtworzeniowej z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego, z zastrzeżeniem że:
   a) dla sprzętu gospodarstwa domowego, audiowizualnego, komputerowego, fotograficznego, optycznego, telefonicznego, nośników danych, urządzeń do nawigacji GPS i instrumentów muzycznych – stopień zużycia technicznego wynosi 10% za każdy rozpoczęty rok licząc od roku produkcji lub roku zakupu nowego mienia,
   b) dla pozostałych ruchomości domowych – stopień zużycia technicznego wynosi 5% za każdy rozpoczęty rok licząc od roku produkcji lub roku zakupu nowego mienia,
   c) nie uwzględnia się stopnia zużycia technicznego przy szkodach, których wartość nie przekracza 3% sumy ubezpieczenia,
   d) maksymalne potrącenie z tytułu zużycia technicznego wynosi 80%.

4. Rozmiar szkody dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczonych w ramach mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego ustala się według przeciętnych cen rynkowych mienia tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku obowiązujących w dniu powstania szkody na terenie, na którym szkoda powstała, przyjmując w odniesieniu do:
   1) ziemiopłodów – ceny skupu,
   2) bydła, koni, owiec, kóz, drobiu, zwierząt futerkowych – ceny rynkowej,
   3) trzody chlewnej i młodego bydła rzeźnego – wartości ustalonej na podstawie wagi zwierzęcia w dniu ustalenia odszkodowania i przeciętnej ceny skupu,
   4) zwierząt gospodarskich hodowlanych – udokumentowanej wartości tych zwierząt,
   5) materiałów i zapasów – według ich cen rynkowych,
   6) pozostałego mienia:
      a) w przypadku całkowitego zniszczenia lub utraty przedmiotu ubezpieczenia – w wartości odpowiadającej przeciętnej wartości przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju i typu ustalonej na podstawie cen rynkowych,
      b) w przypadku szkody częściowej – koszt naprawy, konieczny do przywrócenia stanu przedmiotu ubezpieczenia przed powstaniem szkody. Koszt naprawy pomniejsza się o stopień zużycia w wysokości:
         i. 10% dla elektronicznych systemów sterujących oraz dla zabezpieczeń elektronicznych,
         ii. 5% dla pozostałego mienia,

      za każdy rozpoczęty rok licząc od roku produkcji lub roku zakupu nowego mienia, nie więcej jednak niż 80%.
5. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu szyb od stłuczenia ustala się według cen z dnia powstania szkody w wysokości kosztów naprawy ustalonych na podstawie kosztorysu przedłożonego przez Ubezpieczonego przed rozpoczęciem naprawy i zweryfikowanego przez Towarzystwo oraz dokumentu potwierdzającego wykonanie naprawy.
6. Wysokość odszkodowania za szkodę w mieniu ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
   1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o postanowienia OWU,
   2) udokumentowane, poniesione koszty potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
   3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
   4) dla budynków, budowli i stałych elementów wykończeniowych – koszty i ceny na danym terenie, nie wyższe niż określone w publikacji o cenach w budownictwie, publikowane przez SEKOCENBUD lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży,
   5) dla ruchomości domowych – koszty naprawy, czyszczenia, renowacji lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży.
7. W zakresie ubezpieczenia słomy i siana złożonego w stogach, o którym mowa w § 14 ust. 9, Towarzystwo potrąca udział własny Ubezpieczonego w szkodzie, w wysokości 20% ustalonego odszkodowania.
8. Wysokość odszkodowania nie może przekroczyć wartości przedmiotu ubezpieczenia.
9. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
   1) wartości naukowej, zabytkowej, historycznej, artystycznej, kolekcjonerskiej lub pamiątkowej,
   2) kosztów ulepszeń i unowocześnień,
   3) zwiększonych kosztów wynikających z braku w powszechnym obrocie materiałów potrzebnych do przywrócenia przedmiotu ubezpieczenia do stanu istniejącego przed szkodą.
10. Jeżeli Ubezpieczony nie przedstawi rachunku strat wraz z fakturami lub rachunkami, wówczas wypłata odszkodowania następuje według wyceny Towarzystwa.
11. Odszkodowanie za szkodę dotyczącą hali brezentowej oraz hali łukowej namiotowej pomniejsza się o udział własny Ubezpieczonego w szkodzie, w wysokości 10% ustalonego odszkodowania.
12. Ustaloną wysokość odszkodowania za szkody w mieniu pomniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, sprzedaży, przeróbki lub naprawy, na podstawie uzgodnień z Ubezpieczonym lub opinii niezależnego rzeczoznawcy.
13. W przypadku zbiegu odszkodowań z tytułu dwóch lub więcej ubezpieczeń mienia z tego samego zdarzenia, odszkodowanie wypłaca się do wysokości szkody w granicach sumy ubezpieczenia w ramach każdego ubezpieczenia, z uwzględnieniem odszkodowań już wypłaconych.

ROZDZIAŁ III
UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 24

1. Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna w życiu prywatnym za szkody na osobie i rzeczowe powstałe na terenie całego świata z wyłączeniem Kanady i USA, wyrządzone osobom trzecim, jeżeli Ubezpieczony lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym zobowiązane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa do naprawienia szkody:
   1) z tytułu posiadania mienia prywatnego, które zostało objęte ochroną ubezpieczeniową,
   2) w związku z czynnościami życia prywatnego, tj. czynnościami dotyczącymi sfery prywatnej niezwiązanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej, pracą zarobkową, wykonywaniem wolnego zawodu, aktywnością zawodową i wykonywaniem obowiązków służbowych, pełnieniem funkcji (w tym honorowych) w związkach, zrzeszeniach, organizacjach społecznych lub politycznych i praktyczną nauką zawodu poza siedzibą szkoły.
2. Z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przysługuje odszkodowanie, jeżeli szkoda została wyrządzona poszkodowanemu czynem niedozwolonym, pod warunkiem że zdarzenie ubezpieczeniowe powodujące szkodę powstało w okresie ubezpieczenia. Ochroną objęte są także szkody wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa.
3. Dodatkowo ochroną objęte są również szkody w mieniu osób trzecich, powstałe niezależnie od winy Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, spowodowane bezpośrednim działaniem wody lub innej cieczy, która wydostała się ze stanowiących własność Ubezpieczonego instalacji: wodociągowej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania lub urządzeń domowych bezpośrednio z nimi współpracujących (w tym wskutek pęknięcia, oderwania lub odczepienia się zamontowanego na stałe wężyka służącego do przepływu wody doprowadzającego lub odprowadzającego wodę z urządzeń domowych lub armatury), gdy bezpośrednie źródło powstania tej szkody znajduje się w budynku mieszkalnym.
4. W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo zobowiązane jest do:
   1) wypłaty świadczenia, które Ubezpieczony zobowiązany jest spełnić poszkodowanej osobie trzeciej w świetle przepisów prawa cywilnego w granicach sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności,

2) pokrycia kosztów działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, jeżeli działania te były celowe, nawet gdyby okazały się bezskuteczne,
3) pokrycia niezbędnych kosztów procesu w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą.

Suma gwarancyjna i limity odpowiedzialności

§ 25

1. Sumę gwarancyjną łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych ustala Ubezpieczający w momencie zawierania umowy ubezpieczenia.
2. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia, łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę gwarancyjną, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
3. W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo odpowiada do wysokości następujących limitów:
   1) za szkody spowodowane przez zwierzęta domowe w wysokości 50% sumy gwarancyjnej, jednak nie więcej niż 50.000 PLN,
   2) za szkody określone w § 24 ust. 3 w wysokości 50% sumy gwarancyjnej, jednak nie więcej niż 20.000 PLN. Podwyższenie limitu odpowiedzialności Towarzystwa ponad limit wskazany w niniejszym punkcie jest możliwe za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
4. Towarzystwo, w odniesieniu do każdej szkody, pokrywa do wysokości 10% sumy gwarancyjnej poniesione przez Ubezpieczonego za zgodą Towarzystwa koszty:
   1) wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych w celu ustalenia okoliczności zdarzenia,
   2) sądowej obrony przed roszczeniami osoby trzeciej, w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą, jeżeli Towarzystwo żądało ustanowienia pełnomocnika,
   3) postępowania ugodowego prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi.
5. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o każdorazowo wypłacone odszkodowanie/świadczenie, aż do jej wyczerpania, a także w przypadku, jeśli wypłata będzie dotyczyła limitu dla zdarzenia objętego ubezpieczeniem.
6. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego może nastąpić podwyższenie lub uzupełnienie sumy gwarancyjnej ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym

§ 26

1. Poza ogólnymi wyłączeniami, określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:
   1) powstałe w związku ze zdarzeniami zaistniałymi przed rozpoczęciem ochrony ubezpieczeniowej,
   2) za które odpowiedzialność Ubezpieczonego wykracza poza ustawowy zakres, w tym wynika z umownego przejęcia przez niego odpowiedzialności, z zastrzeżeniem § 24 ust. 3,
   3) wyrządzone osobom bliskim, jak również za szkody wyrządzone przez osoby bliskie Ubezpieczonemu albo sobie nawzajem,
   4) związane z prowadzeniem jakiejkolwiek działalności gospodarczej, zawodowej, zarobkowej (za wyjątkiem działalności agroturystycznej) lub pełnieniem funkcji (w tym honorowych) w związkach, zrzeszeniach, organizacjach społecznych lub politycznych i praktyczną nauką zawodu,
   5) szkody na osobie i rzeczowe spowodowane sprzedażą żywności, prowadzonej w ramach RHD, o ile nie umówiono się inaczej,
   6) podlegające jakiemukolwiek ubezpieczeniu obowiązkowemu, niezależnie od tego, czy obowiązek ten został spełniony,
   7) związane z dostępem do internetu lub korzystaniem z niego, w tym z zawieraniem umów za pośrednictwem internetu, stron internetowych lub poczty elektronicznej oraz z przesyłaniem informacji lub dokumentów drogą elektroniczną,
   8) powstałe w wyniku bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów tytoniowych lub wyrobów zawierających azbest,
   9) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych,
   10) będące następstwem chorób zwierząt lub chorób odzwierzęcych,
   11) powstałe w związku z uprawianiem sportów wysokiego ryzyka, sportów o charakterze wyczynowym i sportów o charakterze zawodowym,
   12) polegające na zanieczyszczeniu lub skażeniu środowiska oraz w drzewostanie lasów i parków,
   13) spowodowane składowaniem odpadów,
   14) powstałe wskutek posługiwania się wszelkiego rodzaju petardami i środkami pirotechnicznymi,
   15) powstałe w związku z posiadaniem lub używaniem wszelkiego rodzaju broni oraz uczestnictwem w polowaniu,
   16) wyrządzone w związku z posiadaniem lub używaniem pojazdów mechanicznych (za wyjątkiem szkód objętych ochroną w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej kombajnisty, o którym mowa w § 59 ust. 1, statków powietrznych i pojazdów wodnych, z wyjątkiem zdalnie sterowanych bezzałogowych modeli pojazdów, statków powietrznych i pojazdów wodnych, o ciężarze do 250 g oraz drobnego sprzętu pływającego zdefiniowanego w § 2 pkt 50 lit. i,
   17) polegające na zniszczeniu lub utracie gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów, zbiorów archiwalnych oraz zbiorów kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, a także dzieł sztuki lub przedmiotów zabytkowych,
   18) związanych z naruszeniem praw autorskich, patentów, licencji, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własności intelektualnej oraz dóbr osobistych innych niż objęte ochroną jako szkody na osobie,
   19) powstałe w mieniu, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użytkowania, przechowania lub innej umowy nienazwanej, o ile nie umówiono się inaczej,
   20) w postaci straty finansowej niebędącej wynikiem szkody na osobie lub szkody rzeczowej,
   21) spowodowane przez zwierzęta inne niż domowe, o ile nie umówiono się inaczej,
   22) spowodowane przez psy ras uznawanych za agresywne zgodnie z Rozporządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 kwietnia 2003 r. tj. amerykański pit bull terier, pies z Majorki (Perro de Presa Mallorquin), buldog amerykański, dog argentyński, pies kanaryjski (Perro de Presa Canario), tosa inu, rottweiler, akbash dog, anatolian karabash, moskiewski stróżujący, owczarek kaukaski) oraz mieszańców z rasami psów uznawanymi za agresywne, o ile nie umówiono się inaczej.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kar pieniężnych, w tym kar umownych, grzywien sądowych i administracyjnych, zadatków, odszkodowań z tytułu odstąpienia od umowy, podatków, należności publicznoprawnych i opłat manipulacyjnych, odszkodowań o charakterze karnym, do zapłacenia których Ubezpieczony jest zobowiązany.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości świadczenia

§ 27

1. Podstawą ustalenia rozmiaru szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej są uzasadnione i udokumentowane roszczenia zgłoszone przez poszkodowanego.
2. Towarzystwo jest zobowiązane do zapłaty świadczenia w granicach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności.
3. Wysokość świadczenia za szkody na osobie ustala się z uwzględnieniem:
   1) okoliczności powstania szkody,
   2) dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
4. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczeń poszkodowanego bez uprzedniej pisemnej zgody Towarzystwa nie ma wpływu na odpowiedzialność Towarzystwa za szkodę.

ROZDZIAŁ IV
UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 28

1. Przedmiotem ubezpieczenia ochrony prawnej jest umożliwienie prawnej reprezentacji Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym:
   1) w postępowaniu sądowym, prowadzonym przed polskimi sądami powszechnymi, w którym Ubezpieczony jest pozwanym, obwinionym lub oskarżonym,
   2) w postępowaniu administracyjnym, prowadzonym przed organami polskiej administracji rządowej lub samorządowej, jeżeli postępowanie nie zostało wszczęte przez Ubezpieczonego,

poprzez refundację przez Towarzystwo związanych z ochroną prawną poniesionych kosztów określonych w ust. 4 i 5, o ile przyczyna wszczęcia postępowania wobec Ubezpieczonego powstała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ubezpieczenia.
2. Jeżeli powodem wszczęcia postępowania jest więcej niż jedna przyczyna lub przyczyna o charakterze ciągłym – za powód wszczęcia postępowania, dla celów niniejszego ubezpieczenia, uważa się pierwszą z przyczyn lub początek przyczyny o charakterze ciągłym.
3. Ubezpieczenie ochrony prawnej obejmuje Ubezpieczonego i osoby bliskie, z wyłączeniem dzieci (w tym przysposobionych lub przyjętych na wychowanie) i pasierbów, którzy ukończyli 24 rok życia.
4. W ramach ubezpieczenia ochrony prawnej Towarzystwo refunduje niepodlegające zwrotowi na rzecz Ubezpieczonego zgodnie z decyzją lub orzeczeniem kończącym postępowanie:
   1) koszty i opłaty sądowe, łącznie z należnościami świadków i biegłych,
   2) koszty i opłaty w postępowaniu administracyjnym, łącznie z należnościami świadków i biegłych,
   3) koszty wynagrodzenia jednego pełnomocnika procesowego w postępowaniu sądowym uprawnionego do świadczenia pomocy prawnej, w wysokości minimalnej stawki wynikającej z przepisów o opłatach za czynności radców prawnych i adwokatów.
5. Towarzystwo zwraca ponadto koszty uzyskanych poza postępowaniem opinii biegłych lub rzeczoznawców lub innych dokumentów stanowiących dowody w sprawie, o ile służą one ochronie praw Ubezpieczonego w związku z prowadzonym postępowaniem oraz pod warunkiem, że ich uzyskanie zostało uprzednio zaakceptowane przez Towarzystwo.

Suma ubezpieczenia

§ 29

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający.
2. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o każdorazowo wypłacone świadczenie, aż do jej wyczerpania.
4. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego może nastąpić podwyższenie lub uzupełnienie sumy ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia ochrony prawnej

§ 30

Poza kosztami postępowań pozostających w bezpośrednim lub pośrednim związku z ogólnymi wyłączeniami, określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia ochrony prawnej nie obejmuje także kosztów:

1) powstałych w związku ze zdarzeniami zaistniałymi przed rozpoczęciem ochrony ubezpieczeniowej,
2) postępowań dotyczących roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zawodowej, zarobkowej przez Ubezpieczonego, w tym pełnienia funkcji (w tym honorowych) w związkach, zrzeszeniach, organizacjach społecznych lub politycznych,
3) związanych z naruszeniem praw autorskich, patentów, licencji, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własności intelektualnej,
4) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonymi,
5) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonym a osobami bliskimi,
6) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonym a Towarzystwem,
7) spowodowanych przez Ubezpieczonego poprzez zamierzone zatajenie lub udzielenie nieprawdziwych informacji lub przedstawienie sfałszowanych dokumentów w postępowaniu,
8) uzyskania lub przeprowadzenia na wniosek Ubezpieczonego dowodów nieistotnych dla wyniku postępowania,
9) jakichkolwiek kar, grzywien lub udzielenia poręczeń majątkowych,
10) postępowań egzekucyjnych,
11) podróży Ubezpieczonego do oraz z sądu lub organu administracji, w tym kosztów noclegu.

Ustalenie wysokości odszkodowania

§ 31

Towarzystwo refunduje Ubezpieczonemu koszty postępowania po jego prawomocnym zakończeniu oraz na podstawie:

1) prawomocnego orzeczenia lub decyzji kończącej postępowanie,
2) dowodów poniesienia kosztów podlegających zwrotowi.

ROZDZIAŁ V
UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW (NNW)

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 32

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków osób wskazanych imiennie w umowie ubezpieczenia, które powstały na terenie całego świata.
2. Z umowy ubezpieczenia przysługują następujące świadczenia:
   1) z tytułu urazów doznanych przez Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku, wymienionych w Tabeli urazów ciała wskazanej w § 37,
   2) z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku,
   3) dzienna dieta za pobyt w szpitalu w związku z nieszczęśliwym wypadkiem objętym ubezpieczeniem.
3. Dodatkowo, poza sumą ubezpieczenia, Towarzystwo zwraca uzasadnione i udokumentowane oryginalnymi dowodami koszty jednorazowego nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych zaleconych przez uprawnionego lekarza, zakupionych przed upływem 3 lat od daty nieszczęśliwego wypadku – do wysokości 10% sumy ubezpieczenia.

Suma ubezpieczenia

§ 33

1. Sumę ubezpieczenia na jednego Ubezpieczonego ustala Ubezpieczający.
2. Wysokość sumy ubezpieczenia jest jednakowa w odniesieniu do wszystkich Ubezpieczonych objętych umową ubezpieczenia.
3. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia stanowi:
   1) w odniesieniu do jednej osoby suma ubezpieczenia określona we wniosko-polisie,
   2) w odniesieniu do umowy ubezpieczenia suma ubezpieczenia na jedną osobę przemnożona przez liczbę osób objętych ochroną ubezpieczeniową.
4. Łączna wysokość świadczeń wypłaconych w okresie ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w umowie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków

§ 34

Poza ogólnymi wyłączeniami, określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:

1) powstałe w związku z wypadkami zaistniałymi przed datą rozpoczęciaem ochrony ubezpieczeniowej,
2) polegające na usiłowaniu popełnienia lub popełnieniu przez Ubezpieczonego przestępstwa lub wykroczenia, jeżeli miało to wpływ na powstanie nieszczęśliwego wypadku,
3) powstałe w wyniku prowadzenia przez Ubezpieczonego wszelkiego rodzaju pojazdów lub obsługiwania maszyn i urządzeń bez wymaganych uprawnień, jeżeli miało to wpływ na powstanie nieszczęśliwego wypadku,
4) powstałe w związku z samookaleczeniem, usiłowaniem popełnienia lub popełnieniem samobójstwa, okaleczeniem na własną prośbę bez względu na stan poczytalności Ubezpieczonego w chwili popełniania wymienionego czynu,
5) będące następstwem uszkodzeń ciała spowodowanych leczeniem lub wykonywaniem zabiegów leczniczych,
6) będące następstwem błędów w sztuce lekarskiej lub eksperymentów medycznych,

7) będące następstwem zabiegów kosmetycznych wykonywanych przez osoby nieposiadające uprawnień do ich wykonywania,
8) powstałe wskutek zaburzeń psychicznych lub napadów epileptycznych Ubezpieczonego,
9) powstałe wskutek przerwania leczenia, mimo zaleceń lekarza co do jego kontynuacji,
10) powstałe w wyniku spożycia lub przyjęcia w inny sposób stałych lub ciekłych substancji, skutkującego zatruciem, gdy przyjęcie tych substancji było świadome i zamierzone,
11) powstałe w wyniku czynnego i zamierzonego udziału Ubezpieczonego w bójkach lub innych aktach przemocy, za które uważa się fizyczną walkę, podczas której osoby atakują i bronią się nawzajem, gdzie każdy z uczestników dobrowolnie i świadomie przyjmuje i godzi rolę napastnika z rolą napadniętego, za wyjątkiem wypadków powstałych podczas działania w obronie koniecznej rozumianego jako odpieranie bezpośredniego i bezprawnego zamachu na jakiekolwiek dobro własne lub innej osoby lub podczas udzielania pomocy osobom znajdującym się w niebezpieczeństwie,
12) powstałe wskutek uprawiania sportów wysokiego ryzyka, sportów o charakterze wyczynowym i sportów o charakterze zawodowym,
13) powstałe wskutek posługiwania się wszelkiego rodzaju materiałami pirotechnicznymi, np. petardami i środkami o podobnym działaniu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, a także posługiwania się bronią,
14) powstałe wskutek uczestniczenia Ubezpieczonego w zawodach, rajdach, wyścigach, pokazach, jazdach treningowych lub imprezach sportowych jako kierowca pojazdu, pomocnik kierowcy lub pasażer pojazdu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym,
15) powstałe w wyniku zawału serca lub udaru mózgu u osób w wieku powyżej 67 lat, jeżeli umowa ubezpieczenia nie jest kontynuacją dotychczasowego ubezpieczenia, rozpoczętego (pierwsza umowa) przed ukończeniem 67 roku życia.

Wymagane postępowanie

§ 35

1. W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony zobowiązany jest:
   1) dążyć do zmniejszenia skutków nieszczęśliwego wypadku, w tym niezwłocznie poddać się opiece lekarskiej i wskazanemu leczeniu,
   2) zawiadomić Towarzystwo o zaistnieniu nieszczęśliwego wypadku w terminie 14 dni od daty jego zaistnienia, a w przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających zgłoszenie szkody w wyznaczonym terminie – nie później niż po upływie 14 dni od ustania okoliczności uniemożliwiających wcześniejsze zgłoszenie szkody,
   3) dostarczyć dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności i wysokości świadczenia, informujące o okolicznościach zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, przebiegu leczenia, poniesionych kosztach; w przypadku, gdy Ubezpieczony uległ nieszczęśliwemu wypadkowi podczas wykonywania czynności wymagających posiadania uprawnień, Ubezpieczony winien jest dostarczyć dokument uprawniający go do wykonywania tych czynności,
   4) umożliwić Towarzystwu zasięgnięcie informacji na temat okoliczności zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, doznanych obrażeń ciała, w tym u lekarzy, którzy nad Ubezpieczonym sprawowali lub nadal sprawują opiekę po nieszczęśliwym wypadku,
   5) poddać się na żądanie Towarzystwa badaniu przez lekarzy wskazanych przez Towarzystwo.
2. W razie śmierci Ubezpieczonego świadczenie przysługuje Uprawnionemu do wykonania praw wynikających z umowy ubezpieczenia. Uprawniony z umowy ubezpieczenia zobowiązany jest dostarczyć do Towarzystwa akt zgonu, swój dokument tożsamości oraz dokumenty potwierdzające uprawnienia do świadczenia zgodnie z przepisami o nabyciu praw do spadku.

Ustalenie wysokości świadczenia

§ 36

1. Świadczenia określone w § 32 ust. 2 i 3 niniejszych OWU przysługują, o ile istnieje bezpośredni związek przyczynowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a urazem lub śmiercią Ubezpieczonego.
2. Zasadność i wysokość świadczenia Towarzystwo określa na podstawie dokumentacji medycznej lub orzeczenia lekarskiego dotyczących Ubezpieczonego. W przypadku zwrotu kosztów wysokość świadczenia określana jest na podstawie wystawionych na Ubezpieczonego oryginałów faktur albo rachunków. Towarzystwo ma prawo do weryfikacji przedstawionej dokumentacji oraz zasięgania opinii specjalistów.
3. Świadczenie wypłaca się w wysokości stanowiącej taki procent ustalonej sumy ubezpieczenia, jaki wynika z Tabeli urazów ciała wskazanej w § 37.
4. Jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku doszło do wielu urazów, świadczenie ustala się po zsumowaniu wartości procentów sumy ubezpieczenia odpowiadających poszczególnym urazom, przy czym wysokość świadczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia.
5. W razie śmierci Ubezpieczonego przed upływem 2 lat od daty nieszczęśliwego wypadku, o ile śmierć pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowym z nieszczęśliwym wypadkiem, świadczenie wynosi 100% sumy ubezpieczenia. Po upływie tego okresu powyższe świadczenie nie przysługuje.
6. Towarzystwo wypłaca dietę za każdy dzień pobytu w szpitalu począwszy od 3-go do 100-go dnia włącznie, w związku ze zdarzeniem zdefiniowanym jako nieszczęśliwy wypadek, w wysokości 0,2% sumy ubezpieczenia za każdy dzień pobytu w szpitalu w granicach sumy ubezpieczenia.
7. Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu urazu, a następnie zmarł na skutek tego samego nieszczęśliwego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się osobie Uprawnionej tylko wówczas gdy jest ono wyższe od świadczenia wypłaconego Ubezpieczonemu z tytułu doznanego urazu, przy czym potrąca się uprzednio wypłaconą z tego tytułu kwotę.
8. W razie śmierci Ubezpieczonego niebędącej następstwem nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową przed otrzymaniem przez niego świadczenia z tytułu doznanego urazu, Towarzystwo wypłaca to świadczenie osobom wymienionym w ust. 9-10.
9. Świadczenie wynikające z umowy ubezpieczenia wypłacane jest Ubezpieczonemu, a w razie jego śmierci – Uprawnionemu.
10. W przypadku braku wskazania Uprawnionego lub gdy wyznaczenie Uprawnionego stało się bezskuteczne, świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłaca się członkowi rodziny zmarłego według następującej kolejności:
    1) małżonkowi,
    2) dzieciom – w przypadku braku małżonka,
    3) rodzicom – w przypadku braku małżonka i dzieci,
    4) rodzeństwu – w przypadku braku małżonka, dzieci i rodziców,
    5) innym ustawowym spadkobiercom zmarłego – w pozostałych przypadkach.
11. Jeżeli świadczenie przysługuje kilku osobom, dzieli się je między te osoby w równych częściach.
12. Towarzystwo wypłaca świadczenie wyłącznie w PLN, niezależnie od tego, gdzie powstała szkoda. Koszty poniesione w walutach obcych przeliczane są na PLN według średniego kursu NBP z dnia poniesienia wydatku.

TABELA URAZÓW CIAŁA DLA POTRZEB UBEZPIECZENIA NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW NA PODSTAWIE OWU „BEZPIECZNA ZAGRODA”

§ 37

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
Całkowita utrata zmysłów		
1.	gałki ocznej lub wzroku w jednym oku	30
2.	obu gałek ocznych lub wzroku w obydwu oczach	100
3.	słuchu w jednym uchu	30
4.	słuchu w obu uszach	60
5.	węchu	10
6.	języka i zmysłu smaku łącznie	50
Utrata kończyny lub władzy nad poszczególnymi kończynami		
7.	kończyna górna w stawie barkowym	70
8.	kończyna górna powyżej stawu łokciowego, a poniżej stawu barkowego	65
9.	kończyna górna poniżej stawu łokciowego, a powyżej nadgarstka	60
10.	kończyna górna poniżej lub na wysokości nadgarstka	55
11.	kończyna dolna powyżej środkowej części uda	70

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
12.	kończyna dolna poniżej środkowej części uda, a powyżej stawu kolanowego	60
13.	kończyna dolna poniżej stawu kolanowego, a powyżej środkowej części	50
14.	kończyna dolna poniżej środkowej części podudzia, a powyżej stopy	45
15.	kończyna dolna – stopa w stawie skokowym	40
16.	kończyna dolna – stopa z wyłączeniem pięty	30
17.	porażenie lub głęboki niedowład co najmniej 2 kończyn	100
	Utrata palców	
18.	całkowita utrata kciuka	20
19.	częściowa utrata kciuka	10
20.	całkowita utrata palca wskazującego	10
21.	częściowa utrata palca wskazującego	5
22.	całkowita utrata innego palca u ręki	5
23.	częściowa utrata innego palca u ręki	2
24.	całkowita utrata palucha	5
25.	częściowa utrata palucha	2
26.	całkowita utrata innego palca u stopy	2
27.	częściowa utrata innego palca u stopy	1
	Całkowita utrata narządów	
28.	utrata płata płucnego	50
29.	utrata śledziony	15
30.	utrata jednej nerki	20
31.	utrata obu nerek	50
32.	utrata prącia	40
33.	utrata jednego jądra lub jajnika	20
34.	utrata macicy	40
	Oparzenia (II i III stopnia)	
35.	oparzenia obejmujące 5 – 15% powierzchni ciała	10
36.	oparzenia obejmujące 16 – 30% powierzchni ciała	25
37.	oparzenia obejmujące powyżej 30% powierzchni ciała	45
	Złamania	
38.	złamania kości miednicy, kości w obrębie stawu biodrowego z wyjątkiem izolowanych złamań kości łonowej lub kulszowej, kości ogonowej w obrębie stawu biodrowego (panewka stawu, nasada bliższa kości udowej, krętarze, złamania podkrętarzowe i przezkrętarzowe):	
	a) wieloodłamowe otwarte	25
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	5
39.	złamania kości ramiennej/udowej:	
	a) wieloodłamowe otwarte	15
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	3
40.	złamanie kości podudzia/przedramienia:	
	a) wieloodłamowe otwarte	10
	b) inne złamania otwarte	8
	c) inne złamania wieloodłamowe	5
	d) inne złamania	3
41.	złamania kości podstawy i sklepienia czaszki, złamanie łopatki:	
	a) wieloodłamowe otwarte	15
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	5
42.	złamania kości: twarzoczaszki, żuchwy, kciuka (paliczki kciuka i kości śródręcza), palca wskazującego, obojczyka, rzepki, kości skokowej, piętowej:	
	a) wieloodłamowe otwarte	10
	b) inne złamania otwarte	6
	c) inne złamania wieloodłamowe	4
	d) inne złamania	2

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
43.	złamania kości: talerza biodrowego, kolcy biodrowych, guza kulszowego, trzonu kręgów:	
	a) wieloodłamowe otwarte	8
	b) inne złamania otwarte	7
	c) inne złamania wieloodłamowe	5
	d) inne złamania	3
44.	złamania kości łokciowej, promieniowej, piszczelowej, łódkowatej stopy, sześciennej, klinowatych:	
	a) wieloodłamowe otwarte	8
	b) inne złamania otwarte	6
	c) inne złamania wieloodłamowe	4
	d) inne złamania	2
45.	złamania kości: żeber, palców dłoni i stóp (z wyjątkiem kciuka i wskaziciela), ogonowej, strzałkowej, wyrostków ościstych i poprzecznych kręgosłupa, łonowej, kulszowej:	
	a) wieloodłamowe otwarte	7
	b) inne złamania otwarte	5
	c) inne złamania wieloodłamowe	3
	d) inne złamania	1
46.	złamania kości śródstopia i śródręcza, nadgarstka:	
	a) wieloodłamowe otwarte	6
	b) inne złamania otwarte	4
	c) złamania wieloodłamowe	2
	d) inne złamania	1
	Zwichnięcia	
47.	zwichnięcia w obrębie kręgosłupa szyjnego	10
48.	zwichnięcia w obrębie kręgosłupa piersiowego	20
49.	zwichnięcia w obrębie kręgosłupa lędźwiowego	15
50.	zwichnięcie stawu obojczykowo - barkowego lub obojczykowo - mostkowego	5
51.	zwichnięcie stawu barkowego	8
52.	zwichnięcie stawu łokciowego	8
53.	zwichnięcie w obrębie stawów nadgarstka	6
54.	zwichnięcie w stawie kciuka	3
55.	zwichnięcie w stawie palca wskazującego i pozostałych palców ręki	2
56.	zwichnięcie stawu biodrowego	12
57.	zwichnięcie stawu kolanowego	10
58.	zwichnięcie stawu skokowego górnego	10
59.	zwichnięcie stawu Choparta	10
60.	zwichnięcie stawu Lisfranca	5
61.	zwichnięcie stawu palucha	2
62.	zwichnięcie stawu pozostałych palców stopy	1
	Skręcenia	
63.	skręcenia w obrębie kręgosłupa szyjnego	10
64.	skręcenia w obrębie kręgosłupa piersiowego	6
65.	skręcenia w obrębie kręgosłupa lędźwiowego	4
66.	skręcenie stawu obojczykowo - barkowego lub obojczykowo – mostkowego	1
67.	skręcenie stawu barkowego	2
68.	skręcenie stawu łokciowego	2
69.	skręcenie w obrębie stawów nadgarstka	1
70.	skręcenie w stawie kciuka	1
71.	skręcenie w stawie palca wskazującego i pozostałych palców ręki	1
72.	skręcenie stawu biodrowego	3
73.	skręcenie stawu kolanowego	3
74.	skręcenie stawu skokowego górnego	1
75.	skręcenie stawu Choparta	1
76.	skręcenie stawu Lisfranca	1
77.	skręcenie stawu palucha	1
78.	skręcenie stawu pozostałych palców stopy	1

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
Inne urazy kończyn górnych i dolnych		
79.	uszkodzenia kończyn górnych:	
	a) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien barku i/lub ramienia i mięśni tej okolicy	5
	b) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien stawu łokciowego i mięśni tej okolicy	5
	c) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien nadgarstka i mięśni tej okolicy	4
	d) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien stawu biodrowego i mięśni tej okolicy	5
	e) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien stawu kolanowego i mięśni tej okolicy	5
	f) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien podudzia i stawu skokowego i mięśni tej okolicy	5
80.	uszkodzenia kończyn dolnych:	
	a) uraz stawu kolanowego z uszkodzeniem łąkotki leczonym operacyjne	7
	b) uraz stawu kolanowego z uszkodzeniem aparatu więzadłowego kolana z niestabilnością kolana bez konieczności leczenia operacyjnego	5
	c) uraz stawu kolanowego z uszkodzeniem aparatu więzadłowego kolana z niestabilnością kolana leczonym operacyjnie	10
	d) zerwanie ścięgna Achillesa	5
Inne urazy		
81.	uraz głowy ze wstrząśnieniem mózgu	5
82.	uraz głowy ze stłuczeniem mózgu	15
83.	ukąszenie przez owady wymagające pobytu w szpitalu	2
84.	ukąszenie przez węże lub żmije wymagające pobytu w szpitalu	2
85.	pogryzienie przez zwierzęta powodujące naruszenie powłok skóry i wymagające interwencji chirurgicznej	3
86.	rany cięte lub szarpane wymagające interwencji chirurgicznej	3
87.	złamanie lub utrata zębów stałych	1 za jeden ząb
88.	zawał serca potwierdzony w badaniach radiologicznych, ECHO i EKG – bez wtórnej niewydolności krążenia lub z wtórną niewielką lub średnią niewydolnością krążenia	20
89	zawał serca potwierdzony w badaniach radiologicznych, ECHO i EKG – z wtórną poważną niewydolnością krążenia i innymi zaburzeniami wtórnymi	50
90.	udar mózgu bez skutków w postaci: niepełnosprawności ruchowej (niedowładów kończyn lub kończyny, porażenia jedno lub obustronnego, wzmożonego napięcia mięśniowego, zaburzeń odruchów skórnych, zaburzeń równowagi, zaburzeń czucia głębokiego), bez wystąpienia afazji (zaburzeń mowy), apraksji, amnezji bez zaburzeń widzenia (niedowidzenia lub widzenia podwójnego), bez zaburzeń w zakresie połykania (dysfagia)	20
91.	udar mózgu, który spowodował: niepełnosprawność ruchową (niedowład kończyny lub kończyn, porażenie jedno- lub obustronne, wzmożone napięcia mięśniowe, zaburzenia odruchów skórnych, zaburzenia równowagi, zaburzenia czucia głębokiego) wystąpienie afazji (zaburzeń mowy), apraksję, amnezję, zaburzenia widzenia (niedowidzenia lub widzenia podwójnego), zaburzenia w zakresie połykania (dysfagię)	50
92.	Brak urazu ciała w niniejszej Tabeli (gdy Tabela nie przewiduje danego urazu ciała)	0

ROZDZIAŁ VI
UBEZPIECZENIE DOM ASSISTANCE

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 38

1. Umowa ubezpieczenia Dom Assistance może być zawarta w przypadku jednoczesnego zawarcia umowy ubezpieczenia budynku mieszkalnego lub ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych, po opłaceniu dodatkowej składki za to ubezpieczenie.
2. Przedmiotem ubezpieczenia jest organizacja i pokrycie kosztów świadczeń Dom Assistance w zakresie określonym niniejszymi OWU, obejmującym:
   1) pomoc medyczną udzieloną przez Towarzystwo na rzecz Ubezpieczonego w razie wystąpienia nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku,
   2) pomoc domową udzieloną przez Towarzystwo na rzecz Ubezpieczonego w razie wystąpienia zdarzenia losowego, kradzieży z włamaniem i rabunku, stłuczenia szyb, sytuacji awaryjnej polegającej na niemożności dostania się do budynku mieszkalnego, awarii sprzętu RTV, AGD i PC lub unieruchomienia samochodu na skutek rozładowania akumulatora lub zamarznięcia paliwa.
3. Ochrona ubezpieczeniowa Dom Assistance w zakresie:
   1) pomocy medycznej, określonej w ust. 2 pkt 1, jest udzielana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   2) pomocy domowej, określonej w ust. 2 pkt 2, jest świadczona w miejscu ubezpieczenia, z zastrzeżeniem że Towarzystwo nie świadczy usług assistance w zakresie pomocy domowej w budynkach gospodarczych, domach letniskowych, budynkach w budowie oraz budynkach zamieszkiwanych/użytkowanych czasowo.
4. Towarzystwo realizuje wszelkie świadczenia Dom Assistance wynikające z niniejszych postanowień za pośrednictwem Centrum Alarmowego, po telefonicznym zgłoszeniu pod numerem wskazanym w dokumencie ubezpieczenia.
5. Ubezpieczenie Dom Assistance może zostać zawarte w jednym z dwóch wariantów: Standard lub Premium.

Definicje w ubezpieczeniu Dom Assistance

§ 39

Użyte w rozdziale VI określenia oznaczają:

1) **awaria** – wewnętrzne uszkodzenie sprzętu RTV, AGD, PC uniemożliwiające jego prawidłowe funkcjonowanie, które nie jest skutkiem użytkowania niezgodnego z instrukcją obsługi oraz nie jest spowodowane celowym, bezpośrednim działaniem człowieka;
2) **choroba przewlekła** – zdiagnozowana przed zawarciem umowy ubezpieczenia choroba mająca długotrwały przebieg, trwająca zwykle miesiącami lub latami (także z okresami zaostrzenia lub remisji), za chorobę przewlekłą uważa się również choroby nowotworowe;
3) **choroba psychiczna** – choroba zakwalifikowana w Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 jako zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00-F99);
4) **gwarancja producenta** – gwarancja udzielona przez producenta, importera lub autoryzowanego dystrybutora sprzętu RTV, AGD, PC;
5) **lekarz prowadzący leczenie** – lekarz, który prowadzi leczenie Ubezpieczonego w związku z nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem;
6) **miejsce ubezpieczenia** – adres posesji, budynku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskazany w umowie ubezpieczenia, pod którym są świadczone usługi assistance w zakresie pomocy domowej określonej w § 38 ust. 2 pkt 2;
7) **miejsce zamieszkania** – adres zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskazany w umowie ubezpieczenia, pod którym świadczone są usługi assistance w zakresie pomocy medycznej;
8) **nagłe zachorowanie** – powstała w okresie ochrony ubezpieczeniowej w sposób nagły i niespodziewany choroba zagrażająca życiu lub zdrowiu Ubezpieczonego, wymagająca udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej;
9) **nieszczęśliwy wypadek** – zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie, którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli, doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;

10) **osoba niesamodzielna** – osoba zamieszkująca z Ubezpieczonym, która ze względu na zły stan zdrowia lub wady wrodzone lub podeszły wiek nie jest samodzielna i nie może zaspokajać swoich podstawowych potrzeb życiowych i wymaga stałej opieki innych osób;
11) **placówka medyczna** – podmiot leczniczy oraz praktyka zawodowa w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia;
12) **sprzęt RTV** – zakupiony jako fabrycznie nowy sprzęt audio-video zasilany wyłącznie z sieci elektrycznej, którego zasilanie z baterii lub akumulatora nie jest możliwe, znajdujący się w miejscu ubezpieczenia, mający w chwili awarii nie więcej niż 8 lat od daty produkcji, wykorzystywany wyłącznie do użytku domowego, którego pierwszym użytkownikiem jest Ubezpieczony, z wyłączeniem sprzętu objętego gwarancją producenta. Sprzęt RTV to: odbiornik telewizyjny, odtwarzacz Video i DVD, zestaw HI-FI, magnetofon, radio, głośnik bluetooth, gramofon;
13) **sprzęt AGD** – zakupiony jako fabrycznie nowy sprzęt znajdujący się w miejscu ubezpieczenia, mający w chwili awarii nie więcej niż 8 lat od daty produkcji, wykorzystywany wyłącznie do użytku domowego, którego pierwszym użytkownikiem jest Ubezpieczony, z wyłączeniem sprzętu objętego gwarancją producenta. Sprzęt AGD to: kuchnia gazowa i elektryczna, płyta elektryczna, płyta gazowa, płyta indukcyjna, piekarnik, pralka, pralko-suszarka, elektryczna suszarka ubraniowa, chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka, zamrażarka, zmywarka;
14) **sprzęt PC** – zakupiony jako fabrycznie nowy komputer stacjonarny wraz z monitorem lub laptop znajdujący się w miejscu ubezpieczenia, mający w chwili awarii nie więcej niż 8 lat od daty produkcji, wykorzystywany wyłącznie do użytku domowego, którego pierwszym użytkownikiem jest Ubezpieczony, z wyłączeniem sprzętu objętego gwarancją producenta;
15) **transport medyczny** – transport medyczny zapewniony Ubezpieczonemu, wskazany przez lekarza prowadzącego leczenie, dostosowany do jego stanu zdrowia i świadczony wówczas, gdy stan zdrowia Ubezpieczonego uniemożliwia skorzystanie z transportu niemedycznego i jednocześnie nie zagraża życiu oraz nie wymaga świadczeń pogotowia ratunkowego; wymagane jest pisemne zalecenie do organizacji transportu;
16) **Ubezpieczony** – osoby, którym świadczone są usługi Dom Assistance, tj. osoba, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia, posiadająca mienie będące przedmiotem ubezpieczenia na podstawie niniejszych OWU oraz osoby pozostające z nią we wspólnym gospodarstwie domowym;
17) **zdarzenie ubezpieczeniowe** – zdarzenie, które wystąpiło w okresie ochrony ubezpieczeniowej i uprawnia Ubezpieczonego do skorzystania z usług assistance:
    a) dla pomocy medycznej – nagłe zachorowanie lub nieszczęśliwy wypadek,
    b) dla pomocy domowej – zdarzenie losowe: deszcz, dewastacja, dym i sadza, fala ponaddźwiękowa, grad, katastrofa budowlana, lawina, osuwanie się ziemi, powódź, pożar, przepięcie, wiatr, śnieg i lód, trzęsienie ziemi, uderzenie pioruna, uderzenie pojazdu, upadek drzew lub masztów, upadek statku powietrznego, wybuch, zalanie, zapadanie się ziemi oraz kradzież z włamaniem i rabunek, stłuczenie szyb, awaria sprzętu RTV/AGD, awaria sprzętu PC, sytuacja awaryjna polegająca na niemożności dostania się do budynku mieszkalnego, unieruchomienie samochodu na skutek rozładowania akumulatora lub zamarznięcia paliwa.

Zakres świadczeń w wariancie Standard

§ 40

1. Zakres świadczeń w wariancie Standard ubezpieczenia Dom Assistance, do maksymalnej sumy ubezpieczenia w wysokości 3.000 PLN, obejmuje następujące rodzaje pomocy:
    1) usługi assistance w zakresie pomocy medycznej:
        a) wizyta lekarska po nagłym zachorowaniu lub nieszczęśliwym wypadku – maksymalnie 2 razy w roku,
        b) wizyta pielęgniarki po nagłym zachorowaniu lub nieszczęśliwym wypadku – maksymalnie 2 razy w roku,
        c) pomoc psychologiczna (online),
    2) usługi assistance w zakresie pomocy domowej:
        a) interwencja specjalisty w razie uszkodzenia, zniszczenia lub utraty ubezpieczonego mienia,
        b) naprawa sprzętu RTV/AGD,
        c) naprawa sprzętu PC,
        d) awaryjne otwieranie drzwi,
        e) przechowywanie mienia,
        f) deratyzacja, dezynfekcja, usunięcia gniazd os i szerszeni,
        g) zdalna pomoc IT,
        h) infolinia: medyczna, weterynaryjna, domowa i ogrodnicza,
        i) organizacja przeglądu instalacji gazowej, elektrycznej i kominowej.
2. Suma ubezpieczenia, określona w ust. 1, stanowi górną granicę odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
3. **Wizyta lekarska po nagłym zachorowaniu lub nieszczęśliwym wypadku.**
   Jeżeli w następstwie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony wymaga wizyty lekarza, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty wizyty lekarza w placówce medycznej lub koszty honorariów i dojazdów lekarza do miejsca zamieszkania Ubezpieczonego, o ile, w opinii lekarza prowadzącego leczenie lub dyspozytora pogotowia ratunkowego, nie jest konieczna interwencja pogotowia ratunkowego, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 1 lit. a.
4. **Wizyta pielęgniarki po nagłym zachorowaniu lub nieszczęśliwym wypadku.**
   Jeżeli w następstwie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku stan zdrowia Ubezpieczonego, potwierdzony opinią lekarza prowadzącego leczenie, wymaga wizyty pielęgniarki, Towarzystwo organizuje wizytę w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego, pokrywa koszty dojazdów i honorarium pielęgniarki, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 1 lit. b.
5. **Pomoc psychologiczna (online).**
   Na wypadek zaistnienia zdarzeń trudnych/ traumatycznych dla zdrowia psychicznego takich jak: śmierć osoby bliskiej, poważne zachorowanie osoby bliskiej, mobbing, prześladowanie, mowa nienawiści, FOMO (Fear of Missing Out - syndrom oznaczający lęk przed wypadnięciem z obiegu lub obawę, że coś ważnego, ciekawego lub satysfakcjonującego nas omija, podczas gdy inni tego doświadczają), strach przed izolacją, uzależnienie, egzekucja komornicza, utrata pracy, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty konsultacji psychologicznych. Konsultacja psychologiczna może zostać zorganizowana w formie wideo rozmowy, rozmowy telefonicznej lub czatu online, po wcześniejszym umówieniu wizyty albo w formie odpowiedzi mailowej. Zakres ubezpieczenia obejmuje jedno zdarzenie w okresie ubezpieczenia, w ramach którego Towarzystwo zapewnia maksymalnie 2 konsultacje po 30 minut.
6. **Interwencja specjalisty w razie uszkodzenia, zniszczenia lub utraty ubezpieczonego mienia.**
   W razie wystąpienia w budynku mieszkalnym zdarzenia losowego, kradzieży z włamaniem, rabunku lub stłuczenia szyb, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty dojazdu i robocizny odpowiedniego specjalisty:
    1) ślusarza,
    2) hydraulika,
    3) technika urządzeń i instalacji grzewczych,
    4) elektryka,
    5) dekarza,
    6) szklarza,
    7) stolarza.

   Koszty materiałów i części zamiennych Ubezpieczony ponosi we własnym zakresie.
7. **Naprawa sprzętu RTV/AGD.**
   W razie awarii sprzętu RTV/AGD w miejscu ubezpieczenia, Towarzystwo, w terminie 3 dni roboczych od dnia przyjęcia zgłoszenia, organizuje i pokrywa koszty dojazdu i robocizny specjalisty RTV/AGD oraz ewentualnego transportu sprzętu RTV/AGD. Koszty materiałów i części zamiennych Ubezpieczony ponosi we własnym zakresie. Warunkiem podjęcia interwencji jest przedstawienie przez Ubezpieczonego dowodu zakupu i gwarancji sprzętu RTV/AGD, a w przypadku ich braku, wiek sprzętu RTV/AGD zostanie zweryfikowany przez specjalistę RTV/AGD.
8. **Naprawa sprzętu PC.**
   W razie awarii sprzętu PC w miejscu ubezpieczenia Towarzystwo, w terminie 3 dni roboczych od dnia przyjęcia zgłoszenia, organizuje i pokrywa koszty dojazdu i robocizny specjalisty PC oraz ewentualnego transportu sprzętu PC. Koszty materiałów i części zamiennych Ubezpieczony ponosi we własnym zakresie. Warunkiem podjęcia interwencji jest przedstawienie przez Ubezpieczonego dowodu zakupu i gwarancji sprzętu PC, a w przypadku ich braku, wiek sprzętu PC zostanie zweryfikowany przez specjalistę PC.

9. **Awaryjne otwieranie drzwi.**
W razie wystąpienia sytuacji polegającej na niemożności dostania się do budynku mieszkalnego z powodu:
1) uszkodzenia, zniszczenia, zagubienia lub kradzieży kluczy do drzwi wejściowych,
2) uszkodzenia, zniszczenia, zepsucia lub zapchania zamków w drzwiach wejściowych,
3) zatrzaśnięcia drzwi wejściowych,
i koniecznej pilnej interwencji specjalisty, Towarzystwo zapewnia interwencję ślusarza, o ile Ubezpieczony zgłosi chęć skorzystania z powyższego świadczenia w terminie 48 godzin od wystąpienia sytuacji awaryjnej. W ramach powyższej usługi zapewnione są koszty dojazdu i robocizny. Pozostałe koszty związane z zakupem nowych zamków i części zamiennych Ubezpieczony ponosi we własnym zakresie.
10. **Przechowywanie mienia.**
W razie wystąpienia zdarzenia losowego lub kradzieży z włamaniem w budynku mieszkalnym, który znajdzie się w stanie wykluczającym możliwość zamieszkiwania, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszt przechowywania ubezpieczonego mienia w przechowalni mebli lub magazynie położonych najbliżej miejsca ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 2.000 PLN.
11. **Deratyzacja, dezynfekcja, usunięcia gniazd os i szerszeni.**
W razie wystąpienia w budynku mieszkalnym myszy, szczurów, pluskiew, prusaków, karaluchów, gniazd os i szerszeni, Towarzystwo, w terminie 3 dni roboczych od dnia przyjęcia zgłoszenia, organizuje i pokrywa koszt usługi deratyzacji, dezynfekcji lub usunięcia gniazd os i szerszeni lub klecanki - raz w okresie Ubezpieczenia do kwoty 1.000 PLN.
12. **Zdalna pomoc IT.**
Pomoc IT dostępna jest 24h/dobę 7 dni w tygodniu, udzielana w najszybszym możliwym terminie, w zakres której wchodzą:
1) konfiguracja programu pocztowego,
2) wsparcie merytoryczne i techniczne w obsłudze pakietu MS Office,
3) wsparcie podczas pobierania lub instalowania aplikacji,
4) wsparcie podczas konfigurowania płatności przez telefon,
5) pomoc w instalacji oraz deinstalacji oprogramowania,
6) diagnostyka i naprawa niewłaściwie działającego oprogramowania,
7) w przypadku awarii urządzenia – sprawdzenie poziomu bezpieczeństwa komputera (przeskanowanie w poszukiwaniu wirusów lub instalacji odpłatnych lub darmowych programów antywirusowych),
8) pomoc przy usuwaniu wirusów komputerowych lub innego rodzaju potencjalnie niebezpiecznego oprogramowania,
9) pomoc w ustawieniu kontroli rodzicielskiej,
10) skanowanie antywirusowe i maleware,
11) pomoc w konfiguracji poczty.
Zakres pomocy IT obejmuje 3 świadczenia w okresie ubezpieczenia i dotyczy urządzeń: komputer stacjonarny, laptop, notebook, netbook, ultrabook, tablet, smartfon.
13. **Infolinia medyczna.**
W ramach infolinii medycznej Towarzystwo gwarantuje Ubezpieczonemu dostęp do informacji o:
1) państwowych i prywatnych placówkach służby zdrowia, domach opieki i hospicjach oraz placówkach prowadzących zabiegi rehabilitacyjne, aptekach i placówkach handlowych oferujących sprzęt rehabilitacyjny,
2) działaniu leków, skutkach ubocznych, interakcjach z innymi lekami oraz możliwości przyjmowania ich w czasie ciąży, oraz o tym jak należy się przygotowywać do zabiegów lub badań medycznych,
3) dietach i zdrowym żywieniu.
Informacje medyczne nie mają charakteru diagnostycznego i leczniczego i nie mogą być traktowane jako podstawa do jakichkolwiek roszczeń wobec lekarza, który ich udzieli lub wobec Towarzystwa.
14. **Infolinia weterynaryjna.**
W ramach infolinii weterynaryjnej Towarzystwo gwarantuje Ubezpieczonemu dostęp do informacji dotyczących psa lub kota w zakresie:
1) instrukcji żywienia i informacji na temat pielęgnacji, w tym żywienia i pielęgnacji szczeniąt,
2) instrukcji dotyczącej przygotowania do zabiegów oraz o pielęgnacji po zabiegach,
3) informacji o koniecznych szczepieniach i kalendarzu szczepień,
4) informacji o najczęstszych problemach zdrowotnych,
5) informacji teleadresowych placówek weterynaryjnych i hoteli dla zwierząt,
6) informacji na temat niezbędnych formalności i dokumentów do podróży.
Informacje weterynaryjne nie mają charakteru diagnostycznego i leczniczego i nie mogą być traktowane jako podstawa do jakichkolwiek roszczeń wobec lekarza, który ich udzieli lub wobec Towarzystwa.
15. **Infolinia domowa.**
W ramach infolinii domowej Towarzystwo gwarantuje Ubezpieczonemu dostęp do następujących porad domowych:
1) danych teleadresowych architektów wnętrz i firm przeprowadzkowych, usługodawców świadczących usługi: remontowo-budowlane, ślusarskie, hydrauliczne, dotyczące urządzeń i instalacji grzewczych, elektryczne, dekarskie, szklarskie, malarskie, glazurnicze i parkieciarskie,
2) informacji o formalnościach, jakich trzeba dokonać przy remoncie mieszkania/domu,
3) informacji o formalnościach, jakich trzeba dokonać przy zakupie działki lub mieszkania/domu.
16. **Infolinia ogrodnicza.**
W ramach infolinii ogrodniczej Towarzystwo gwarantuje Ubezpieczonemu dostęp do następujących porad dotyczących pielęgnacji ogrodu:
1) instrukcji dotyczących zakładania ogrodu, sadzenia i pielęgnacji roślin, kalendarza prac ogrodowych,
2) informacji na temat zwalczania szkodników, nawozów i ich zastosowania,
3) instrukcji dotyczących zakładania oczek wodnych i informacji o roślinach wodnych,
4) danych teleadresowych firm zajmujących się pielęgnacją ogrodów, sklepów z artykułami do ogrodu i sklepów z roślinami.
17. **Pomoc przy uruchomieniu samochodu.**
Dodatkowo ochroną assistance w wariancie Standard objęta jest pomoc przy uruchomieniu samochodu, unieruchomionego na skutek rozładowania akumulatora lub zamarznięcia paliwa, o ile samochód znajduje się pod budynkiem mieszkalnym, którego adres jest wskazany jako miejsce zamieszkania lub miejsce ubezpieczenia. Towarzystwo pokrywa koszty związane z uruchomieniem samochodu do łącznej kwoty w wysokości 400 PLN w każdym roku ubezpieczeniowym. Koszty związane z zakupem materiałów i części zamiennych niezbędnych do uruchomienia samochodu Ubezpieczony ponosi we własnym zakresie.
18. **Organizacja przeglądu instalacji gazowej, elektrycznej i kominowej** – obejmuje organizację okresowych kontroli stanu technicznego instalacji gazowej, elektrycznej lub przewodów kominowych zamontowanych w miejscu ubezpieczenia, w zakresie określonym przepisami prawa. Usługa przeglądu organizowana jest do 3 dni roboczych od zgłoszenia, chyba że z Ubezpieczonym ustalono inny termin realizacji usługi. Ubezpieczony może skorzystać ze świadczenia bez związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego. Świadczenie nie obejmuje pokrycia kosztów dojazdu, wykonania okresowej kontroli stanu technicznego ani części zamiennych.

Zakres świadczeń w wariancie Premium

§ 41

1. Zakres świadczeń w wariancie Premium ubezpieczenia Dom Assistance, do maksymalnej sumy ubezpieczenia w wysokości 5.000 PLN, obejmuje wszystkie rodzaje pomocy, określone dla wariantu Standard w § 40 oraz dodatkowo następujące:
1) usługi assistance w zakresie pomocy medycznej:
a) dostarczenie leków i sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego,
b) opieka nad dziećmi i osobami niesamodzielnymi,
c) transport medyczny do przychodni i powrotny,
d) transport medyczny do szpitala i powrotny,
e) transport medyczny pomiędzy placówkami medycznymi,
f) konsultacje z lekarzem specjalistą (online),
2) usługi assistance w zakresie pomocy domowej:
a) opieka nad zwierzętami,
b) dozór mienia,
c) transport ocalałego mienia,
d) transport do hotelu i powrotny,
e) zakwaterowanie w hotelu,
f) concierge.
2. Suma ubezpieczenia, określona w ust. 1, stanowi górną granicę odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
3. W razie wystąpienia zdarzenia losowego, kradzieży z włamaniem, rabunku lub stłuczenia szyb i elementów szklanych w miejscu ubezpieczenia i niezbędnej w związku tym interwencji specjalisty: ślusarza, hydraulika, technika urządzeń i instalacji grzewczych, elektryka, dekarza, szklarza, stolarza w ramach usługi Dom Assistance w wariancie Premium Towarzystwo pokrywa koszty niezbędnych materiałów i części zamiennych (szyby, zawiasy, kleje, śruby, pianki montażowe, silikony, wężyki przyłączeniowe i folie paroizolacyjne,

zamki lub wkładki do zamków) do wysokości 200 PLN. Pozostałe koszty Ubezpieczony ponosi we własnym zakresie.

4. **Dostarczanie leków i sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego.**
   Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty w zakresie i limitach określonych niniejszymi OWU, w razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczonego, gdy zwolnienie lekarskie wydane przez lekarza wskazuje, że Ubezpieczony jest obłożnie chory i powinien leżeć. Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty dostarczenia leków lub sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego do miejsca zamieszkania. Koszty leków i sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego Ubezpieczony pokrywa we własnym zakresie.
5. **Opieka nad dziećmi i osobami niesamodzielnymi.**
   W razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, gdy Ubezpieczony przebywa w szpitalu przez okres dłuższy niż 3 dni lub w razie nagłego zachorowania Ubezpieczonego poza szpitalem, gdy Ubezpieczony, na podstawie zwolnienia lekarskiego od lekarza prowadzącego leczenie, wymaga leżenia przez okres dłuższy niż 5 dni, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty opieki nad dziećmi Ubezpieczonego i osobami niesamodzielnymi w miejscu zamieszkania. Opieka nad dziećmi i osobami niesamodzielnymi jest realizowana na wniosek Ubezpieczonego i za jego pisemną zgodą oraz w sytuacji, gdy w miejscu zamieszkania nie ma żadnej osoby, która mogłaby taką opiekę sprawować.
5. **Transport medyczny do przychodni i powrotny.**
   W razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, gdy Ubezpieczony, zgodnie z pisemnym zaleceniem lekarza prowadzącego leczenie, wymaga wizyty w przychodni, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty transportu medycznego z miejsca zamieszkania do i z przychodni, o ile nie jest konieczna, w opinii lekarza prowadzącego leczenie, interwencja pogotowia ratunkowego.
6. **Transport medyczny do szpitala i powrotny.**
   W razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, gdy Ubezpieczony, zgodnie z pisemnym zaleceniem lekarza prowadzącego leczenie, wymaga pobytu w szpitalu, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty transportu medycznego z miejsca zamieszkania do i ze szpitala wskazanego przez lekarza prowadzącego leczenie, o ile nie jest konieczna, w opinii lekarza prowadzącego leczenie, interwencja pogotowia ratunkowego.
7. **Transport medyczny pomiędzy placówkami medycznymi.**
   W razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, gdy Ubezpieczony przebywa w placówce medycznej, która nie odpowiada, w opinii lekarza prowadzącego leczenie, wymogom leczenia odpowiednim dla jego stanu zdrowia lub gdy Ubezpieczony został skierowany przez lekarza prowadzącego leczenie na badania specjalistyczne lub zabieg chirurgiczny w innej placówce medycznej, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty transportu medycznego pomiędzy placówkami medycznymi.
8. **Konsultacje z lekarzem specjalistą (online).**
   Ubezpieczonemu przysługują 2 konsultacje lekarzy specjalistów, realizowane bez skierowania. Wizyty realizowane są za pośrednictwem czatu, rozmowy telefonicznej lub wideokonferencji. Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty wskazanych konsultacji z maksymalnym limitem do 170 PLN za każdą z wizyt. Ubezpieczony ma dostęp do poniższych konsultacji specjalistycznych:
   1) alergolog,
   2) diabetolog,
   3) endokrynolog,
   4) dermatolog,
   5) ginekolog,
   6) internista,
   7) kardiolog,
   8) laryngolog,
   9) neurolog,
   10) neurochirurg,
   11) okulista,
   12) onkolog,
   13) ortopeda,
   14) otolaryngolog,
   15) położna,
   16) pulmonolog,
   17) chirurg,
   18) urolog,
   19) wenerolog.
9. **Opieka nad zwierzętami.**
   W razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, gdy Ubezpieczony przebywa w szpitalu przez okres dłuższy niż 3 dni, a w miejscu zamieszkania pozostał bez opieki pies lub kot, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszty opieki nad pozostawionym zwierzęciem w miejscu zamieszkania. Opieka nad pozostawionym zwierzęciem jest realizowana na wniosek Ubezpieczonego w sytuacji, gdy w miejscu zamieszkania nie ma żadnej osoby, która mogłaby taką opiekę sprawować.
10. **Dozór mienia.**
    W razie wystąpienia w budynku mieszkalnym zdarzenia losowego lub kradzieży z włamaniem, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszt dozoru mienia przez podmiot specjalizujący się w świadczeniu usług tego rodzaju przez okres do 48h. Dozór mienia jest realizowany na wniosek Ubezpieczonego i za jego pisemną zgodą.
11. **Transport ocalałego mienia.**
    W razie wystąpienia w budynku mieszkalnym zdarzenia losowego lub kradzieży z włamaniem, wskutek czego budynek ten znajdzie się w stanie wykluczającym możliwość zamieszkiwania, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszt transportu ocalałego mienia z miejsca ubezpieczenia do najbliższej miejscu ubezpieczenia przechowalni mebli.
12. **Transport do hotelu i transport powrotny.**
    W razie wystąpienia w budynku mieszkalnym zdarzenia losowego lub kradzieży z włamaniem, wskutek czego budynek ten znajdzie się w stanie wykluczającym możliwość zamieszkiwania, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszt transportu Ubezpieczonego do i z hotelu z bagażem podręcznym, wraz z osobami pozostającymi z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym.
13. **Zakwaterowanie w hotelu.**
    W razie wystąpienia w budynku mieszkalnym zdarzenia losowego lub kradzieży z włamaniem, wskutek czego budynek ten znajdzie się w stanie wykluczającym możliwość zamieszkiwania, Towarzystwo organizuje i pokrywa koszt zakwaterowania Ubezpieczonego wraz z osobami pozostającymi z nim we wspólnym gospodarstwie domowym w hotelu przez okres nie dłuższy niż 3 doby hotelowe.
14. **Concierge.**
    W ramach serwisu Concierge Towarzystwo zapewnia Ubezpieczonemu dostęp do następujących usług: rezerwacja biletów lotniczych i kolejowych, rezerwacja hoteli, rezerwacja biletów do kin i teatrów, rezerwacja w restauracjach, rezerwacja samochodu zastępczego, zamawianie taxi, dostawa kwiatów, informacje o rozrywkach, informacje sportowe, pomoc przy wybraniu najbardziej dogodnej trasy przejazdu, informacje teleadresowe firm holowniczych i wypożyczalni samochodów (usługodawców Towarzystwa) oraz stacji napraw. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za brak możliwości wykonania usług z przyczyn całkowicie niezależnych od niego.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia Dom Assistance

§ 42

1. Poza ogólnymi wyłączeniami, określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia Dom Assistance nie obejmuje także odpowiedzialności za koszty zdarzeń:
   1) powstałych w wyniku nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku oraz ich następstw, a także innych zdarzeń, które wystąpiły przed zawarciem umowy ubezpieczeniowej,
   2) powstałych na skutek popełnienia przestępstwa umyślnego lub usiłowania popełnienia przestępstwa przez Ubezpieczonego,
   3) powstałych w wyniku leczenia eksperymentalnego i niepotwierdzonego badaniami,
   4) powstałych w wyniku zabiegów ze wskazań estetycznych niezależnie od powodu ich wykonania,
   5) powstałych z wad wrodzonych,
   6) powstałych wskutek zarażenia HIV, AIDS, chorób przekazywanych drogą płciową,
   7) powstałych wskutek chorób przewlekłych,
   8) powstałych wskutek nieprzestrzegania zaleceń lekarza,
   9) powstałych wskutek leczenia medycznego, zachowawczego lub zapobiegawczego, chyba że było ono zalecone przez lekarza,
   10) powstałych wskutek uprawiania sportów wysokiego ryzyka,
   11) powstałych wskutek uprawiania sportów o charakterze wyczynowym,
   12) powstałych wskutek uprawiania sportów o charakterze zawodowym,
   13) wynikających z użycia biologicznych lub chemicznych materiałów, substancji lub składników w celu spowodowania zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego,
   14) powstałych wskutek choroby psychicznej,
   15) wynikających z utraty danych na nośniku w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego lub naprawy sprzętu PC,
   16) wynikających z chemicznych, termicznych lub celowych uszkodzeń sprzętu RTV, AGD, PC oraz wywołane nimi wady,
   17) powstałych na skutek niewłaściwego lub niezgodnego z instrukcją użytkowania sprzętu RTV, AGD, PC.
2. Ponadto zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje kosztów:
   1) rutynowych badań fizykalnych, w tym badań i testów ginekologicznych, szczepień i innych leków zapobiegawczych,

2) leczenia stomatologicznego, bez względu na to, czy jest wykonywane przez lekarza stomatologa czy chirurga twarzowo-szczękowego,
3) świadczeń i usług medycznych w związku ze zdarzeniami, które miały miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
4) wypłaty zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę,
5) usług związanych z uszkodzeniami, za naprawę których odpowiadają właściwe służby administracyjne lub pogotowia technicznego, energetycznego, wodno-kanalizacyjnego, gazowego,
6) usług elektryka lub technika urządzeń grzewczych związanych z uszkodzeniami żarówek, przedłużaczy, żyrandoli,
7) usług związanych z uszkodzeniami żarówek, listew LED, przedłużaczy, żyrandoli oraz urządzeń i maszyn podłączanych do instalacji hydraulicznej, elektrycznej oraz grzewczej,
8) usług związanych z naprawą sprzętu RTV, AGD, PC w wyniku zdarzeń powstałych przed rozpoczęciem okresu ochrony ubezpieczeniowej,
9) następujących usług w przypadku awarii sprzętu PC:
   a) związanych z uszkodzeniem software'u, oprogramowania, centrali telefonicznej, urządzeń peryferyjnych, drukarki, skanera, myszy optycznej,
   b) na skutek niewłaściwego lub niezgodnego z instrukcją użytkowania, przechowywania, konserwacji oraz zastosowania sprzętu PC niezgodnie z przepisami bezpieczeństwa,
   c) związanych z uszkodzeniami i wadami wynikłymi z niewłaściwej lub niezgodnej z instrukcją instalacji, napraw, przeróbek, dostrojeń lub zmian konstrukcyjnych dokonywanych przez użytkującego,
   d) związanych z brakiem wzajemnej kompatybilności elementów sprzętu PC i oprogramowania albo wynikających z zainstalowania oprogramowania bez ważnych licencji,
10) naturalnego zużycia elementów sprzętu RTV, AGD, PC,
11) usług diagnozy, naprawy i transportu do autoryzowanego serwisu sprzętu RTV, AGD, PC będącego na gwarancji producenta,
12) czynności przewidzianych w instrukcji obsługi lub instalacji, do wykonania których zobowiązany jest Ubezpieczony lub użytkujący we własnym zakresie i na własny koszt,
13) materiałów i części zamiennych wykorzystanych do wykonania naprawy, realizowanej w ramach usługi interwencja specjalisty w wariancie Standard,
14) usług assistance w zakresie pomocy domowej w budynkach i budowlach w budowie, domach letniskowych oraz budynkach zamieszkiwanych/użytkowanych czasowo.

Wymagane postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego

§ 43

1. W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną w ramach ubezpieczenia Dom Assistance, Ubezpieczony jest zobowiązany:
   1) zapobiegać, w miarę możliwości, zwiększeniu szkody i ograniczyć jej konsekwencje,
   2) skontaktować się telefonicznie z Towarzystwem w przypadku chęci skorzystania z usługi Dom Assistance,
   3) postępować zgodnie z dyspozycjami Towarzystwa,
   4) podać następujące dane w przypadku kontaktu telefonicznego z Towarzystwem:
      a) imię i nazwisko,
      b) datę urodzenia,
      c) adres miejsca zamieszkania (w przypadku pomocy medycznej),
      d) adres miejsca ubezpieczenia (w przypadku pomocy domowej),
      e) indywidualny numer dokumentu ubezpieczenia oraz wariant ubezpieczenia,
      f) numer telefonu do kontaktu z Ubezpieczonym lub wskazaną przez niego osobą,
      g) dokładny opis zdarzenia i rodzaju wymaganej pomocy.
2. Ubezpieczony jest zwolniony z obowiązku uprzedniego skontaktowania się z Towarzystwem w przypadku zaistnienia nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, wymagającego pilnej interwencji pogotowia ratunkowego lub natychmiastowej pomocy szpitalnej.
3. Ubezpieczony jest zobowiązany do niezwłocznego zgłoszenia faktu kradzieży z włamaniem lub rabunku do najbliższej jednostki Policji.
4. Koszty świadczeń pokrywane są przez Towarzystwo bezpośrednio na rzecz podmiotów lub placówek realizujących te świadczenia, chyba że Ubezpieczony uzyska zgodę Towarzystwa na organizację usług we własnym zakresie.
5. W przypadku zorganizowania usług Dom Assistance we własnym zakresie przez Ubezpieczonego za zgodą Towarzystwa, roszczenie zostanie rozpatrzone po przedłożeniu przez Ubezpieczonego dokumentacji niezbędnej do ustalenia zasadności roszczenia i wysokości świadczenia, tj. kserokopii dokumentacji medycznej lub dotyczącej pomocy domowej oraz rachunków i dowodów ich opłacenia.
6. W przypadku zorganizowania usług Dom Assistance we własnym zakresie przez Ubezpieczonego za zgodą Towarzystwa, Towarzystwo zastrzega sobie prawo do wypłaty świadczenia w wysokości odpowiadającej kosztom, jakie poniosłoby Towarzystwo w przypadku organizowania usług samodzielnie, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z sumy ubezpieczenia, ustalonej dla danego wariantu w OWU.

ROZDZIAŁ VII
KLAUZULE DODATKOWE

Klauzula nr 1
Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia budynków rolniczych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego – wariant ryzyka nazwane

§ 44

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową budynków rolniczych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego ubezpieczonych na podstawie Ustawy o szkody powstałe wskutek dewastacji, dymu i sadzy, fali ponaddźwiękowej, katastrofy budowlanej, przepięcia, silnego wiatru, śniegu i lodu, trzęsienia ziemi, uderzenia pojazdu, upadku drzew i masztów, zalania oraz zapadania się ziemi.
2. Zakres ubezpieczenia obejmuje również odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek zdarzeń objętych ochroną na podstawie Ustawy oraz niniejszej Klauzuli w budynkach mieszkalnych, których wiek w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 50 lat, powstałe na skutek niedopełnienia obowiązku wykonania okresowych kontroli stanu technicznego budynku, instalacji lub urządzeń, wymaganych przepisami prawa wskazanymi w § 9 ust. 9 pkt 3.
3. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający odrębnie dla każdego budynku i musi ona odpowiadać sumie ubezpieczenia budynku rolniczego ubezpieczonego na podstawie Ustawy.
4. Ochrona ubezpieczeniowa, o której mowa w ust. 1 i 2, obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności określonych w § 19 ust. 2, 3 i 12 oraz § 20 ust. 2.
5. Rozmiar szkody ustala się zgodnie z postanowieniami § 23 ust. 1 pkt 2.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 2
Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia budynków mieszkalnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego – wariant wszystkie ryzyka

§ 45

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową budynków mieszkalnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego ubezpieczonych na podstawie Ustawy o szkody będące bezpośrednim następstwem uszkodzenia, zniszczenia lub utraty mienia wskutek jakiegokolwiek zdarzenia losowego, które nie zostało wyłączone na mocy postanowień określonych w § 4 i § 21.
2. Zakres ubezpieczenia obejmuje również odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek zdarzeń objętych ochroną na podstawie Ustawy oraz niniejszej Klauzuli w budynkach mieszkalnych, których wiek w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 50 lat, powstałe na skutek niedopełnienia obowiązku wykonania okresowych kontroli stanu technicznego budynku, instalacji lub urządzeń, wymaganych przepisami prawa wskazanymi w § 9 ust. 9 pkt 3.
3. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający odrębnie dla każdego budynku mieszkalnego i musi ona odpowiadać sumie ubezpieczenia budynku mieszkalnego ubezpieczonego na podstawie Ustawy.
4. Ochrona ubezpieczeniowa, o której mowa w ust. 1 i 2, obejmuje odpowiedzialność za szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności, określonych w § 19 ust. 2 i 12 oraz § 20 ust. 2.
5. Rozmiar szkody ustala się zgodnie z postanowieniami § 23 ust. 1 pkt 2.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 3
Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez przenikanie wody z gruntu

§ 46

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza zakres ubezpieczenia ubezpieczonego budynku mieszkalnego, budynku gospodarczego, budowli, ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych oraz mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o szkody powstałe wskutek przenikania wody z gruntu przez fundamenty, posadzki, ściany i stropy budynku, pod warunkiem że zostały zabezpieczone prawidłowo wykonaną izolacją przeciwwilgociową.
2. Rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej, określone w ust. 1, jest możliwe, pod warunkiem że Ubezpieczający wykupi ubezpieczenie w zakresie powodzi.
3. Sumę ubezpieczenia, stanowiącą górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia, ustala Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody.
4. Odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się 30 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, pod warunkiem opłacenia składki lub jej pierwszej raty w terminie. Karencja ta nie ma zastosowania do umów ubezpieczenia, które stanowią nieprzerwaną kontynuację ubezpieczenia z włączonym ryzykiem przenikania wody z gruntu.
5. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 4
Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez zwierzęta dzikie

§ 47

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza zakres ubezpieczenia ubezpieczonego budynku mieszkalnego i stałych elementów wykończeniowych oraz ruchomości domowych w budynku mieszkalnym o szkody spowodowane przez zwierzęta dzikie.
2. Sumę ubezpieczenia, stanowiącą górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia, ustala Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody.
3. Dla ubezpieczenia szkód spowodowanych przez zwierzęta dzikie ustala się udział własny Ubezpieczonego w każdej szkodzie w wysokości 20% ustalonego odszkodowania, jednak nie mniej niż 500 PLN.
4. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 5
Ubezpieczenie kosztów najmu lokali i pomieszczeń zastępczych

§ 48

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo pokryje udokumentowane koszty najmu lokalu lub pomieszczeń zastępczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli ubezpieczony budynek mieszkalny wskutek wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, nie nadaje się do dalszego zamieszkiwania.
2. Warunkiem uznania przez Towarzystwo kosztów najmu lokalu lub pomieszczeń zastępczych jest wydanie przez Organ Nadzoru Budowlanego decyzji nakazującej opuszczenie budynku przeznaczonego na pobyt ludzi lub magazynowanie mienia.
3. Użyte w niniejszej Klauzuli określenia oznaczają:
   1) koszty najmu lokalu zastępczego – koszty poniesione na zakwaterowanie Ubezpieczonego oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
   2) koszty najmu pomieszczeń zastępczych – koszty poniesione przez Ubezpieczonego na transport i najem pomieszczeń w celu składowania mienia.
4. Zwrot kosztów najmu lokalu lub pomieszczeń zastępczych nie obejmuje:
   1) kosztów dodatkowych (np. prowizja pośrednika, kaucja, telefon, posiłki),
   2) kosztów poniesionych na umieszczenie poza miejscem ubezpieczenia zwierząt domowych lub gospodarczych.
5. Koszty najmu lokali i pomieszczeń zastępczych są pokrywane do dnia, w którym budynek ponownie nadaje się do zamieszkania, jednak nie dłużej niż przez 180 dni i nie więcej niż do wysokości 10.000 PLN na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat limit odpowiedzialności stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 6
Ubezpieczenie mienia na tarasie i w ogrodzie

§ 49

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych rozszerza się o ubezpieczenie mienia na tarasie i w ogrodzie, stanowiącego własność Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, znajdującego się we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia, za które uważa się teren siedliska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na którym położony jest budynek mieszkalny.
2. Za mienie na tarasie i w ogrodzie uważa się: meble ogrodowe, parasole ogrodowe, grill przenośny, trampolinę, rozkładany basen, przenośne elementy placu zabaw (piaskownica, huśtawka, drabinki, zjeżdżalnia), przenośne lampy ogrodowe, rośliny doniczkowe, wózki, kojce i łóżeczka dziecięce pozostawione w ciągu dnia na zewnątrz budynku, kosiarki do trawy, w tym roboty koszące samojezdne, przeznaczone do użytkowania na zewnątrz budynku, z wyłączeniem tymczasowych zadaszeń, powłok namiotowych, brezentowych, pneumatycznych oraz namiotów i tuneli foliowych.
3. Zakres ubezpieczenia dla tego rozszerzenia obejmuje skutki szkód spowodowanych przez deszcz, dewastację, falę ponaddźwiękową, grad, lawinę, pożar, przepięcie, silny wiatr, śnieg i lód, osuwanie się ziemi, trzęsienie ziemi, uderzenie pioruna, uderzenie pojazdu, upadek drzew lub masztów, upadek statku powietrznego, wybuch i zapadanie się ziemi. Jeżeli współubezpieczony budynek mieszkalny lub ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe są ubezpieczone od powodzi, to zakres tego rozszerzenia obejmuje również szkody spowodowane przez powódź.
4. Sumę ubezpieczenia mienia na tarasie i w ogrodzie Ubezpieczający ustala na podstawie wartości rzeczywistej, za którą uważa się wartość odpowiadającą kosztom naprawy, zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych w oparciu o ogólnopolskie oferty sprzedaży, pomniejszoną o stopień zużycia technicznego.
5. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat limit odpowiedzialności stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
6. W ramach sumy ubezpieczenia mienia na tarasie i w ogrodzie limit odpowiedzialności Towarzystwa za kosiarki do trawy, w tym roboty koszące samojezdne wynosi maksymalnie 5 000 PLN.
7. W ramach niniejszej Klauzuli Towarzystwo pokrywa poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
8. Zakres ubezpieczenia mienia na tarasie i w ogrodzie nie obejmuje ochroną szkód określonych w § 4 i § 21.
9. Wysokość odszkodowania jest ustalana w wartości rzeczywistej według cen z dnia powstania szkody, z zastrzeżeniem § 23 ust. 1 pkt 2 lit. b.
10. Wysokość odszkodowania za szkodę w mieniu na tarasie i w ogrodzie ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
    1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o postanowienia OWU,
    2) udokumentowane, poniesione koszty potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
    3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
    4) koszty naprawy lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego.
11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 7
Ubezpieczenie przenośnego sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia

§ 50

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, ubezpieczenie ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych rozszerza się o ubezpieczenie przenośnego sprzętu elektronicznego o szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.
2. Przedmiotem ubezpieczenia jest wskazany przenośny sprzęt elektroniczny, za który uważa się urządzenia działające w oparciu o technologię mikroprocesorową wraz z zainstalowanym na tych urządzeniach oprogramowaniem oraz obudową i okablowaniem niezbędnymi do jego funkcjonowania, stanowiący własność Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Przenośny sprzęt elektroniczny poza miejscem ubezpieczenia jest objęty ochroną ubezpieczeniową, o ile:
   1) nie jest starszy niż 5 lat, począwszy od daty produkcji,
   2) nie stanowi mienia powierzonego,
   3) nie został zakupiony w ramach prowadzenia działalności gospodarczej przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
   4) używany jest wyłącznie przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.
4. Towarzystwo przyjmuje odpowiedzialność za szkody w ubezpieczonym przenośnym sprzęcie elektronicznym, jeżeli jego utrata, zniszczenie lub uszkodzenie nastąpiło w następstwie:
   1) gradu, dewastacji (w tym graffiti), lawiny, pożaru, przepięcia, silnego wiatru, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, wybuchu,
   2) powodzi, jeżeli współubezpieczone ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe w miejscu ubezpieczenia są ubezpieczone od powodzi,
   3) kradzieży z włamaniem i rabunku z pojazdu,
   4) kradzieży z włamaniem i rabunku z miejsca tymczasowego pobytu,
   5) rabunku poza miejscem ubezpieczenia,
   6) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami wymienionymi w pkt 1 i 2.
5. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w przenośnym sprzęcie elektronicznym pod warunkiem że:
   1) w przypadku jego utraty, która nastąpiła na skutek kradzieży z włamaniem dokonanej z pojazdu, spełnione są następujące przesłanki:
      a) pojazd posiadał twardy dach (jednolita sztywna konstrukcja) w chwili kradzieży z włamaniem, był prawidłowo zamknięty na klucz i zostało włączone aktywne urządzenie antywłamaniowe, co najmniej wywołujące alarm,
      b) przenośny sprzęt elektroniczny pozostawiony w pojeździe został zamknięty w bagażniku lub w innym schowku, stanowiącym seryjne wyposażenie pojazdu i nie był widoczny z zewnątrz pojazdu,
   2) w miejscu tymczasowego pobytu, z którego nastąpiła kradzież z włamaniem, spełnione były wymogi dotyczące zabezpieczeń, określone w § 22, z zastrzeżeniem że w przypadku kradzieży z włamaniem dokonanej z pokoju hotelowego za wystarczające uważa się, że był on zamknięty w sposób uniemożliwiający jego otwarcie bez klucza lub karty dostępu oraz zamknięte były wszystkie okna.
6. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód określonych w § 4 i § 21.
7. Sumę ubezpieczenia przenośnego sprzętu elektronicznego Ubezpieczający ustala kierując się możliwą maksymalną stratą spowodowaną zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną w okresie ubezpieczenia.
8. Dla szkód powstałych wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku przenośnego sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia ustala się udział własny Ubezpieczonego w każdej szkodzie w wysokości 10% szkody, jednak nie mniej niż 100 PLN.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 8
Ubezpieczenie budynków i budowli w budowie

§ 51

1. Na podstawie § 1 ust. 3 Towarzystwo obejmuje ochroną budynki i budowle w budowie, stanowiące własność Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, znajdujące się we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia, za które uważa się teren posesji (nieruchomości gruntowej) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Za budynki i budowle w budowie uważa się budynki i budowle, których budowa, modernizacja, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa lub remont generalny nie zostały zakończone.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ochrona ubezpieczeniowa określona w ust. 1 może zostać rozszerzona o ubezpieczenie mienia ruchomego i stałych elementów wykończeniowych w budynkach w budowie.
4. Za mienie ruchome w budynkach w budowie uważa się materiały budowlane, tj. surowce i półfabrykaty niezbędne do realizacji budowy, przedmioty do realizacji budynku, materiały, które docelowo będą stanowić stałe elementy wykończeniowe, sprzęt sanitarny i kuchenny, przedmioty służące do prowadzenia gospodarstwa domowego, odzież i przedmioty osobistego użytku. W ramach ubezpieczenia mienia ruchomego w budynkach w budowie ochroną nie są objęte przedmioty wartościowe, wartości pieniężne, sprzęt audiowizualny, komputerowy, fotograficzny, optyczny, telefoniczny, nośniki danych, urządzenia do nawigacji GPS, instrumenty muzyczne i dokumenty.
5. Ubezpieczenie budynków i budowli w budowie oraz mienia ruchomego w budynkach w budowie obejmuje ochroną szkody spowodowane przez deszcz, dym i sadzę, falę ponaddźwiękową, grad, lawinę, osuwanie się ziemi, pożar, przepięcie, silny wiatr, śnieg i lód, trzęsienie ziemi, uderzenie pioruna, uderzenie pojazdu, upadek drzew lub masztów, upadek statku powietrznego, wybuch, zalanie i zapadanie się ziemi.
6. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej wyższej składki ubezpieczenie może zostać zawarte w zakresie rozszerzonym o powódź.
7. Ponadto, za opłatą dodatkowej składki, ubezpieczenie mienia ruchomego w budynkach w budowie może zostać rozszerzone o szkody będące następstwem kradzieży z włamaniem i rabunku.
8. Odpowiedzialność Towarzystwa w ubezpieczeniu, o którym mowa w ust. 7 rozpoczyna się z chwilą osiągnięcia przez budynek stanu surowego zamkniętego, tj. w którym wykonano pełne osadzenie stolarki okiennej, drzwiowej i bram garażowych (z okuciami, oszkleniem i zamknięciami) oraz pokrycie dachu; budynki, w których znajduje się ubezpieczone mienie ruchome muszą być zabezpieczone przed dostępem osób trzecich zgodnie z § 22 ust. 2 pkt 1.
9. Jeżeli suma ubezpieczenia mienia ruchomego w budynku w budowie od kradzieży z włamaniem i rabunku wynosi co najmniej 20.000 PLN, wymagane jest, aby budynek posiadał zabezpieczenia przeciwwłamaniowe w postaci systemu alarmowego z monitoringiem lub stałego dozoru.
10. Sumę ubezpieczenia budynków i budowli w budowie ustala Ubezpieczający w momencie zawierania umowy ubezpieczenia na podstawie wartości kosztorysowej, za którą uważa się wartość odpowiadającą kosztom materiałów budowlanych oraz robót wykonanych i zaplanowanych do momentu zakończenia okresu ubezpieczenia.
11. Sumę ubezpieczenia mienia w budynkach w budowie Ubezpieczający ustala w momencie zawierania umowy ubezpieczenia na podstawie wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej.
12. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat limit odpowiedzialności stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
13. W ramach sumy ubezpieczenia budynków i budowli w budowie Towarzystwo odpowiada za szkody powstałe na skutek przepięcia do wysokości 2% łącznej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 30.000 PLN.
14. Zakres ubezpieczenia budynków i budowli w budowie nie obejmuje ochroną szkód powstałych na skutek zdarzeń wyłączonych w § 4 i § 21 oraz odpowiedzialności za szkody powstałe przed wykonaniem fundamentu ubezpieczanego budynku/ budowli.
15. Wysokość i rozmiar szkody w budynkach w budowie ustala się na podstawie cen z dnia powstania szkody według kosztów naprawy lub odbudowy w tym samym miejscu z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu

dotychczasowych wymiarów i materiałów odrębnie dla każdego ubezpieczanego przedmiotu.
16. Wysokość i rozmiar szkody w mieniu ruchomym w budynkach w budowie ustala się zgodnie z postanowieniami § 23 ust. 3 OWU.
17. Koszty ustalane są zgodnie z obowiązującymi zasadami kalkulacji i cen robót budowlanych, uwzględniającymi średnie ceny rynkowe usług i materiałów w danym miejscu ubezpieczenia, potwierdzone rachunkami.
18. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się kosztów związanych z ulepszeniem lub unowocześnieniem przedmiotu ubezpieczenia.
19. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
20. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 9
Ubezpieczenie mikroinstalacji OZE

§ 52

1. Na podstawie § 1 ust. 3 Towarzystwo obejmuje ochroną mikroinstalacje OZE, zainstalowane na budynku, budowlach lub na fundamencie lub zakotwione na stałe w gruncie, stanowiące własność Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, znajdujące się we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ubezpieczenie mikroinstalacji OZE obejmuje ochroną szkody spowodowane przez deszcz, dewastację, dym i sadzę, falę ponaddźwiękową, grad, katastrofę budowlaną, lawinę, osuwanie się ziemi, pożar, przepięcie, silny wiatr, śnieg i lód, trzęsienie ziemi, uderzenie pioruna, uderzenie pojazdu, upadek drzew lub masztów, upadek statku powietrznego, wybuch, zalanie, zapadanie się ziemi. Ponadto szklane elementy mikroinstalacji OZE zamontowane na stałe są ubezpieczone od stłuczenia, które obejmuje ochroną szkody w postaci stłuczenia (rozbicia) lub pęknięcia.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o:
   1) powódź,
   2) szkody będące następstwem utraty wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku.
4. Towarzystwo odpowiada za szkody na skutek zdarzeń wymienionych w ust. 3 pkt 2, o ile miejsce ubezpieczenia, na którym przedmiot ubezpieczenia jest zainstalowany, jest zamieszkane na stałe i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich w następujący sposób:
   1) teren jest ogrodzony w sposób ciągły ze wszystkich stron,
   2) ogrodzenie ma wysokość co najmniej 1,50 m i jest w dobrym stanie technicznym, tj. bez uszkodzeń siatki lub przęseł, przez które można przejść,
   3) wejście jest zabezpieczone bramą zamykaną na co najmniej 1 zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową, lub za pomocą siłowników elektrycznych,
   4) wszystkie klucze do zamków lub kłódek są zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych (w razie ich zagubienia Ubezpieczony jest zobowiązany do wymiany zamków na własny rachunek).

   W przypadku braku stałego zamieszkiwania w miejscu ubezpieczenia powinno ono być zabezpieczone w sposób opisany powyżej oraz dodatkowo objęte monitoringiem lub dozorowane całodobowo przez wyspecjalizowaną agencję ochrony.
5. Poza wyłączeniami, określonymi w § 4 i § 21, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek normalnego zużycia lub naturalnego procesu starzenia się mikroinstalacji OZE w związku z jej normalnym użytkowaniem oraz szkody powstałe na skutek wadliwego montażu, a także w przypadku braku konserwacji zgodnie z zaleceniami producenta, normami lub przepisami prawa budowlanego oraz szkody powstałe podczas przewozu, montażu i demontażu przedmiotu ubezpieczenia w czasie prac konserwacyjnych i naprawczych oraz remontowych.
6. Sumę ubezpieczenia mikroinstalacji OZE Ubezpieczający ustala na podstawie wartości odtworzeniowej, za którą uważa się wartość odpowiadającą kosztom naprawy, zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży. Towarzystwo odpowiada również za uzasadnione i udokumentowane koszty demontażu i montażu oraz transportu uszkodzonych elementów instalacji do miejsca naprawy i z powrotem.
7. Ubezpieczający może zadeklarować sumę ubezpieczenia w wartości:
   1) brutto – z uwzględnieniem podatku VAT obliczonego według obowiązującej stawki,
   2) netto – bez uwzględnienia podatku VAT.
8. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat limit odpowiedzialności stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
9. W ramach niniejszej Klauzuli Towarzystwo pokrywa także poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
10. Wysokość odszkodowania za szkodę w mikroinstalacji OZE ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
    1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o postanowienia niniejszych OWU,
    2) uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego, potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
    3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
    4) koszty naprawy lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży.
11. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
12. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU za wyjątkiem § 20 ust. 2 pkt 1.

Klauzula nr 10
Ubezpieczenie domu letniskowego

§ 53

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, przedmiot ubezpieczenia określony w § 14 ust. 1 oraz § 15 ust. 1 rozszerza się o domy letniskowe, stanowiące własność Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub posiadane przez nich na podstawie innego tytułu prawnego, znajdujące się we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ponadto przedmiotem ubezpieczenia w ramach niniejszej Klauzuli może być mienie ruchome i stałe elementy wykończeniowe stanowiące własność Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym znajdujące się w domu letniskowym. Ochroną nie jest objęte mienie powierzone i mienie zakupione w ramach działalności gospodarczej lub służące do prowadzenia działalności gospodarczej/zarobkowej.
3. Użyte w niniejszej Klauzuli pojęcia oznaczają:
   1) **dom letniskowy** – budynek przeznaczony na cele rekreacyjne/zamieszkiwany czasowo, trwale związany z gruntem, wybudowany i oddany do użytkowania zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach wraz z instalacjami i urządzeniami budowlanymi,
   2) **mienie ruchome** – znajdujące się w domu letniskowym meble, dywany, wykładziny podłogowe, żyrandole, kinkiety i lampy, urządzenia i przedmioty służące do prowadzenia gospodarstwa domowego, odzież, obuwie, sprzęt gospodarstwa domowego, zapasy gospodarstwa domowego, sprzęt turystyczny, sportowy i rehabilitacyjny, rowery oraz narzędzia służące do uprawy i pielęgnacji działki, a także drobny sprzęt ogrodniczy, tj. taki, którego moc nie przekracza 10 kW,
   3) **stałe elementy wykończeniowe** – stałe elementy wykończeniowe, określone w § 2 pkt 59.
4. Ubezpieczenie domu letniskowego obejmuje ochroną szkody powstałe w następstwie deszczu, dewastacji, fali ponaddźwiękowej, gradu, lawiny, osuwania się ziemi, pożaru, silnego wiatru, śniegu i lodu, trzęsienia ziemi, uderzenia pioruna, uderzenia pojazdu, upadku drzew lub masztów, upadku statku powietrznego, wybuchu, zalania, zapadania się ziemi. Dodatkowo ochroną ubezpieczeniową można objąć szkody spowodowane przez powódź. Ponadto, ochroną objęte są szkody powstałe w związku z dewastacją zabezpieczeń domu letniskowego (w tym stolarki drzwiowej i okiennej wraz ze szkleniem i zamknięciami, krat okiennych i drzwiowych, rolet i żaluzji przeciwwłamaniowych oraz instalacji alarmowych).
5. Ubezpieczenie mienia ruchomego i stałych elementów wykończeniowych obejmuje ochroną szkody powstałe w następstwie deszczu, dewastacji, fali ponaddźwiękowej, gradu, lawiny, osuwania się ziemi, pożaru, silnego wiatru, śniegu i lodu, trzęsienia ziemi, uderzenia pioruna, upadku drzew lub masztów, upadku statku powietrznego, wybuchu, zalania, zapadania się ziemi. Dodatkowo ochroną ubezpieczeniową można objąć szkody powstałe w następstwie powodzi oraz kradzieży z włamaniem i rabunku.

6. Sumę ubezpieczenia Ubezpieczający ustala odrębnie dla:
   1) domu letniskowego,
   2) mienia ruchomego i stałych elementów wykończeniowych od szkód powstałych w następstwie deszczu, fali ponaddźwiękowej, gradu, lawiny, pożaru, silnego wiatru, śniegu i lodu, osuwania się ziemi, trzęsienia ziemi, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, wybuchu, zalania, zapadania się ziemi oraz powodzi,
   3) mienia ruchomego i stałych elementów wykończeniowych od kradzieży z włamaniem i rabunku.
7. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający odrębnie dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia według ich wartości rzeczywistej.
8. Pod pojęciem wartości rzeczywistej rozumie się:
   1) dla domu letniskowego i stałych elementów wykończeniowych – wartość odpowiadającą kosztom naprawy/wymiany, remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, wymiarów, konstrukcji i materiałów lub zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży, pomniejszoną o stopień zużycia technicznego,
   2) dla mienia ruchomego – wartość odpowiadającą kosztom naprawy, zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży, pomniejszoną o stopień zużycia technicznego.
9. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
10. W ramach sumy ubezpieczenia domu letniskowego Towarzystwo odpowiada za zniszczenie lub uszkodzenie jego zabezpieczeń (w tym stolarki drzwiowej i okiennej wraz ze szkleniem i zamknięciami, krat okiennych i drzwiowych, rolet i żaluzji przeciwwłamaniowych oraz instalacji alarmowych) powstałe w następstwie dewastacji do wysokości 1.000 PLN.
11. W ramach niniejszej klauzuli Towarzystwo pokrywa także poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
12. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje ochroną szkód określonych w § 4 i § 21.
13. Domy letniskowe, w których znajduje się ubezpieczone mienie ruchome i stałe elementy wykończeniowe, muszą być zabezpieczone przed dostępem osób trzecich zgodnie z § 22 ust. 1.
14. Jeżeli zakres ubezpieczenia jest rozszerzony o szkody powstałe na skutek kradzieży z włamaniem, to miejsce ubezpieczenia musi być dodatkowo zabezpieczone w następujący sposób:
   1) drzwi zewnętrzne prowadzące do domu letniskowego (z wyłączeniem drzwi balkonowych i tarasowych o konstrukcji drzwi balkonowych) spełniają wszystkie następujące warunki:
      a) są pełne, drzwi traktuje się jako pełne również wtedy, gdy zawierają w swej konstrukcji elementy szklane zabezpieczone w sposób uniemożliwiający wejście do pomieszczeń lub otwarcie w tych drzwiach zamka przez otwór wybity w szybie znajdującej się w drzwiach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, jeżeli przeszklenia są wypełnione szkłem antywłamaniowym o klasie odporności co najmniej P2/P2A lub są zabezpieczone stałymi/ruchomymi kratami lub roletami/żaluzjami przeciwwłamaniowymi; ww. postanowienia dotyczące dodatkowych zabezpieczeń oszklonych drzwi nie mają zastosowania w obiektach wyposażonych w sprawne zabezpieczenia elektroniczne,
      b) są zamykane na jeden zamek wielozastawkowy lub jeden zamek wielopunktowego ryglowania lub jeden zamek elektroniczny/mechaniczno-elektroniczny,
   2) jeżeli suma ubezpieczenia mienia ruchomego i stałych elementów wykończeniowych od kradzieży z włamaniem nie przekracza 50.000 PLN to otwory okienne (w tym drzwi balkonowe i tarasowe) wypełnione są szkłem antywłamaniowym o klasie odporności co najmniej P2/P2A lub są zabezpieczone na całej powierzchni stałymi/ruchomymi kratami lub roletami/żaluzjami przeciwwłamaniowymi lub okiennicami zamykanymi na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową; ww. postanowienia dotyczące dodatkowych zabezpieczeń otworów okiennych nie mają zastosowania w obiektach wyposażonych w sprawne zabezpieczenia elektroniczne,
   3) jeżeli suma ubezpieczenia mienia ruchomego i stałych elementów wykończeniowych od kradzieży z włamaniem przekracza 50.000 PLN, to dom letniskowy oraz te budynki gospodarcze, z których prowadzi bezpośrednie przejście do domu letniskowego dodatkowo są zaopatrzone w alarm lokalny z monitoringiem z przybyciem załogi interwencyjnej do 25 minut.
15. Za równorzędne zabezpieczenie do zamka wielozastawkowego uważa się elektroniczny system zamykania bramy garażowej.
16. Po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka, Towarzystwo może podjąć decyzję o odstąpieniu od niektórych wymogów dotyczących zabezpieczeń, określonych w ust. 13-15 albo uzależnić udzielenie ochrony ubezpieczeniowej od spełnienia dodatkowych lub odmiennych warunków w zakresie zabezpieczeń.
17. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu domu letniskowego oraz mienia ruchomego i stałych elementów wykończeniowych w domu letniskowym ustala się w wartości rzeczywistej według cen z dnia powstania szkody, z zastrzeżeniem § 23 ust. 1 pkt 2 lit. b.
18. Wysokość odszkodowania za szkodę ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
   1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o postanowienia OWU,
   2) udokumentowane, poniesione koszty potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
   3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
   4) dla domów letniskowych i stałych elementów wykończeniowych – koszty i ceny na danym terenie, nie wyższe niż określone w publikacji o cenach w budownictwie, publikowane przez SEKOCENBUD lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego,
   5) dla mienia ruchomego – koszty naprawy, czyszczenia, renowacji lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego.
19. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 11
Ubezpieczenie nagrobka

§ 54

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, przedmiot ubezpieczenia określony w § 14 ust. 1 oraz § 15 ust. 1 rozszerza się o nagrobek, stanowiący własność Ubezpieczonego lub osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, znajdujący się we wskazanym w umowie ubezpieczenia dodatkowym miejscu ubezpieczenia, za które uważa się adres cmentarza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Za nagrobek uważa się murowaną budowlę naziemną wybudowaną w miejscu pochówku za zgodą zarządcy cmentarza.
3. Ubezpieczenie nagrobka obejmuje ochroną szkody będące bezpośrednim następstwem niżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych: deszcz, dewastacja, fala ponaddźwiękowa, grad, lawina, pożar, silny wiatr, śnieg i lód, trzęsienie ziemi, uderzenie pioruna, uderzenie pojazdu, upadek drzew lub masztów, upadek statku powietrznego, wybuch, zalanie.
4. Ochrona ubezpieczeniowa określona w ust. 1 może zostać rozszerzona o ryzyko powodzi.
5. Sumę ubezpieczenia nagrobków Ubezpieczający ustala na podstawie wartości rzeczywistej, za którą uważa się wartość odpowiadającą kosztom naprawy/wymiany, remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, wymiarów, konstrukcji i materiałów lub zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży, pomniejszoną o stopień zużycia technicznego.
6. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
7. W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego udokumentowane i uzasadnione koszty akcji ratowniczej.

8. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 21, zakres ubezpieczenia nagrobka nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody powstałe na skutek:
   1) wady materiału, niewłaściwego wykonania lub wadliwego montażu nagrobka,
   2) zabrudzenia, opalenia, działania wosku,
   3) działalności zarządcy cmentarza, firm pogrzebowych i kamieniarskich.
9. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu nagrobków ustala się w wartości rzeczywistej według cen z dnia powstania szkody, z zastrzeżeniem § 23 ust. 1 pkt 2 lit. b.
10. Wysokość odszkodowania za szkodę w nagrobku ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
    1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o postanowienia OWU,
    2) udokumentowane, poniesione koszty potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
    3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
    4) koszty i ceny na danym terenie, nie wyższe niż określone w publikacji o cenach w budownictwie, publikowane przez SEKOCENBUD lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego.
11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 12
Ubezpieczenie uli pszczelich oraz pszczół

§ 55

1. W ramach niniejszej Klauzuli, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakresem ubezpieczenia objęte są znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ule pszczele oraz pszczoły ubezpieczane przez:
   1) indywidualnych pszczelarzy (umowy indywidualne),
   2) organizacje zrzeszające pszczelarzy, wymienionych w wykazie, stanowiącym załącznik do umowy ubezpieczenia (umowy grupowe).
2. Ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte ule wraz z pszczołami, wchodzące w skład pasieki stacjonarnej lub pasieki wędrownej.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje ryzyka: gradu, lawiny, osuwania się ziemi, pożaru, silnego wiatru, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, upadku drzew lub masztów, wybuchu oraz zalania.
4. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o:
   1) powódź,
   2) szkody powstałe na skutek kradzieży oraz dewastacji, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Użyte w niniejszej Klauzuli pojęcia oznaczają:
   1) **dewastacja** – celowe uszkodzenie, zabrudzenie lub zniszczenie, bez zamiaru przywłaszczenia, dokonane w wyniku czynu niedozwolonego przez osoby, za których działanie Ubezpieczony nie ponosi odpowiedzialności a także uszkodzenie, zabrudzenie lub zniszczenie przez dzikie zwierzęta,
   2) **kradzież** – przywłaszczenie, dokonane w wyniku czynu niedozwolonego przez osoby, za których działanie Ubezpieczony nie ponosi odpowiedzialności.
6. Suma ubezpieczenia ustalona przez Ubezpieczającego odpowiada wartości ula wraz z wyposażeniem oraz pszczół. Suma ubezpieczenia nie obejmuje wartości produktów pszczelich znajdujących się w ulu lub pozyskanych z pasieki, takich jak: miód, propolis, pyłek pszczeli, pierzga, mleczko pszczele oraz wosk.
7. Łączną sumę ubezpieczenia stanowi iloczyn liczby ubezpieczonych uli oraz sumy ubezpieczenia jednego ula wraz z pszczołami. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat wskazane limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
8. Poza wyłączeniami, określonymi w § 4, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody, których wysokość nie przekracza 500 PLN.
9. W przypadku powstania szkody wskutek kradzieży lub dewastacji do obowiązków Ubezpieczonego należy niezwłoczne powiadomienie Policji wraz z podaniem rodzaju, ilości i wartości uszkodzonego lub zniszczonego mienia, chyba że dowody jednoznacznie potwierdzają, że szkoda została spowodowana przez dzikie zwierzęta – w takim przypadku Ubezpieczony zobowiązany jest do zabezpieczenia dowodów działania dzikich zwierząt (np. wykonania zdjęć tropów).
10. Ustalone odszkodowanie pomniejsza się o udział własny w wysokości:
    1) w pasiekach stacjonarnych – 10%,
    2) w pasiekach wędrownych – 20%.
11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 13
Ubezpieczenie pszczół od padnięcia na skutek zatrucia środkami ochrony roślin

§ 56

1. W ramach niniejszej Klauzuli, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia obejmuje ubezpieczenie od padnięcia na skutek zatrucia środkami ochrony roślin pszczoły będące własnością indywidualnych pszczelarzy lub zrzeszonych pszczelarzy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do umowy ubezpieczenia.
2. Ubezpieczenie w ramach niniejszej Klauzuli obejmuje wyłącznie ostre zatrucie prowadzące do masowego padnięcia pszczół lub całkowitej utraty rodziny pszczelej powstałe wskutek zatrucia pszczół środkami ochrony roślin zastosowanymi do opryskiwania (opylania) upraw polowych, sadów lub lasów.
3. Ubezpieczeniem na podstawie niniejszej Klauzuli mogą być objęte pszczoły zdrowe, bez objawów podtrucia, odpowiadające wymogom jakościowym obowiązującej normy branżowej, osadzone w ulach ramowych stosowanych w gospodarce pasiecznej stacjonarnej lub wędrownej.
4. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający dla jednej rodziny pszczelej.
5. Łączną sumę ubezpieczenia stanowi iloczyn liczby ubezpieczonych uli oraz sumy ubezpieczenia rodziny pszczelej w jednym ulu. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat wskazane limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
6. Poza wyłączeniami określonymi w § 4, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
   1) powstałe wskutek działania zwierząt, ptactwa i owadów, w szczególności myszy, nornic, mrówek, barcia pszczelego,
   2) powstałe wskutek padnięcia roju w wyniku niedostatecznego zaopatrzenia pnia pszczelego na zimę,
   3) powstałe w produktach pszczelich znajdujących się w ulu lub pozyskanych z pasieki, takich jak: miód, propolis, pyłek pszczeli, pierzga, mleczko pszczele oraz wosk,
   4) powstałe w pniach pszczelich pochodzących z odkładów,
   5) których wartość nie przekracza 500 PLN.
7. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także poniesionych kosztów badania rodzin pszczelich.
8. W przypadku padnięcia pszczół na skutek zatrucia środkami ochrony roślin, Ubezpieczony zobowiązany jest do:
   1) podjęcia działań zmierzających do ustalenia sprawcy szkody,
   2) zawiadomienia, w dniu zaistnienia szkody lub stwierdzenia faktu zaistnienia szkody lub w pierwszym dniu roboczym po zaistnieniu szkody, Towarzystwa, oraz w przypadku użycia środków ochrony roślin – sprawcę zatrucia pszczół,
   3) pozostawienia i zabezpieczenia (jako materiał dowodowy) martwych pszczół zarówno w ulach jak i w pobliżu pasieki,
   4) uczestniczenia w czynnościach związanych z ustaleniem okoliczności szkody, w szczególności w oględzinach pasieki oraz pobraniu próbek do badań laboratoryjnych przez przedstawiciela właściwej Inspekcji Weterynaryjnej, lekarza weterynarii wolnej praktyki lub inną uprawnioną osobę, oraz przedstawienie kopii protokołu z tych czynności,
   5) niezwłocznie po uzyskaniu informacji o powstaniu szkody przedłożyć Towarzystwu protokół określony w pkt 4 wraz z wszystkimi załącznikami.
9. Jeżeli Ubezpieczony nie dopełnił obowiązków określonych w ust. 8, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w części lub w całości.
10. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 14
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania koni w celach rekreacyjnych

§ 57

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym rozszerza się o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody na osobie lub rzeczowe powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wyrządzone w związku z posiadaniem lub użytkowaniem koni wykorzystywanych do celów rekreacyjnych.
2. Posiadanie lub użytkowanie koni w celach rekreacyjnych oznacza utrzymywanie lub wykorzystywanie koni wyłącznie do celów prywatnych, służących wypoczynkowi, amatorskiemu uprawianiu sportu, edukacji lub realizacji zainteresowań i hobby, niezwiązanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego oraz działalności gospodarczej. Na podstawie niniejszej Klauzuli Towarzystwo odpowiada również za szkody wynikające z poruszania się po drogach publicznych i niepublicznych.
3. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 26, zakres ubezpieczenia na podstawie niniejszej Klauzuli nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
   1) wyrządzone przez osoby sprawujące nadzór nad koniem bez wymaganych uprawnień, jeżeli takie uprawnienia wymagane są przez przepisy prawa,
   2) wyrządzone przez pojazdy zaprzęgowe niesprawne technicznie lub nieposiadające wymaganych prawem atestów lub zezwoleń dopuszczających je do ruchu lub do użycia (w tym do ruchu lub użycia na konkretnym terenie), o ile takie atesty i zezwolenia są wymagane przez przepisy prawa,
   3) wyrządzone ruchem pojazdów zaprzęgowych, które zgodnie z przepisami powinny być pilotowane, a w chwili zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego wymogi pilotowania nie były spełnione lub były spełnione w sposób niewystarczający,
   4) wyrządzone przez konie wykorzystywane w zawodowym sporcie jeździeckim;
   5) powstałe podczas wyścigów i zawodów;
   6) polegające na uszkodzeniu lub utracie konia należącego do Ubezpieczonego.
4. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 15
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu sprzedaży żywności, prowadzonej w ramach RHD

§ 58

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym rozszerza się o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody związane ze sprzedażą produktów rolniczych prowadzoną w ramach RHD, jeżeli Ubezpieczony odpowiedzialny jest za wady tych produktów i w myśl obowiązujących przepisów prawa zobowiązany jest do naprawienia wyrządzonych z tego tytułu szkód.
2. Wszystkie szkody powstałe w wyniku sprzedaży produktów rolniczych z tą samą wadą (szkoda seryjna) lub powstałe z tej samej przyczyny traktuje się jako jedną szkodę, niezależnie od liczby poszkodowanych, a za datę powstania szkody, dla celów likwidacyjnych, przyjmuje się datę wystąpienia pierwszej szkody.
3. Suma gwarancyjna ustalana jest w momencie zawierania umowy ubezpieczenia i stanowi limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę gwarancyjną stanowiącą limit odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
4. Poza wyłączeniami, określonymi w § 4 i § 26, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności na podstawie niniejszej Klauzuli nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:
   1) powstałe wskutek nieprzestrzegania obowiązujących dla prowadzenia RHD przepisów prawa,
   2) powstałe wskutek spożycia produktu rolniczego, przy którego wytwarzaniu, przetwarzaniu lub podawaniu brała udział osoba nieposiadająca aktualnych, wymaganych przepisami, badań lekarskich,
   3) powstałe z powodu rażącego naruszenia obowiązujących przepisów sanitarnych,
   4) spowodowane przez produkt rolniczy, dla którego ustalony okres użytkowania już upłynął,
   5) powstałe na skutek obecności w produkcie toksycznej pleśni, toksycznych substancji pochodzących z grzybów lub ich zarodników, zanieczyszczeń pochodzących ze środowiska naturalnego (np. metali ciężkich),
   6) niebędące następstwem szkody w mieniu lub na osobie,
   7) spowodowane przez produkt rolniczy wytworzony, przerobiony lub obrobiony za pomocą maszyn lub urządzeń wadliwych, wprowadzonych do obrotu przez Ubezpieczonego,
   8) w postaci kosztów wycofania wadliwego produktu rolniczego z rynku, jego utylizacji i zastąpienia go produktem wolnym od wad,
   9) w samym produkcie rolniczym,
   10) objęte rękojmią lub gwarancją,
   11) polegające na utracie korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć w związku z używaniem produktu rolniczego,
   12) wynikające z wprowadzającej w błąd reklamy produktu rolniczego, wadliwych lub niedostatecznych etykiet, jak również ich braku albo innych instrukcji użytkowania, stosowania lub składowania produktu,
   13) spowodowane przez produkt rolniczy, którego wady były skutkiem nieodpowiednich warunków sanitarnych i weterynaryjnych obowiązujących w produkcji i magazynowaniu,
   14) spowodowane użytkowaniem produktu rolniczego niezgodnym z instrukcją producenta,
   15) związane z cechami/walorami smakowymi, zapachowymi, wyglądem i wartościami odżywczymi produktu rolno-spożywczego,
   16) związane z zastosowaniem niewłaściwych opakowań żywności,
   17) powstałe w wyniku bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów tytoniowych,
   18) powodujące roszczenia wzajemne między producentami lub dystrybutorami.
5. Udział własny Ubezpieczonego w szkodzie wynosi 10 % ustalonego odszkodowania.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 16
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej kombajnisty

§ 59

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym rozszerza się o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody w mieniu zleceniodawcy powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podczas wykonywania usługi przy użyciu kombajnu lub sieczkarni, przy czym przez usługę rozumie się relację pomiędzy dwoma osobami fizycznymi, będącymi w posiadaniu gospodarstwa rolnego, polegającą na tym, że jedna z osób (Usługodawca) świadczy, odpłatnie lub nieodpłatnie, usługę na rzecz drugiej osoby (Usługobiorcy), z użyciem sprzętu rolniczego, i usługa ta ma związek z działalnością rolniczą prowadzoną przez Usługobiorcę.
2. Ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody spowodowane w mieniu zleceniodawcy powstałe podczas wykonywania usługi prasowania słomy.
3. Suma gwarancyjna ustalana jest w momencie zawierania umowy ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat wskazany limit odpowiedzialności stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
4. Poza wyłączeniami, określonymi w § 4 i § 26, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej kombajnisty nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:
   1) powstałe w wyniku niedotrzymania przez Ubezpieczonego umówionego terminu wykonania usługi,
   2) spowodowane przez osoby nieposiadające wymaganych uprawnień,
   3) wynikające z użytkowania i konserwacji niezgodnej z zaleceniami producenta kombajnu, sieczkarni, ciągnika lub prasy.
5. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 17
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy

§ 60

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym rozszerza się o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody wyrządzone w budynkach lub ich częściach składowych – lokalach, budowlach, pomieszczeniach lub w mieniu ruchomym, znajdujących się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub użytkowania (dalej jako „umowa najmu").
2. Sumę gwarancyjną ustala Ubezpieczający w momencie zawierania umowy ubezpieczenia.
3. Suma gwarancyjna ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej najemcy nie może być wyższa niż suma gwarancyjna ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym.
4. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę gwarancyjną, stanowiącą limit odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
5. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 26, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej najemcy nie obejmuje także odpowiedzialności z tytułu szkód:
   1) polegających na utracie mienia niebędącej wynikiem jego zniszczenia lub uszkodzenia,
   2) w urządzeniach i instalacjach niestanowiących części składowej budynku, lokalu, budowli lub ich części składowych,
   3) powstałych w pojazdach, ich wyposażeniu lub rzeczach pozostawionych w pojazdach,
   4) powstałych w sprzęcie rolniczym,
   5) związanych z najmem nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
   6) wynikających z niezapłacenia lub nieterminowego zapłacenia należności z tytułu umowy najmu, jak również innych kosztów eksploatacji,
   7) spowodowanych wprowadzeniem zmian w najmowanym mieniu, poczynionych przez Ubezpieczonego niezgodnie z warunkami umowy najmu, niezgodnie z przeznaczeniem lub bez wymaganych uprawnień i zezwoleń,
   8) powstałych w wyniku naturalnego zużycia i starzenia się mienia w trakcie jego eksploatacji.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU

Klauzula nr 18
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia usług agroturystycznych

§ 61

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym rozszerza się o odpowiedzialność cywilną:
   1) odpowiedzialność cywilną deliktową Ubezpieczonego i osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym oraz osób pracujących w jego gospodarstwie rolnym, za szkody związane ze świadczeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usług agroturystycznych, których następstwem jest uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć a także uszkodzenie mienia, utrata lub zniszczenie,
   2) odpowiedzialność cywilną kontraktową Ubezpieczonego za szkody powstałe z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania usług agroturystycznych.
2. Ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody na osobie (śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia) poniesione przez turystów w związku ze spożyciem żywności oferowanej przez Ubezpieczonego prowadzącego zbiorowe żywienie. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również szkody wyrządzone wskutek przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń wywołujących zatrucia pokarmowe.
3. Ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody w mieniu wniesionym przez turystów do pokoi gościnnych, kwater oraz kempingów ze stałą bazą noclegową lub powierzonych Ubezpieczonemu, w celu umieszczenia rzeczy w miejscu przeznaczonym lub wskazanym. Wysokość odszkodowania za utratę, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy wniesionych do pokoi gościnnych, kwater oraz kempingów ze stałą bazą noclegową, w ramach sumy gwarancyjnej, nie może przekroczyć względem jednego turysty wysokości 100-krotnej należności za udostępnienie tych miejsc noclegowych na jedną dobę, a w odniesieniu do jednej rzeczy 50-krotnej należności.
4. Ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody powstałe w związku z prowadzeniem:
   1) zbiorowego żywienia,
   2) nauki jazdy konnej,
   3) wypożyczalni rowerów,
   4) kortów tenisowych,
   5) wypożyczalni sprzętu pływającego,
   6) wyciągu narciarskiego,
   7) turystyki konnej, w tym przewożenia osób pojazdami konnymi.
5. Suma gwarancyjna ustalana jest w momencie zawierania umowy ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat wskazany limit odpowiedzialności stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
6. W przypadku rozszerzenia ubezpieczenia odpowiedzialności o odpowiedzialność cywilną z tytułu prowadzenia zbiorowego żywienia górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa stanowi kwota w wysokości 50% sumy gwarancyjnej.
7. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
8. Poza wyłączeniami, określonymi w § 4 i § 26, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia usług agroturystycznych nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:
   1) wyrządzone osobom, za których pomocą Ubezpieczony świadczy usługi agroturystyczne lub osobom pozostającym z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym lub osobom za które ponosi odpowiedzialność,
   2) wyrządzone przez podmioty, którym Ubezpieczony powierzył wykonanie usługi,
   3) powstałe w związku z prowadzeniem parkingów lub udostępnieniem garaży,
   4) wynikłe z niedostarczenia energii w jakiejkolwiek postaci,
   5) wyrządzone w związku ze świadczeniem usług z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa.
9. O ile zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie został rozszerzony o dodatkowe ryzyka, wymienione w ust. 4 niniejszej Klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również szkód:
   1) wyrządzonych turyście, w związku ze spożyciem żywności oferowanej przez Ubezpieczonego w ramach prowadzenia zbiorowego żywienia,
   2) wyrządzonych w mieniu turystów,
   3) z tytułu prowadzenia:
      a) nauki jazdy konnej,
      b) wypożyczalni rowerów,
      c) kortów tenisowych,
      d) wypożyczalni sprzętu pływającego,
      e) wyciągu narciarskiego,
      f) turystyki konnej, w tym przewożenia osób pojazdami konnymi.
10. W przypadku rozszerzenia zakresu odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia zbiorowego żywienia, oprócz wyłączeń wymienionych w ust. 8 Towarzystwo nie odpowiada także za szkody:
    1) powstałe wskutek spożycia żywności, przy której wytwarzaniu, przetwarzaniu lub podawaniu brała udział osoba nieposiadająca aktualnych, wymaganych przepisami, badań lekarskich,
    2) powstałe z powodu rażącego naruszenia obowiązujących przepisów sanitarnych,
    3) spowodowane przez produkt żywnościowy, którego okres przydatności do spożycia minął,
    4) spowodowane na skutek spożycia nieprzetworzonych produktów leśnych lub mięsa zwierzyny łownej.
11. W przypadku rozszerzenia zakresu odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu wniesionym przez turystów, oprócz wyłączeń wymienionych w ust. 8 Towarzystwo nie odpowiada także za szkody z tytułu uszkodzenia, zniszczenia lub utraty:
    1) sprzętu elektronicznego i optycznego,
    2) pojazdów lub ich wyposażenia albo rzeczy w nich pozostawionych,
    3) mienia znajdującego się na polach namiotowych lub na kempingach bez stałej bazy noclegowej,
    4) futer naturalnych albo żywych zwierząt.
12. W przypadku rozszerzenia zakresu odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe na skutek prowadzenia usług, o których mowa w ust. 4, oprócz wyłączeń wymienionych w ust. 8 Towarzystwo nie odpowiada także za szkody powstałe na skutek:
    1) nieprzestrzegania regulaminów lub instrukcji określających zasady:
       a) pobierania nauki konnej,

b) korzystania z kortów tenisowych,
c) korzystania ze sprzętu pływającego i obowiązujące przy jego wypożyczaniu,
d) korzystania z wyciągu,
2) eksploatacji przez turystę rowerów w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem oraz powstałe mimo technicznej sprawności roweru,
3) braku nadzoru osoby prowadzącej zajęcia i wydającej sprzęt rekreacyjny.

13. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 19
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pszczelarza

§ 62

1. W ramach niniejszej Klauzuli, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakresem ubezpieczenia objęta jest odpowiedzialność cywilna:
   1) indywidualnych pszczelarzy (umowy indywidualne),
   2) zrzeszonych pszczelarzy, ubezpieczanych przez organizację ich zrzeszającą i wymienionych w wykazie lub załączniku do umowy ubezpieczenia (umowy grupowe).
2. Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna pszczelarzy w związku z prowadzeniem przez nich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej gospodarki pasiecznej, gdy w wyniku działania pszczół będących ich własnością, są oni zobowiązani do naprawienia szkody poniesionej przez osobę trzecią.
3. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 26, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody będące typowym następstwem użądlenia przez pszczoły, niewymagającym pomocy lekarskiej dla ludzi lub weterynarza dla zwierząt.
4. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia stanowi:
   1) w odniesieniu do jednej osoby suma gwarancyjna określona we wniosko-polisie,
   2) w odniesieniu do umowy ubezpieczenia zawartej w formie grupowej suma gwarancyjna na jedną osobę pomnożona przez liczbę osób objętych ochroną ubezpieczeniową.
5. Suma gwarancyjna ustalana jest w momencie zawierania umowy ubezpieczenia.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 20
Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków turystów

§ 63

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków rozszerza się o następstwa nieszczęśliwych wypadków turystów powstałe podczas korzystania przez nich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z usług agroturystycznych.
2. Z umowy ubezpieczenia przysługują następujące świadczenia:
   1) z tytułu urazów doznanych przez Ubezpieczonego, wymienionych w tabeli w § 37,
   2) z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku,
   3) dzienna dieta za pobyt w szpitalu w związku z nieszczęśliwym wypadkiem objętym ubezpieczeniem.
3. Dodatkowo, poza sumą ubezpieczenia, Towarzystwo zwraca celowe i udokumentowane oryginalnymi dowodami koszty jednorazowego nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych zaleconych przez lekarza, zakupionych przed upływem 3 lat od daty nieszczęśliwego wypadku – do wysokości 10% sumy ubezpieczenia.
4. Umowa ubezpieczenia może być zawarta w formie:
   1) imiennej, na podstawie imiennego wykazu Ubezpieczonych stanowiącego załącznik do umowy ubezpieczenia,
   2) bezimiennej.
5. Umowa ubezpieczenia zawarta w formie bezimiennej powinna obejmować maksymalną przewidywaną liczbę turystów korzystających z usług agroturystycznych.
6. Sumę ubezpieczenia na jednego Ubezpieczonego ustala Ubezpieczający w momencie zawierania umowy ubezpieczenia.
7. Wysokość sumy ubezpieczenia jest jednakowa w odniesieniu do wszystkich Ubezpieczonych objętych umową ubezpieczenia.
8. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia stanowi:
   1) w odniesieniu do jednej osoby suma ubezpieczenia określona we wniosko-polisie,
   2) w odniesieniu do umowy ubezpieczenia suma ubezpieczenia na jedną osobę przemnożona przez liczbę osób objętych ochroną ubezpieczeniową.
9. Łączna wysokość świadczeń wypłaconych w okresie ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w umowie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
10. Poza wyłączeniami, określonymi w § 4 i § 34, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte skutki wypadków powstałych podczas prowadzenia przez turystę pojazdu mechanicznego, obiektu latającego lub pływającego, bez wymaganych uprawnień.
11. Poza obowiązkami, wymienionymi w § 35, w razie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony zobowiązany jest do niezwłocznego pisemnego potwierdzenia, na żądanie Towarzystwa, faktu pobytu turysty u Ubezpieczonego w dniu zaistnienia wypadku.
12. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Postanowienia końcowe

§ 64

Podstawę obowiązywania niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia stanowi Uchwała nr 278/26 Zarządu TUW „TUW" z dnia 6 października 2026 roku oraz Zarządzenie Prezesa Zarządu TUW „TUW" nr 82/26 z dnia 6 października 2026 roku.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów zawieranych od dnia 29 października 2026 roku.

SIEDZIBA: Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13,
Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS 0000033284
NIP 526-10-33-426, REGON 012114579, kapitał zakładowy: 27 821 604,00 zł w całości opłacony
www.tuw.pl